

KARAYOLLARI TRAFİK YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 18/07/1997

Yayımlandığı Resmi Gazete No: 23053 Mükerrer

BİRİNCİ KISIM : GENEL ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM : AMAÇ VE KAPSAM

AMAÇ

Madde 1 - Bu Yönetmeliğin amacı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca, can ve mal güvenliği yönünden; karayollarında trafik düzeninin sağlanması ve trafik güvenliğini ilgilendiren hususlarda alınacak tedbirler ile ilgili olarak, Yönetmelikte düzenlenmesi işaret edilen ve gerekli görülen diğer hükümleri ve bunların uygulanmasına ait esas ve usulleri belirlemektir.

KAPSAM VE DAYANAK

Madde 2 - Bu Yönetmelik, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa dayanılarak çıkarılmış ve bu Kanun hükümleri çerçevesinde karayollarında ve aksine bir hüküm bulunmadıkça da, Kanunun 2 nci maddesinde sayılan yerlerde de uygulanmak üzere;

- a) Trafikle ilgili kurallara ve bunların uygulanmasına,
  - b) Trafiğin düzenlenmesi ve denetimine,
  - c) Araçların tescili, teknik durumları, muayenelerine ve karayollarında sürülmeleri sırasında alınacak tedbirlere,
  - d) Araç sürücülerinin sınavları ve belgelerinin verilmesine,
  - e) Karayolundan faydalananların hak ve yükümlülüklerine, eğitime,
  - f) Uygulayıcı kurul ve kuruluşların görev, yetki ve sorumlulukları ile işbirliği ve koordinasyon düzenine,
  - g) Trafikle ilgili diğer hususlara,
- ilişkin konulardaki esas, usul, şekil ve şartlara ait hükümleri kapsar.

İKİNCİ BÖLÜM : TANIMLAR

Madde 3 - 2918 sayılı Kanunda ve bu Yönetmelikte kullanılan terimlerin tanımları aşağıda gösterilmiştir.

- a) Genel tanımlar
    - 1)Trafik: Yayaların, hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hal ve hareketleridir.
    - 2) Karayolu: Trafik için, kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeridi, köprüler ve alanlardır.
    - 3) Araç: Karayollarında kullanılabilen motorlu, motorsuz ve özel amaçlı taşıtlar ile iş makineleri ve lastik tekerlekli traktörlerin genel adıdır.
    - 4) Taşıt: Karayolunda insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan araçlardır. Bunlardan makine gücü ile yürütülenlere "motorlu taşıt" insan ve hayvan gücü ile yürütülenlere "motorsuz taşıt" denir.
- Ayrıca, bir kazanç kaydı olmaksızın kullanılanlara "hususî taşıt", çeşitli şekillerde kazanç sağlamak amacıyla kullanılanlara "ticarî taşıt", Taşıt Kanunu kapsamına girenlere "resmî taşıt", resmî olmakla birlikte ticarîlik niteliği taşıyanlara da "resmî ticarî taşıt" denir.
- 5) Sürücü: Karayolunda, motorlu veya motorsuz bir aracı veya taşıtı sevk ve idare eden kişidir.

6) Şoför: Karayolunda, ticari olarak tescil edilmiş bir motorlu taşıtı süren kişidir.

7) Araç Sahibi: Araç için adına yetkili idarece tescil belgesi verilmiş veya sahiplik veya satış belgesi düzenlenmiş kişidir.

8) İşleten: Araç sahibi olan veya mülkiyeti muhafaza kaydıyla satışta alıcı sıfatıyla sicilde kayıtlı görülen veya aracın uzun süreli kiralama, ariyet veya rehni gibi hallerde kiracı, ariyet veya rehin alan kişidir. Ancak, ilgili tarafından başka bir kişinin aracı kendi hesabına ve tehlikesi kendisine ait olmak üzere işlettiği ve araç üzerinde fiili tasarrufu bulunduğu ispat edilirse, bu kimse işleten sayılır.

9) Yolcu: Aracı kullanan sürücü ile hizmetler dışında araçta bulunan kişilerdir.

10) Hizmetli: Araçlarda, sürücü hariç, araç veya taşıma hizmetlerinde süreli veya süresiz çalışan kişiler ile iş makinelerinde sürücüden gayri kişilerdir.

11) Trafik İşaretleri: Trafiği düzenleme amacı ile kullanılan işaret levhaları, ışıklı ve sesli işaretler, yer işaretlemeleri ile trafik zabıtası veya diğer yetkililerin trafiği yönetmek için yaptıkları hareketlerdir.

12) Geçiş Üstünlüğü: Görev sırasında, belirli araç sürücülerinin can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak şartı ile trafik kısıtlama veya yasaklarına bağlı olmamalarıdır.

13) Geçiş Hakkı: Yayaların ve araç kullananların diğer yaya ve araç kullananlara göre, yolu kullanmak sırasındaki öncelik hakkıdır.

14) Durma: Kırmızı ışık, yetkililerin dur işareti, yol kapanması gibi her türlü trafik zorunlulukları nedeni ile aracın durdurulmasıdır.

15) Duraklama: Trafik zorunlulukları dışında araçların, insan indirmek ve bindirmek, eşya yüklemek, boşaltmak veya beklemek amacı ile kısa bir süre için durdurulmasıdır.

16) Parketme: Araçların, durma ve duraklaması gereken haller dışında bırakılmasıdır.

17) Trafik Kazası: Karayolu üzerinde hareket halinde olan bir veya birden fazla aracın karıştığı ölüm, yaralanma ve/veya zararlı sonuçlanmış olan olaydır.

18) Mülk: Devlete, kamuya, gerçek ya da tüzel kişilere ait olan taşınmaz mallardır.

19) Yerleşim Yeri (Birimi): Kendisine ulaşan karayolları üzerinde sınırının başlangıcı ve bitimi bir işaret levhası ile belirlenmiş olan yerleşme, çalışma ve barınma amacı ile insanların yararlandıkları yapı ve tesislerin bir arada bulunduğu ve karayolu trafiğine etkileri tesbit edilmiş ve idari taksimatla belirlenmiş olan il, ilçe, köy veya mezra gibi yerlerdir.

20) Yaya: Araçlarda bulunmayan, karayolunda hareketsiz veya hareket halinde bulunan insandır.

21) Trafikten Men: Trafik zabıtası veya yetkililerce Kanunda ve yönetmelikte belirtilen hallerde araçla ilgili belgelerin alınması ve aracın belirli bir yere çekilerek trafikten alıkonulmasıdır.

b) Karayoluna, karayolu üzerinde ve kenarındaki tesislere ilişkin tanımlar

1) Karayolu Yapısı: Karayolunun kendisi ile karayolunun üstünde, yanında, altında veya yukarısındaki; ada, ayırıcı, oto korkuluk, istinat duvarı, köprü, tünel, menfez ve benzeri yapılardır.

2) Karayolu Sınır Çizgisi: Kamulaştırma yoluyla veya kanunlarla kamuya terk veya tahsis edilmiş karayolunda, mülkle olan sınır çizgisi, diğer karayollarında, yarmada, şevden sonra hendek varsa hendek dış kenarı, hendek yoksa şev üstü kenarı, dolguda şev etek çizgisi, yaya yolu ayrılmış karayolunda ise, yaya yolunun mülkle birleştiği çizgidir.

3) İki Yönlü Karayolu: Taşıt yolunun her iki yöndeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

4) Tek Yönlü Karayolu: Taşıt yolunun yalnız bir yöndeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

5) Bölünmüş Karayolu: Bir yöndeki trafiğe ait taşıt yolunun bir ayırıcı ile belirli şekilde diğer taşıt yolundan ayrılması ile meydana gelen karayoludur.

6) Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol): Özellikle transit trafiğe tahsis edilen, belirli yerler ve şartlar dışında giriş ve çıkışın yasaklandığı, yaya, hayvan ve motorsuz araçların giremediği, ancak izin verilen motorlu araçların yararlandığı ve trafiğin özel kontrole tabi tutulduğu karayoludur.

7) Ekspres Yol: Sınırlı erişme kontrollü ve önemli kesişme noktalarının köprülü kavşak olarak teşkil edildiği bölünmüş bir ana karayoludur.

8) Geçiş Yolu: Araçların bir mülke girip çıkması için yapılmış olan yolun, karayoluna bağlanan ve karayolu sınır çizgisi içinde kalan kısmıdır.

9) Bağlantı Yolu: Bir kavşak yakınında karayolu taşıt yollarının birbirine bağlanmasını sağlayan, kavşak alanı dışında kalan ve bir yönlü trafiğe ayrılmış olan karayolu kısmıdır.

10) Taşıt Yolu (Kaplama): Karayolunun genel olarak taşıt trafiğince kullanılan kısmıdır.

11) Bisiklet Yolu: Karayolunun, sadece bisikletlilerin kullanmalarına ayrılan kısmıdır.

12) Yaya Yolu (Yaya Kaldırımı): Karayolunun, taşıt yolu kenarı ile gerçek veya tüzel kişilere ait mülkler arasında kalan ve yalnız yayaların kullanımına ayrılmış olan kısmıdır.

13) Banket: Yaya yolu ayrılmamış karayolunda, taşıt yolu kenarı ile şev başı veya hendek iç üst kenarı arasında kalan ve olağan olarak yayaların ve hayvanların kullanacağı, zorunlu hallerde de araçların faydalanabileceği kısımıdır.

14) Platform: Karayolunun, taşıt yolu (kaplama) ile yaya yolu kaldırım veya banketinden oluşan kısmıdır.

15) Anayol: Ana trafiğe açık olan ve bunu kesen karayolundaki trafiğin, bu yolu geçerken veya bu yola girerken, ilk geçiş hakkını vermesi gerektiği işaretlerle belirlenmiş karayoludur.

16) Tali Yol: Genel olarak üzerindeki trafik yoğunluğu bakımından, bağlandığı yoldan daha az önemde olan yoldur.

17) Tehlikeli Eğim: Araçların emniyetle seyrine devam için, vites küçültmeyi gerektiren uzunluk veya açıldaki yol eğimidir.

18) Kavşak: İki veya daha fazla karayolunun kesişmesi veya birleşmesi ile oluşan ortak alandır.

19) Kavşak Ortak Alanı: Kavşaklarda kavşağı teşkil eden kollardan ayrı ayrı yaklaşıldığında, kavşaktaki geometrik veya fiziki değişikliğin başladığı çizgiler ile çevrelenmiş alandır.

20) Yaya Geçidi: Taşıt yolunda, yayaların güvenli geçebilmelerini sağlamak üzere, trafik işaretleri ile belirlenmiş alandır.

21) Okul Geçidi: Genel olarak okul öncesi, ilköğretim ve orta dereceli okulların çevresinde özellikle öğrencilerin geçmesi için taşıt yolundan ayrılmış ve bir trafik işareti ile belirlenmiş alandır.

22) Alt Geçit: Karayolunun diğer bir karayolu veya demiryolunu alttan geçmesini sağlayan yapıdır.

23) Üst Geçit: Karayolunun diğer bir karayolu veya demiryolunu üstten geçmesini sağlayan yapıdır.

24) Demiryolu Geçidi (Hemzemin Geçit): Karayolu ile demiryolunun aynı seviyede kesiştiği bariyerli veya bariyersiz geçitlerdir.

25) Ada: Yayaların geçme ve durmalarına, taşıtlardan inip binmelerine yarayan, trafik akımını düzenleme ve trafik güvenliğini sağlama amacıyla yapılmış olan, araçların bulunamayacağı, koruyucu tertibatla belirlenmiş bölüm ve alanlardır.

26) Ayırıcı: Taşıt yollarını veya yol bölümlerini birbirinden ayıran bir taraftaki taşıtların diğer tarafa geçmesini engelleyen veya zorlaştıran karayolu yapısı, trafik tertibatı veya gereçlerdir.

27) Şerit: Taşıtların bir dizi halinde güvenli seyredabilmeleri için taşıt yolunun çizgilerle ayrılmış bölümüdür.

28) Park Yeri (Otopark): Araçların park etmesi için kullanılan açık veya kapalı alandır.

29) Karayolu Üzeri Park Yeri: Taşıt yolundaki veya buna bitişik alanlardaki park yeridir.

30) Karayolu Dışı Park Yeri: Karayolu sınır çizgisi dışında olan ve bir geçiş yolu veya servis yolu ile taşıt yoluna bağlanan park yeridir.

31) Durak: Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının yolcu veya hizmetlileri bindirmeleri, indirmeleri veya duraklamaları için yatay ve düşey işaretlerle belirlenmiş yerdir.

32) Garaj: Araçların, genellikle uzun süre durmaları için kullanılan, bakım veya servisinin de yapılabileceği kapalı veya açık olan yerlerdir.

33) Terminal: İnsan veya eşya taşımalarında, araçların indirme, bindirme, yükleme, aktarma yaptıkları ve ayrıca bilet satışı ile bekleme, haberleşme, şehir ulaşımı ve benzeri hizmetlerin de sağlandığı yerdir.

Bunlardan sadece, insan taşımalarında kullanılanlara "Yolcu Terminali", eşya taşımalarında kullanılanlara "Eşya Terminali" denir.

34) Servis İstasyonu: Karayolunda seyreden araçların bakım, onarım, yağlama ve yıkama gibi işlerinin yapıldığı tesislerdir.

35) Akaryakıt İstasyonu: Araçların esas itibariyle akaryakıt, LPG, yağ ve basınçlı hava gibi ihtiyaçları ile ayrıca kişilerin ilk yardım ve zorunlu diğer ihtiyaçlarının sağlandığı yerdir.

36) Muayene İstasyonu: Araçların niteliklerini tespit ve kontrol edebilecek cihaz ve personel bulunan ve teknik kontrolü yapılan yerdir.

37) Araç Tartı İstasyonu: Araçların yüklü veya yüksüz olarak sabit veya taşınabilir cihazlarla tartıldığı yerdir.

38) İşaret Levhası: Sabit veya taşınabilir bir mesnet üzerine yerleştirilmiş ve üzerindeki sembol, renk ve yazı ile özel bir talimatın aktarılmasını sağlayan trafik tertibatıdır.

39) Işıklı ve Sesli İşaretler: Trafiği düzenlemede kullanılan ışıklı ve sesli, sabit veya taşınabilir, elle kumanda edilebilen veya otomatik çalışan, üzerinde çeşitli renk, sembol, yazı bulunan ve belirli yanma süresi olan, ışık veya sesli özel bir talimatın aktarılmasını sağlayan trafik tertibatıdır.

40) İşaretleme: Taşıt yolu ile bordür, ada, ayırıcı, oto korkuluk gibi karayolu elemanları üzerindeki çeşitli renkte çizgi, şekil, sembol, yazı ve yansıtıcı ve benzerleri ile özel bir talimatın aktarılmasını sağlayan tertibattır.

c) (Değişik bend: 11/04/2003 - 25076 S. R.G. Yön./1. md.) Araçlara ilişkin tanımlar

1) Otomobil: Yapısı itibariyle, sürücüsü dahil en çok 8 oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu araçtır.

(Değişik iki adet paragraf: 26/09/2003 - 25241 S. R.G. Yön./1. md.) Taksi: Yapısı itibariyle sürücüsü dahil en çok 8 oturma yeri olan, insan taşımak için imal edilmiş bulunan ve taksimetre veya tarife ile yolcu taşıyan ticari motorlu araçtır.

Taksi dolmuş: Yapısı itibariyle sürücüsü dahil en çok 8 oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan, adam başına tarifeli ücretle yolcu taşıyan ticari motorlu araçtır.

2) Minibüs: Yapısı itibariyle sürücüsü dahil 9 ile 15 oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu araçtır.

3) Otobüs: Yapısı itibariyle, sürücüsü dahil en az 16 oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu araçtır.

Trolleybüsler de bu sınıfa dahildir.

- 4) Kamyonet: İzin verilebilen azami yüklü ağırlığı 3.5 tonu geçmeyen ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu araçtır.
- 5) Kamyon: İzin verilebilen azami yüklü ağırlığı 3.5 tondan fazla olan ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu araçtır.
- 6) Çekici: Römork ve yarı römorkları çekmek için imal edilmiş olan ve yük taşımayan motorlu araçtır.
- 7) Arazi Taşıtı: Karayollarında yolcu veya yük taşıyabilecek şekilde imal edilmiş olmakla beraber bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilen motorlu araçtır.
- 8) Motosiklet: 2 veya 3 tekerlekli sepetli veya sepetsiz motorlu araçlardır. Bunlardan karoserisi yük taşıyabilecek şekilde sandıklı veya özel biçimde yapılmış olan ve yolcu taşımalarında kullanılmayan 3 tekerlekli motosikletlere yük motosikleti (triportör) denir.
- 9) Motorlu Bisiklet: Silindir hacmi 50 santimetre küpü geçmeyen, içten patlamalı veya elektrik motoru ile donatılmış ve imal hızı 45 km/s'den az olan bisiklettir.
- 10) Bisiklet: En çok 3 tekerleği olan ve üzerinde bulunan insanın adale gücü ile pedal veya el ile tekerleği döndürülmek suretiyle hareket eden ve yolcu taşımalarında kullanılmayan motorsuz araçtır.
- 11) Lastik Tekerlekli Traktör: Belirli şartlarda römork ve yarı römork çekebilen, ancak ticari amaçla taşımada kullanılmayan tarım aracıdır.
- 12) İş Makinası: Paletli veya madeni tekerlekli traktör, biçerdöver ve yol inşa makinaları ile benzeri tarım, sanayi, bayındırlık, milli savunma ile çeşitli kuruluşların iş ve hizmetlerinde kullanılan; iş amacına göre üzerine çeşitli ekipmanlar monte edilmiş; karayolunda insan, hayvan, yük taşımada kullanılmayan motorlu araçtır.
- 13) Tramvay: Genellikle yerleşim birimleri içerisinde insan taşımada kullanılan, karayolunda tekerlekleri raylar üzerinde hareket eden ve hareket gücünü dışarıdan sağlayan araçtır.
- 14) Özel Amaçlı Taşıt: Özel amaçla insan veya eşya taşımak için imal edilmiş olan ve itfaiye, cankurtaran (SC), naklen yayın ve kayıt (radyo, sinema, televizyon), kütüphane, motorlu karavan (SA), zırhlı araç (SB), araştırma, cenaze araçları (SD) ile bozuk veya hasara uğramış taşıt ve araçları çekmek, taşımak veya kaldırmak gibi özel işlerde kullanılan motorlu araçtır.
- 15) Okul Taşıtı: Genel olarak okul öncesi, ilköğretim ve orta dereceli okulların öğrencileri ile sadece gözetici ve hizmetlilerin taşınmalarında kullanılan araçtır.
- 16) Kamu Hizmeti Taşıtı: Kamu hizmeti için yük veya yolcu taşımaya yapan araçtır.
- 17) Personel Servis Aracı: Herhangi bir kamu kurum ve kuruluşu veya özel veya tüzel kişilerin personelini bir akit karşılığı taşıyan şahıs veya şirketlere ait minibüs ve otobüs türündeki ticari araçtır. Kamu kurum ve kuruluşları ile özel ve tüzel kişilere ait araçların kendi personelini veya yolcusunu taşıma işi bu tanımın kapsamına girmez.
- 18) Umum Servis Aracı: Okul taşıtları ile personel servis araçlarının birlikte değerlendirilmesidir.
- 19) Kamp Taşıtı: Yük taşımada kullanılmayan; iç dizaynı tatil yapmaya uygun teçhizatlarla donatılmış, hizmet edebileceği kadar yolcu taşıyabilen motorlu araçtır.
- 20) Römork: Motorlu araçla çekilen insan veya yük taşımak için imal edilmiş motorsuz araçtır.
- 21) Yarı Römork: Bir kısmı motorlu taşıt veya araç üzerine oturan, taşıdığı yükün ve kendi ağırlığının bir kısmı motorlu araç tarafından taşınan römorktür.
- 22) Hafif Römork: Azami yüklü ağırlığı 0.75 tonu geçmeyen römork veya yarı römorktür.
- 23) Taşıt Katarı: Karayolunda bir birim olarak seyretmek üzere birbirine bağlanmış en çok 2 römorktan oluşan araçlardır.

24) Taşıma Sınırı (Kapasite): Bir aracın güvenle taşıyabileceği, en çok yük ağırlığı veya yolcu ve hizmetli sayısıdır.

25) Gabari: Araçların yüklü veya yüksüz olarak karayolunda güvenli seyirlerini temin amacı ile uzunluk, genişlik ve yüksekliklerini belirleyen ölçülerdir.

26) Azami Ağırlık: Aracın güvenle taşıyabileceği azami yük ile birlikte ağırlığıdır.

27) Yüksüz Ağırlık: Üzerinde insan veya eşya (yük) bulunmayan ve akaryakıt deposu dolu olan bir aracın taşınması zorunlu alet, edevat ve donatımı ile birlikte toplam ağırlığıdır.

28) Yüklü Ağırlık: Bir taşıtın yüksüz ağırlığı ile taşımakta olduğu sürücü, hizmetli, yolcu ve eşyanın toplam ağırlığıdır.

29) Dingil Ağırlığı: Araçlarda aynı dingile bağlı tekerleklerden karayolu yapısına aktarılan ağırlıktır.

30) Azami Dingil Ağırlığı: Araçların karayolu yapılarında güvenle ve yapıya zarar vermeden geçebilmeleri için saptanan dingil ağırlığıdır.

31) Azami Toplam Ağırlık: Araçların karayollarında güvenle ve yapıya zarar vermeden geçebilmeleri için saptanan toplam ağırlıktır.

32) Hız Sınırlayıcı: Belirtilen değere göre araç hızını sınırlamak için, öncelikli işlevi motora yakıt beslemelerini kumanda etmek olan bir cihazdır.

33) (Ek tanım: 18/04/2007- 26497 S.R.G Yön/1.md.) Özel Güvenlik Bölmeli Taksi: Müşterilerin araç sürücüsü ile iletişim ve teması, 24/10/2004 tarihli ve 25620 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelikte tanımlanan zırhlı ara bölme ile engellenmiş, taksimetre veya tarife ile yolcu taşıyan M1 sınıfındaki ticari motorlu araçtır.

d) (Ek bend: 11/04/2003 - 25076 S. R.G. Yön./1. md.) Araç sınıfları

1) L Sınıfı-İki ve üç veya dört tekerlekli motorlu araçlardır.

1.1) L1 Sınıfı: Azami hızı 45 km/s'i, içten yanmalı motorlu ise silindir kapasitesi 50 cm

'ü, elektrik motorlu ise azami sürekli nominal güç çıkışı 4 kW'ı geçmeyen iki tekerlekli araçtır.

1.2) L2 Sınıfı: Azami hızı 45 km/s'i, kıvılcım ateşlemeli motor ise silindir kapasitesi 50 cm

'ü, içten yanmalı motorlu ise azami net gücü 4 kW'ı, elektrik motorlu ise azami sürekli nominal güç çıkışı 4 kW'ı geçmeyen üç tekerlekli araçtır.

1.3) L3 Sınıfı: Azami hızı 45 km/s'i ve içten yanmalı motorlu ise silindir kapasitesi 50 cm

'ü geçen yolcu sepetsiz iki tekerlekli araçtır.

1.4) L4 Sınıfı: Azami hızı 45 km/s'i ve içten yanmalı motorlu ise silindir kapasitesi 50 cm

'ü geçen yolcu sepetli iki tekerlekli araçtır.

1.5) L5 Sınıfı: Azami hızı 45 km/s'i ve içten yanmalı motorlu ise silindir kapasitesi 50 cm

'ü geçen, simetrik olarak yerleştirilmiş üç tekerlekli araçtır.

1.6) L6 Sınıfı: Azami hızı 45 km/s'i, elektrik motorlu araçlarda akü ağırlığı hariç yüksüz ağırlığı 0.35 tonu, kıvılcım ateşlemeli motor ise silindir kapasitesi 50 cm

'ü, diğer tip içten yanmalı motorlu ise azami net gücü 4 kW'ı, elektrik motorlu ise azami sürekli nominal güç çıkışı 4 kW'ı geçmeyen dört tekerlekli araçtır.

1.7) L7 Sınıfı: Elektrik motorlu araçlarda akü ağırlığı hariç yüksüz ağırlığı 0.4 tonu (yük taşıma amaçlı araçlarda 0.55 ton), azami net gücü 15 kW'ı geçmeyen ve L6 sınıfına girmeyen dört tekerlekli araçtır.

2) M Sınıfı - En az dört tekerlekli ve yolcu taşımasında kullanılan motorlu araçlardır.

2.1) M1 Sınıfı: Yolcu taşımasında kullanılan ve sürücü dahil en fazla 9 oturma yeri olan motorlu araçtır.

2.2) M2 Sınıfı: Yolcu taşımasında kullanılan, sürücü dahil 9'dan fazla oturma yeri olan ve azami ağırlığı 5 tonu aşmayan motorlu araçtır.

2.3) M3 Sınıfı: Yolcu taşımasında kullanılan, sürücü dahil 9'dan fazla oturma yeri olan ve azami ağırlığı 5 tonu aşan motorlu araçtır.

3) N Sınıfı - En az dört tekerlekli ve yük taşımasında kullanılan motorlu araçlardır.

3.1) N1 Sınıfı: Yük taşımasında kullanılan ve azami ağırlığı 3.5 tonu aşmayan motorlu araçtır.

3.2) N2 Sınıfı: Yük taşımasında kullanılan ve azami ağırlığı 3.5 tonu aşan, ancak 12 tonu aşmayan motorlu araçtır.

3.3) N3 Sınıfı: Yük taşımasında kullanılan ve azami ağırlığı 12 tonu aşan motorlu araçtır.

4) O Sınıfı - Bir motorlu araç tarafından çekilen römork veya yarı römork motorsuz yük taşıma araçlarıdır.

4.1) O1 Sınıfı: Azami ağırlığı 0.75 tonu aşmayan motorsuz yük taşıma aracıdır.

4.2) O2 Sınıfı: Azami ağırlığı 0.75 tonu aşan, ancak 3.5 tonu aşmayan motorsuz yük taşıma aracıdır.

4.3) O3 Sınıfı: Azami ağırlığı 3.5 tonu aşan, ancak 10 tonu aşmayan motorsuz yük taşıma aracıdır.

4.4) O4 Sınıfı: Azami ağırlığı 10 tonu aşan motorsuz yük taşıma aracıdır.

5) Özel Amaçlı Taşıt: Yolcu veya yük taşımak üzere özel bir işlevi yerine getirmek için kullanılan (bunun için özel gövde düzenekleri ve/veya ekipmanları gereklidir) M, N veya O sınıfı motorlu araçtır.

5.1) Motor Karavan: En az aşağıdaki ekipmanları kapsayan, yatacak yeri olan bir özel maksatlı M sınıfı araçtır.

(i) koltuklar ve masa

(ii) koltuklardan dönüştürülebilecek uyku yatağı

(iii) yemek pişirme imkanları ve

(iv) depolama/saklama imkanları

Bu ekipmanlar oturma bölümüne sabit olarak monte edilmelidirler; ancak masa kolayca çıkarılabilecek şekilde tasarlanabilir.

5.2) Zırhlı Taşıt: Taşınan yolcuların ve/veya yüklerin korunması için tasarlanmış ve kurşun geçirmez zırh kaplama gereklerine uygun motorlu araçtır.

5.3) Ambulans: Hasta veya yaralı insan taşınması için tasarlanmış ve bu amaç için özel ekipmanlara sahip M sınıfı motorlu araçtır.

5.4) Cenaze Arabası: Cenaze taşınması için tasarlanmış ve bu amaç için özel ekipmanlara sahip motorlu araçtır.

6) T Sınıfı - Tarım ve Ormancılık Traktörleri

Tarım ve ormancılık traktörü; ana işlevi çekme gücü sağlamak olan ve tarım veya ormancılık alanlarında kullanılan aletleri çekmek, itmek, taşımak veya tahrik etmek için özel olarak tasarlanmış, en az iki dingilli,

tekerlekli veya paletli motorlu araçlardır. Bu tür araçlar yük taşımak için donatılabileceği gibi, yolcu oturma yerleri ile de donatılabilir.

7) G Sınıfı - Arazi Taşıtları

N1 sınıfı araçlardan azami kütlesi 2 tonu aşmayanlar ve M1 sınıfındaki motorlu araçlar, en az bir ön dingili ve en az bir arka dingili eşzamanlı tahrikli olarak tasarlanmış, bir dingilinin tahriki ayrılabilen araçlar dahil ve en az bir diferansiyel kilit mekanizması veya buna benzer işlevde en az bir mekanizması varsa ve tek araç için hesaplanan %30'luk bir eğimi tırmanabiliyorsa, arazi tipi araç olarak kabul edilir.

N1 sınıfı araçlardan azami kütlesi 2 tonu aşanlar ile N2, N3, M2 ve M3 sınıfı araçların arazi taşıtı sayılabilmesi için Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliğindeki şartları taşıması gerekmektedir.

8) Üst Yapı (Gövde) Tanımları (sadece tam/tamamlanmış araçlar için)

Gövde tipi tanımları için aşağıda belirtilen kodlama kullanılacaktır.

8.1) Yolcu arabaları (M1)

AA Sedan:

Gövdesi yan pencere arasından bir direk ile bölünmüş veya bölünmemiş olarak kapatılmış, sabit ve sert tavanlı, bununla birlikte tavanının bir kısmında açılabilme özelliği olabilen, sürücünden başka en az 3 oturma yeri ve en az iki sırası bulunan, arka kapağı açılabilen, 2 veya 4 kapılı, 4 veya daha fazla pencereli otomobillerdir.

AB Heçbek: Arkasında üstten menteşeli kapı bulunan sedan (AA) araçlarıdır.

AC Steysin Vagon:

Gövdesi kapalı, arka şekli daha geniş bir iç hacim sağlayacak şekilde dizayn edilmiş, üst tavanı sabit ve sert tavanlı, bununla birlikte tavanının bir kısmının açılma özelliği olabilen, sürücünden başka en az 3 oturma yeri ve en az iki sırası bulunan (sıra ve sıralar öne yatmak veya çeşitli şekillerde hareket ettirmek suretiyle daha geniş bir iç hacim sağlar), arka kapağı açılabilen, 2 veya 4 kapılı ve en az 4 yan pencereli otomobillerdir.

AD Kupe:

Gövdesi kapalı, genellikle daraltılmış arka hacimli, üst tavanı sabit, sert tavanlı, bununla birlikte bazı modellerde açılabilir tavanı olan, sürücü oturma yerinden başka en az bir oturma yeri ve en az bir sırası bulunan, iki taraflı kapılara sahip, ayrıca, arka kapağı da açılabilen, 2 veya daha fazla kenar pencereli otomobillerdir.

AE üstü açılır kapanır/dönüştürülebilir:

Açılabilir bir gövdeye sahip, üst tavanı yumuşak veya sert olmak üzere en az 2 pozisyonlu, ilk pozisyonda gövdesi kapanan, ikinci pozisyonda ise geriye çekilmek suretiyle gövdesi açılan, sürücü oturma yerinden başka en az bir oturma yeri ve en az bir sırası bulunan, 2 veya 4 yan kapılı, 2 veya daha fazla yan pencereli otomobillerdir.

AF Çok amaçlı araç: AA'dan AC'ye kadar belirtilenlerin dışındaki, yolcu ve onların bagaj veya yüklerini tek bir bölmede taşıması amaçlanan ve Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliğindeki şartları taşıyan motorlu araçlardır.

Yukarıda yer almayan diğer araç sınıfları ve bu araçlara ilişkin yapılacak işlemlerde Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

İlk tescili yapılacak araçlar için yukarıdaki araç sınıfları kullanılacak olup, daha önce tescili yapılmış araçlar için de satış ve devir işlemleri sırasında yeni araç sınıfları esas alınacaktır.

İKİNCİ KISIM : KURULLAR, KURULUŞLAR, KOMİSYONLAR, GÖREV VE YETKİLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM : GÖREVLİ KURULLAR VE KURULUŞLAR

KARAYOLU GÜVENLİĞİ YÜKSEK KURULU VE KARAYOLU TRAFİK GÜVENLİĞİ KURULU

Madde 4 - Karayolu güvenliği konusunda hedefleri tespit etmek, uygulamak ve koordinasyonu sağlamak amacıyla aşağıdaki kurullar oluşturulmuştur.

a) Karayolu Güvenliği Yüksek Kurulu;

Karayolu Güvenliği Yüksek Kurulu Başbakanın başkanlığında, Adalet, İçişleri, Maliye, Milli Eğitim, Bayındırlık ve İskan, Sağlık, Ulaştırma, Orman Bakanları ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Bağlı Olduğu Bakan ile Jandarma Genel Komutanı, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı, Emniyet Genel Müdürü ve Karayolları Genel Müdüründen oluşur.

Gereği halinde diğer bakanlar da Kurula çağrılabilir.

Karayolu Güvenliği Yüksek Kurulu, Trafik Hizmetleri Başkanlığınca hazırlanarak, Karayolu Trafik Güvenliği Kurulunca uygun görülen önerileri değerlendirerek karara bağlar ve kararların yaşama geçirilmesi için gerekli koordinasyon önlemlerini belirler.

Kurul yılda iki defa olağan, Başbakanın gerek görmesi halinde de olağanüstü olarak, gündemle toplanır.

Kurulun sekreteryası görevi Emniyet Genel Müdürlüğünce yapılır.

Kurulun çalışmasına ilişkin esas ve usuller, Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

b) Karayolu Trafik Güvenliği Kurulu; Karayolu Trafik Güvenliği Kurulu, Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Başkanının başkanlığında, Karayolu Güvenliği Yüksek Kuruluna katılan kamu kurumlarının en az daire başkanı seviyesinde görevlileri, Jandarma Genel Komutanlığı, Türk Standartları Enstitüsü Başkanlığı, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu temsilcisi ile İçişleri Bakanlığınca uygun görülen trafikle ilgili üniversite, Türkiye Mimar ve Mühendis Odaları Birliği, Türkiye Trafik Kazalarını Önleme Derneği ve Trafik Kazaları Yardım Vakfının birer temsilcisi ve Başkent Büyükşehir Belediye Başkanından oluşur. İhtiyaç duyulan konularda bilgilerine başvurmak üzere diğer kurum ve kuruluşlardan temsilci çağrılabilir.

Kurul ayda bir kez toplanır, zorunlu hallerde başkan tarafından toplantıya çağrılabilir. Karayolu Trafik Güvenliği Kurulu, Trafik Hizmetleri Başkanlığınca trafik hizmetlerinin çağdaş ve güvenli bir şekilde yürütülmesi amacıyla önerilen veya katılacak temsilcilerce önerilecek önlemlerin uygulanabilirliğini tartışarak karara bağlar.

Kurul, katılması gereken üyelerin salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların çoğunluğu ile karar verir.

Kurulun sekreteryası görevi, Trafik Hizmetleri Başkanlığı Kurullar Şube Müdürlüğünce yerine getirilir.

Kurulun görev ve yetkileri şunlardır;

- 1) Trafikle ilgili kuruluşlar arasında koordinasyon sağlanmasına ilişkin önerilerde bulunmak,
- 2) Trafik kazalarının azaltılmasına ilişkin önerilerde bulunmak,
- 3) Uygulamada görülen aksaklıkları tespit edip, giderilmesine yönelik önerilerde bulunmak,
- 4) Yasal düzenlemelerden kaynaklanan eksiklikleri belirlemek ve ilgili kuruluşlar nezdinde girişimlerde bulunmak,
- 5) Karayolu güvenliğinin geliştirilmesi için plan hazırlamak,
- 6) Hazırlanan planlar çerçevesinde bir ihtiyaç programı önermek ve çalışmalar için lazım olan kredi miktarı hakkında görüş bildirmek,
- 7) Sağlık Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesinin verdiği hizmetler için uygulayacağı fiat tarifesi hakkında görüş bildirmek,
- 8) Fahri trafik müfettişi adaylarını Karayolu Güvenliği Yüksek Kuruluna önermek,

9) Karayollarının bakım, yapım ve işletmesinden sorumlu tüm kurum ve özel kuruluşların projelerini yapan ve uygulayan yetkili ve sorumlu kişilere çağdaş ilim ve teknik esaslarına uymaları konusunda önerilerde bulunmak,

10) Gerektiği hallerde Türk Karayolu Güvenliği birimlerini temsilen yabancı heyetlerle görüşmek.

Bu Kanunla ve trafik hizmetleri konusunda diğer kanunlarla verilen görevler;

a) İçişleri Bakanlığınca,

b) Bu kanunla yetkili kılınan diğer bakanlık, kuruluş ve belediyelerce, İçişleri Bakanlığı ile işbirliği içerisinde, yürütülür.

Görevli bakanlık, kurum ve kuruluşların trafikle ilgili birimlerinin kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarına ait esaslar, Karayolları Trafik Kanununa ve teşkilat kanunlarına uygun olarak hazırlanan özel yönetmelik veya yönergelerinde gösterilir.

ASKERİ MAHALLERDE TRAFİĞİN DÜZENLENMESİ

Madde 5 - Silahlı Kuvvetlere ait her çeşit bina ve tesisin iç bölümlerindeki trafik düzenlemeleri dışında, mülki idari amirinin isteği ve garnizon komutanının uygun görmesi halinde, merkez komutanlıklarına aşağıdaki esas ve şartlara uyulmak suretiyle gerekli görülen yerlerde ve hallerde geçici olarak trafiği düzenleme yetkisi verilebilir.

a) Askeri bina, tesis veya birliklerin bulunduğu yerin, bu yerlere ulaşan yollar ile bağlantı ve geçiş yollarında veya giriş çıkışlardaki trafiğin yetkili trafik zabıtası veya genel zabitanın denetiminden uzak olmak,

b) Askeri bina ve tesisin konumu veya kullandığı hizmet amacı bakımından, bulunduğu yerdeki yol ve trafik durumu dolayısıyla trafik güvenliği açısından belli zamanlarda tedbirler alınmasının mecburi görülmesi, hallerinde, belirlenen yerlerde, belirtilen süre ve şartlara uygun şekilde uygulamak üzere, özel işaretli ve eğitilmiş askeri personel, geçici olarak trafiği düzenlemekle yetkili kılınabilir.

Ancak, bu yetki trafik zabıtasının görevine müdahale şeklinde kullanılamaz.

Yetkili kılınan personel, talimatlarına uymayan sürücülere ait araç plakalarını tespit ederek mahalli trafik birimine bildirirler.

İKİNCİ BÖLÜM : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TRAFİK ZABITASI KURULUŞLARI, GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 6 - (Değişik madde 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/1.mad)

Trafik kuruluşlarının çalışma şekil ve şartları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalışma usulleri, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin hususlar ilgili mevzuatta gösterilmiştir.

TRAFİK ZABITASI DIŞINDAKİ POLİS HİZMET BİRİMLERİNİN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 7 - Emniyet Teşkilatının trafik zabıtası dışındaki hizmet birimlerinde görevli emniyet hizmetleri sınıfı personelinin trafik hizmetlerine ilişkin görev esasları ile yetki sınırları aşağıda gösterilmiştir.

a) Trafik denetleme birimlerinin kurulmuş olduğu yerlerde; önleyici zabıta olarak emniyet hizmetleri sınıfından her kademedeki personel, trafik düzeni ve güvenliği açısından görünür şekilde karşılaştıkları olaylara ve suçlara müdahaleye yetkilidir.

Bu yetki;

1) Trafik düzensizliğini yaratanları uyarma,

2) Trafik suçu işleyenlerin araç plakalarını trafik zabıtasına bildirme, gerekli hallerde duruma müdahale edilmesini isteme,

3) Müdahalenin mümkün olmayacağına anlaşılması halinde durumu bir tutanakla tespit ederek trafik zabıtasına iletme,

hallerine münhasır olma üzere kullanılır.

b) Trafik denetleme birimlerinin kurulmadığı yerlerde; polis birim amirleri; trafiğin düzenlenmesi ve trafik suçlarına el konulmasına ilişkin hizmetlerin yerine getirilmesi ile görevli ve yetkilidirler.

Birim amirleri bu görevlerini; varsa, kadrosu trafik olan denetleme personeli ile yoksa kendi personeli arasından seçip trafik denetleme birimlerinden en az bir hafta kurs görmüş personeli görevlendirmek suretiyle aşağıdaki esas, usul ve şartlara uygun olarak yürütür.

1) Görev alanı içine giren belediye sınırları içindeki yollarda park düzeni, işaretleme, yaya ve okul geçitlerini belirleme ve benzeri konulardaki trafiğin düzenlenmesine ilişkin hususlarda yaptığı tespitleri teklif halinde yetki durumuna göre il veya ilçe trafik komisyonlarına iletterek, karara bağlanmasını ve uygulamaya konulmasını sağlar, uygulamayı izler ve denetler.

2) Trafik düzensizliğine neden olan; duraklama ve park etmelere engel olunmasını, trafik tıkanık ve sıkışıklıklarının giderilmesini, pazar kurulan yerlerde, bayram ve törenlerde tedbirler alınmasını sağlar.

3) Trafik suçu işleyenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek ve düzenlenen tutanaklardan; mahkemelik suçlara ait olanların ilgili mahkemeye, para cezası tahsil ve takibini gerektirenlerin de ilgili kuruluşuna iletilmesini sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI

JANDARMA TEŞKİLATI TRAFİK BİRİMLERİ

Madde 8 - Trafik zabıtasının bulunmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde polis; polisin ve trafik teşkilatının görev alanı dışında kalan yerlerde de jandarma, trafik eğitimi almış subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir.

Bu madde hükümlerine göre jandarma ve polisin görev yapacağı karayolları, vali veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında, jandarma ve polis yetkililerinden oluşturulacak bir komisyon tarafından protokol ile tespit edilir.

Jandarma Teşkilatının trafik hizmetlerine ilişkin çalışma şekil ve şartları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalışma usulleri ve sorumluluklarına ait hususlar Jandarma Genel Komutanlığınca belirlenir.

TRAFİK HİZMETLERİNDE JANDARMA TEŞKİLATININ GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 9 - Jandarmanın trafik hizmetlerinde görevli personeli; trafiğin düzenlenmesi ve trafik suçlarına el konulmasına ait olarak aşağıda gösterilen hizmetlerin yerine getirilmesi ile görevli ve yetkilidir.

a) Kontrolundan sorumlu olduğu karayolları üzerinde araçları ve bu araçlarda bulundurulması gereken belge ve gereçleri, sürücüleri ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin kural dışı hareketlerini denetlemek, duran veya akan trafiğin düzenlenmesini ve yönetilmesini sağlamak,

b) Meydana gelen trafik kazalarına el koymak, kazanın oluş nedenlerini tüm kusurlu unsurlara göre incelenerek, iz ve delillerini tesbit etmek, adli işlemlere ve istatistiki bilgilere esas olmak üzere kaza tesbit tutanağı tanzim etmek veya ettirilmesini sağlamak,

c) Trafik kazaları sonucu yolun trafiğe kapanmış olması halinde, kazaya ait iz ve delilleri kaybolmayacak şekilde işaretlemek, trafik güvenliği yönünden gerekli tedbirleri almak ve yolun trafiğe açılmasını sağlamak,

d) Ölüm veya yaralanma ile sonuçlanan trafik kazalarında, kazazedelere ilk ve acil yardımın yapılmasını, en yakın sağlık kuruluşuna götürülmesini, götürülmesi sağlık yönünden sakıncası bulunan yaralıları için de, sağlık personelinin olay mahalline getirilmesini sağlamak,

e) Şehirlerarası akaryakıt istasyonlarında bulundurulması mecburi görülen ilk yardım malzemeleri ile karayolları üzerinde açılacak tesislerle ilgili yönetmelik hükümleri uyarınca, taşıtlar için bulundurulması mecburi tutulan malzemeleri kontrol etmek, noksan veya uygun durumda bulundurmayanlar hakkında gerekli yasal işlemlerin yapılmasını sağlamak,

f) Meydana gelen trafik kazalarını oluş nedenlerine göre incelemek, tüm kusurlu unsurlara göre değerlendirmek ve sonuçlarına göre gereken tedbirleri almak ve gerektiğinde ilgili kuruluşlara bilgi vermek,

g) (Değişik fıkra 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/2.mad) Karayolları Trafik Kanununun suç saydığı bir fiilden dolayı sürücüler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek, Cumhuriyet başsavcılıklarının yetkisine giren ihlallere ait tutanakların bir örneğini 7 iş günü içinde yetkili Cumhuriyet başsavcılığına, trafik idari para cezası karar tutanaklarını ise kesinleşme tarihinden itibaren takip ve tahsili için 7 iş günü içinde Maliye Bakanlığınca belirlenecek birime veya kuruma göndermek, tutanakların kaydedildiği listeleri ise, örneğine uygun olarak düzenleyip ve onaylayarak Emniyet Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Merkezine iletilmek üzere ilgili trafik kuruluşuna gönderilmesini sağlamak,

h) Karayolları Trafik Kanununun 116 ncı maddesi uyarınca sürücüsü tespit edilemeyen araçların tescil plakalarına göre tutanak düzenlemek, işlenmiş olan suç mahkemece ceza tayinini gerektiriyorsa, tutanağın mahkemeye, trafik zabıtasının yetki sınırları içerisinde kalan suçlardan ise adres tespiti için sürücü veya sahibine tebligat yapılmak üzere aracın tescilinin yapıldığı il trafik kuruluşuna göndermek,

ı) Sorumluluk sahaları üzerindeki karayollarında yapılacak milli ve milletlerarası yarış ve koşullarla ilgili olarak bu Yönetmelikte belirlenen esaslar doğrultusunda gerekli trafik tedbirlerini almak ve koşulların güvenli şekilde yürütülmesini sağlamak,

i) Sorumluluk alanlarının kesin hatları ile belirlenmesini sağlamak, icabında trafik zabıtası ile müşterek kontroller yapmak amacı ile mülki amire teklif ve önerilerde bulunmak, bu konuda hazırlanarak mülki amirce onaylanıp yürürlüğe konulan protokolle verilen görevleri yapmak,

j) Mevsim şartlarına, milli ve dini bayramlara, turizm bölgeleri ve mevsimlerine, haftanın günlerine ve günün muhtelif saatlerine göre trafiğin arzettiği genel durum dikkate alınarak, kontrol hizmetlerinin kendi sorumluluk sahasındaki tüm yollara yaygınlaştırılması ve devamının sağlanması amacıyla günlük, aylık veya mevsimlik kontrol programları hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak,

k) Çeşitli kişi, kurum ve kuruluşlara, karayolu yapısında yapılacak çalışmalar sırasında ve çalışma mahallinde trafik akımı ve güvenliği yönünden, Karayolları Trafik Kanunu ve bu Kanuna göre çıkarılmış yönetmeliklerde belirlenen tedbirlerin alınması, yeterli ve uygun olmaması veya yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşun talebi halinde, gerekli tedbirleri aldirmek, bu çalışmalar sırasında meydana getirilen tehlikeli durum ve engelleri, bütün sorumluluk bunları yaratan kişilere ait olmak üzere, ortadan kaldırmak ve yapılan masrafları sorumluları ödettirilmesine ait işlemleri yürütmek,

l) Karayolları Genel Müdürlüğü yol ağı dışındaki yollarda trafik düzenlemede kullanılan işaret levhaları, ışıklı ve sesli işaretler, yer işaretlemeleri ile benzeri trafik işaretlerinin görülen eksikliklerini ilgili kuruluşlara bildirmek,

m) Ayrıca, Karayolları Trafik Kanunu ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle jandarmaya verilen diğer görevleri yapmak.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM : BAKANLIKLAR

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞININ GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 10 - Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetkileri;

a) Okul öncesi, okul içi ve okul dışı trafik eğitimini düzenleyen trafik genel eğitim planı hazırlamak ve ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak uygulamak.

b) Motorlu araç sürücülerinin yetiştirilmesi için 123 üncü madde gereğince sürücü kursları açmak, özel sürücü kursu açılmasına izin vermek, bunları her safhada denetlemek.

c) Resmi ve özel kurslarda eğitilenlerin sınavlarını yapmak, başarılı olanlara sertifika verilmesini sağlamak.

d) Karayolları Trafik Kanununun 125 inci maddesi uyarınca ilköğretim ve orta öğretim okullarında, ders programlarına eğitim amacıyla zorunlu uygulamalı trafik ve ilk yardım dersleri koymak.

e) Çocuk trafik eğitim parklarının yapılma, açılma, eğitim, denetim ve çalışma esaslarını belirlemek.

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 11 - Karayolları Genel Müdürlüğünün trafikle ilgili görev ve yetkileri;

a) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak tedbirleri almak ve aldirmek.

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tesbit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek.

c) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, gereğinde karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak.

d) Erişme Kontrollü Karayolları Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, bu Yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretleme.

e) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında gerekli önleyici teknik tedbirleri almak.

f) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek.

g) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeyle dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak gerekli görülecek tedbirleri almak.

h) Araçların ağırlık kontrollerini yapmak veya yaptırmak ve aykırı görülen hususlar hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek.

ı) (Mülga bend: 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/3.mad)

i) (Değişik bend: 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/3.mad) Karayolları Trafik Kanununun 13, 14, 16, 17, 18, 47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

j) Arazi vitesi olmayan otomobillerle zirai traktörler dışındaki her cins aracın fenni muayeneleri yapılırken, aracın sefer görev emri belgelerinin kontrol edilmesinden fenni muayeneyi yapan makamlar sorumludur. Taşıt Sefer Görev Emri verildiği halde tatbikat çağrısına uymayan veya adresinde bulunmayan taşıtlar fenni muayene istasyonuna bildirilir; bu tür araçların muayenesi yapılmaz.

k) Karayolları Trafik Kanunu ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak.

SAĞLIK BAKANLIĞININ GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 12 - Sağlık Bakanlığının görev ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir.

1) Karayollarında meydana gelen trafik kazaları ile ilgili ilk ve acil yardım hizmetlerini planlamak ve uygulamak.

2) Trafik kazalarında yaralananların en kısa zamanda sağlık hizmetlerinden istifadelerini temin etmek üzere, İçişleri Bakanlığının ve Karayolları Genel Müdürlüğünün uygun görüşü de alınarak karayolları üzerinde ilk yardım istasyonları kurmak, bu istasyonlara gerekli personeli, araç ve gereci sağlamak.

3) Her ilde trafik kazaları için eğitilmiş sağlık personeli ile birlikte yeteri kadar ilk ve acil yardım ambulansı bulundurmak.

4) Bu Kanunla ve mevzuatla verilen trafikle ilgili diğer görevleri yapmak.

Üniversitelere bağlı hastaneler ve diğer bütün resmi ve özel sağlık kurum ve kuruluşları, acil olarak kendilerine getirilen trafik kazası geçirmiş kişilere, Sağlık Bakanlığı tarifelerini uygulamak suretiyle, vermiş oldukları hizmetlerin bedelinin tamamını yükümlü sigorta şirketlerinden tahsil ederler.

Sağlık Bakanlığı bu görevlerin yerine getirilmesi ile ilgili olarak; verilen hizmetlerin bedellerini yükümlü sigorta şirketlerinden tahsil etmek için Maliye Bakanlığının görüşünü alarak döner sermaye saymanlığı kurur. Bu amaçla döner sermaye saymanlığı tarafından tahsil edilen gelirin tamamı, bu Kanun ile Sağlık Bakanlığına verilen görevlerin yerine getirilmesinde kullanılır.

(Değişik bend 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/4.mad) Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan harcamaların tamamı, Sağlık Bakanlığı Trafik Hizmetleri Döner Sermaye İşletmesine 8 iş günü içinde yükümlü sigorta şirketlerince ödenir. Sağlık Bakanlığı Trafik Hizmetleri Döner Sermaye İşletmesinin verdiği hizmetler için uygulayacağı fiyat tarifesi, Karayolu Trafik Güvenliği Kurulunun da uygun görüşü alınarak Sağlık Bakanlığınca belirlenir. Sigorta şirketleri, zorunlu mali sorumluluk sigortası geçerli teminat limitleri ve şartları dahilinde ödemekle yükümlü buldukları tutarı aşan kısım için Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabına başvurur. Buna ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

ULAŞTIRMA BAKANLIĞININ GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 13 - (Değişik madde : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/5.mad)

Ulaştırma Bakanlığının ilgili birimleri;

a) Karayolları Trafik Kanunu açısından karayolu taşımasına ilişkin gerekli eşgüdümü sağlamak,

b) Tescile bağlı araçların muayenelerini yapmak veya yaptırmak,

c) Muayene istasyonlarını denetlemek ve Karayolları Trafik Kanununun 35 inci maddesi hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında idari para cezasına dair tutanak düzenlemek,

ç) Bu maddede belirlenen idari tedbirleri almak, araçların ağırlık ve boyut kontrollerini yapmak veya yaptırmak ve denetlemek, aykırı görülen hususlarla ilgili olarak sorumlular hakkında idari para cezasına dair tutanak düzenlemek,

d) Karayolları Trafik Kanunu ve diğer mevzuatla verilen hizmetleri yapmak,

ile görevlidir.

TARIM VE KÖYİŞLERİ VE ORMAN BAKANLIKLARININ GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 14 - Tarım ve Köyüşleri ve Orman Bakanlıklarının görev ve yetkileri;

a) Köy yollarında;

1) Trafik düzeni ve güvenliği açısından gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak, tedbir almak ve aldirmek,

2) Yol güvenliğini ilgilendiren konulardaki; kavşak, durak yeri, yol dışı park yeri, aydınlatma ve benzeri tesislerin projelerini incelemek ve gerekenleri onaylamak,

3) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, Karayolları Trafik Kanununun 17 nci maddesinde sayılan tesisler için bağlantıyı sağlayacak geçiş yolları yönünden izin vermek,

4) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu karayolu yapısı ve işaretlemeye dayalı kaza nedenleri göz önünde bulundurularak gerekli tedbirleri almak,

5) Karayolları Trafik Kanunu ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle köy yolları için verilen trafikle ilgili diğer görevleri yapmak.

Köy yolları için sayılan görev ve hizmetlerden mecburi ve gerekli görülenler, orman yolları için de uygulanabilir.

b) Orman yollarında;

1) Trafik düzeni ve güvenliği açısından ana orman yolları ile gerekli görülen diğer orman yollarında işaretlemeler yaparak tedbirler almak ve aldirmek,

2) Karayolları Trafik Kanunu ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle, orman yolları için verilen trafik ile ilgili diğer görevleri yapmak.

BEŞİNCİ BÖLÜM : BELEDİYELER

BELEDİYELERİN TRAFİK BİRİMLERİ

Madde 15 - Belediye başkanlıkları; Karayolları Trafik Kanunu, bu Yönetmelik ve Kanuna dayanılarak çıkarılan diğer yönetmeliklerle verilen görevleri, Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca kurdukları trafik hizmetleri birimleri aracılığı ile yürütür.

Bu birimler, belediyelerin iş kapasitesine göre "Belediye trafik şube müdürlüğü", "Belediye trafik şefliği" veya "Belediye trafik memurluğu" olarak adlandırılır.

Büyük illerde belediye trafik şube müdürlüklerine bağlı belediye trafik büro amirlikleri de oluşturulabilir.

Bu birimlerde görevlendirilecek idari ve teknik personel sayısı, iş kapasitesine göre belediye başkanlıklarınca belirlenir.

BELEDİYELERİN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 16 - Belediye trafik hizmet birimlerinin görev, yetki ve sorumlulukları aşağıda gösterilmiştir.

Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında;

a) Yolun yapısını, trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmak,

b) Yol ve kavşak düzenlemeleri yapmak,

c) Trafiği düzenleme amacı ile,

1) Trafik işaret levhaları,

2) Işıklı ve sesli trafik işaretleri,

3) Yer işaretlemeleri, temin ve tesis etmek, bunların devamlılığını ve işlerliğini sağlamak,

d) Trafiğin akışını kolaylaştırma, gereksiz durma ve duraklamaları önleme bakımından, trafik akımı programları ile toplu taşıma araçlarının kalkış varış ve ara durakları için zaman tarifeli programlar yapmak ve uygulamaya koymak,

e) Karayolları yapısı üzerinde ve kenarında yapılan çalışmalarda Karayolları Trafik Kanununun 16 ncı maddesi ve bu maddesine göre çıkarılan Yönetmelik hükümleri uyarınca trafik düzen ve güvenliği için gereken tedbirleri almak, aldirmek ve çalışmalarını denetlemek,

f) Açık ve kapalı park yerleri (otopark) alt ve üst geçitler yapmak, yaptırmak işletmek ve işletilmesine izin vermek,

g) Karayolları Trafik Kanununun 17 nci maddesinde sayılan ve belediye sınırları içerisindeki karayolları kenarında yapılacak veya açılacak olan tesisler için Yönetmeliğinde belirlenen şartlara göre izin vermek,

h) Halkın trafik eğitimine katkıda bulunmak üzere; çocuk trafik eğitim parkları yapmak ve yapılmasına izin vermek,

i) Yaya ve taşıt yollarında yayaların ve araçların hareketlerini zorlaştıran ve trafiği tehlikeye düşüren, motorlu araçlar dışındaki her türlü engeli ortadan kaldırmak,

Trafik için tehlike teşkil eden ancak kaldırılması mümkün olmayan engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek şekilde işaretlemek, (Yol işgaline ilişkin Belediye Mevzuatı hükümleri saklıdır.)

i) Yol yapısı veya işaretleme yetersizliği yüzünden trafik kazalarının vuku bulunduğu yerlerde, yetkililerce teklif edilen tedbirleri almak,

j) Karayolları Trafik Kanununun 22 nci maddesi (d) bendine göre tarım kesiminde kullanılanlar hariç il trafik komisyonlarında karar almak şartıyla motorsuz taşıtlardan gerekli görülenlerin tescilini yapmak,

k) Karayolları Trafik Kanunu ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak.

Belediyeler bu hizmetlerini; il ve ilçe trafik komisyonlarınınca alınan kararlara da uyulmak suretiyle mahalli trafik zabıtası ile işbirliği ve koordinasyon halinde yürütürler.

Belediyeler bu madde ile görev verilen hizmetlerin denetimi dışında, trafiği denetleyemez ve hiçbir halde trafik suç ve ceza tutanağı düzenleyemezler.

Bu birimlerde hizmet gören personelden resmi kıyafetli olanlar özel işaret taşırlar.

Trafik zabıtası ile belediye trafik birimleri arasındaki işbirliği ve koordinasyon esaslarına ilişkin diğer hükümler beldenin özelliğine göre bir protokolle belirlenebilir.

ALTINCI BÖLÜM : KOMİSYONLAR

İL VE İLÇE TRAFİK KOMİSYONLARININ KURULUŞU İLE GÖREV VE YETKİLERİ İL VE İLÇE TRAFİK KOMİSYONLARI

Madde 17 - İl sınırları içinde mahalli ihtiyaç ve şartlara göre trafik düzeni ve güvenliği bakımından yönetmelikte gösterilen konular ve esaslar çerçevesinde, illerde vali veya yardımcısının başkanlığında, belediye, emniyet, jandarma, milli eğitim, karayolları ve Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonuna bağlı ilgili odanın temsilcileri; valilikçe uygun görülen trafikle ilgili üniversite, oda, vakıf ve kamuya yararlı dernek veya kuruluşların birer temsilcisinden oluşan il trafik komisyonu, ilçelerde kaymakamın başkanlığında, aynı kuruluşların yöneticileri veya görevlendirecekleri temsilcilerinin katıldığı ilçe trafik komisyonu kurulur.

Kurulduğu üniversite, vakıf ve kamuya yararlı dernek veya kuruluşların temsilcilerinin toplam sayısı 3'ü geçemez.

Kuruluşu bulunan yerler hariç, ilçe trafik komisyonlarına karayolları temsilcisinin katılması zorunlu değildir.

Gündem konuları vali veya kaymakamlar tarafından belirlenir.

Bu komisyonlara, oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak üzere, diğer kuruluş temsilcileri de çağrılabilir.

Kararlar oy çokluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

İl trafik komisyonu kararları valinin onayı ile yürürlüğe girer.

İl ve ilçe trafik komisyonu kararlarını bütün resmi ve özel kuruluşlar uygulamakla yükümlüdür.

İlçe trafik komisyonu kararları, il trafik komisyonunca incelenip vali tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

İL VE İLÇE TRAFİK KOMİSYONUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 18 - İl ve ilçe trafik komisyonunun görev ve yetkileri şunlardır;

a) İl sınırları içinde mahalli ihtiyaç ve şartlara göre trafik düzeni ve güvenliğini sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak,

b) Trafiğin düzenli bir şekilde akımını sağlamak bakımından alt yapı hizmetleri ile ilgili tedbirleri almak, trafik ile ilgili sorunları çözümlenmek, bütün ülkeyi ilgilendiren Karayolu Trafik Güvenliği Yüksek Kurulunun müdahalesini gerektiren hususları İçişleri Bakanlığına iletmek,

c) Karayolu taşımacılığına ait mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, trafik düzeni ve güvenliği yönünden belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtları ile motorsuz taşıtların çalışma şekil ve şartları, çalıştırılabileceği yerler ile güzergahlarını tespit etmek ve sayılarını belirlemek,

d) Gerçek ve tüzel kişiler ile resmi ve özel kurum ve kuruluşlara ait otopark olmaya müsait boş alan, arazi ve arsaları geçici otopark yeri olarak ilan etmek ve bunların sahiplerine veya üçüncü kişilere işletilmesi için izin vermek, izin verilen otoparklar ile karayolu üzerindeki diğer park yerlerinde özürülüler için işaretlerle belirlenmiş bölümler ayrılmasını sağlamak,

e) Karayollarının bir kısmının veya tamamının yoldan faydalananların bir kısmına veya tamamına kapatılmasına, park edilecek yerler ile zaman ve süresinin ve araçların geliş ve gidiş yollarının ve yollara konulacak trafik işaretlerinin yerlerinin belirlenmesine karar vermek,

f) Karayollarında gerekli hal ve yerlerde en çok ve en az hız limitine göre yeniden hız sınırlarını belirlemek,

g) Karayolları Trafik Kanunu ve bu Yönetmelikle verilen diğer görevleri yapmak.

İl trafik komisyonları belediye sınırları içinden geçen devlet ve il yolları ile ilgili hususlarda Karayolları Genel Müdürlüğünün uygun görüşünü almak zorunludur.

ÜÇÜNCÜ KISIM : KARAYOLU TRAFİK GÜVENLİĞİ, TRAFİK İŞARETLERİ, YAPI VE TESİSLER

BİRİNCİ BÖLÜM : KARAYOLU TRAFİK GÜVENLİĞİ

YÜKÜMLÜLÜK

Madde 19 - İlgili kuruluşlar, yapım ve bakımından sorumlu oldukları karayollarında;

a) Karayolu yapısını,

b) Trafik işaretlerini,

trafik güvenliğini sağlayacak şekilde yapmak ve bulundurmakla yükümlüdürler.

KARAYOLU YAPISINDA YAPILACAK ÇALIŞMALAR

Madde 20 - Karayolu yapısında çeşitli kişi, kurum ve kuruluşlarca yapılacak çalışmalarda; Karayolları Trafik Kanunu hükümleri ile bu Kanuna göre Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca çıkarılan yönetmelik hükümleri uygulanır.

Bu çalışmalar sırasında meydana getirilen tehlikeli durum ve engeller, bütün sorumluluk bunları yaratan kişilere ait olmak üzere trafik zabıtasınca; bulunmadığı yerlerde genel zabıtaca, gerekli hallerde yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşla işbirliği yapılarak ortadan kaldırılır. Yapılan masraflar sorumlulara ödetilir.

KARAYOLU YAPISININ VE TRAFİK İŞARETLERİNİN KORUNMASI

Madde 21 - Karayolu yapısı ve trafik işaretleri ile ilgili olarak;

a) Karayolu yapısı üzerine;

1) Trafiği güçleştirecek, tehlikeye sokacak veya engel yaratacak,

2) Trafik işaretlerinin görülmesini engelleyecek veya güçleştirecek,

şekilde bir şey atmak, dökmek, bırakmak ve benzeri hareketlerde bulunmak,

b) Karayolu yapısını, trafik işaretlerini ve karayoluna ait diğer yapı ve güvenlik tesislerini;

1) Üzerine yazı yazarak, çizerek, kırarak, delerek, sökerek veya başka şekillerde bozmak,

2) Yerlerini değiştirmek veya ortadan kaldırmak,

yasaktır.

Yaratılan tehlike ve engeller trafik zabıtasınca, bulunmadığı yerlerde genel zabıtaca kaldırılır, bozukluk ve eksiklikler yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşça derhal giderilir. Zarar karşılıkları ve masraflar sorumlulara ödetilir.

Işıklı trafik işaret cihazları, trafik işaret levhaları, kenar taşları, oto korkuluk ve benzeri yol ve trafik güvenliği elemanlarına zarar veren kişilerin yetkililerce tespiti halinde yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşça bildirilmesi zorunludur.

KARAYOLU SINIRI İÇİNDE VEYA DIŞINDAKİ LEVHALAR, IŞIKLAR, İŞARETLEME VE BENZERLERİ

Madde 22 - Karayolu sınırı dışındaki yerlerde veya karayolu sınırı içinde, karayolu üzerinde veya kenarında;

a) Trafik işaretlerinin;

1) Görülmelerini engelleyecek,

2) Anlamlarını değiştirecek veya güçleştirecek, tereddüt doğuracak ve yanıltacak,

b) Trafik için tehlike ve engel yaratacak şekilde levhalar, ışıklar ve işaretlemeler ile ağaç, direk, yangın musluğu, çeşme, parmaklık gibi yapı elemanları ve benzerlerini dikmek, koymak ve bulundurmamak yasaktır.

Yönetmeliğinde belirtilen hususlara aykırı olarak dikilen, konulan ve bulundurulan ışıklar, işaretleme ve benzerleri bütün sorumluluk ve giderler mal sahibine ait olmak üzere yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşça kaldırılır ve yapılan masraflar sorumlulara ödetilir.

İKİNCİ BÖLÜM : TRAFİK İŞARETLERİ

TRAFİK İŞARETLERİNİN NİTELİKLERİ

Madde 23 - Karayolundan yararlananlara yol, trafik durumu ve yakın çevre ile ilgili gerekli bilgileri vermek, yasaklama ve kısıtlamaları bildirmek ve genel olarak trafik düzen ve güvenliğini sağlamak amacıyla tüm karayollarında yapılacak işaretlemenin standartları İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Karayolları Genel Müdürlüğüne tespit edilir, yayımlanır ve ilgili kuruluşlara gönderilir.

İşaretleme standartlarına aykırı olarak uygulama yapılamaz, ancak il ve ilçe trafik komisyonlarının uygun görmesi halinde trafik işaretlerinin ölçülerinde, görülmeyi kolaylaştırmak amacıyla değişiklik yapılabilir.

İşaretlemenin standartlara uygun olarak yapılıp yapılmadığı Karayolları Genel Müdürlüğüne kontrol edilir. Tespit edilen standart dışı uygulamalar, ilgisince standarda uygun hale getirilmediği takdirde Karayolları Genel Müdürlüğüne ve gerektiğinde zabıta ile işbirliği yapılarak kaldırılır.

TRAFİK İŞARETİ KOYMAYA YETKİLİLER

Madde 24 - Trafik işaretlerinin bakım, onarım ve işletilmeleri dahil temin ve tesisine, yolun yapım ve bakımından sorumlu olan kuruluşlar görevli ve yetkilidir.

Ancak; trafiği düzenleme yetkisi olan kuruluş ve kişiler de geçici olarak aşağıda sayılan yer, hal ve durumlarda düzenleyici trafik işareti koymaya ve bunları kaldırmaya yetkilidir.

a) Trafik güvenliği nedeni ile,

b) Genel asayiş bakımından gerekli hallerde,

konulan trafik işaretleri, iş veya hizmetin bitiminde derhal kaldırılır.

Bunun dışında hiçbir kuruluş veya kişi, standartlara uysun uymasın kendiliğinden herhangi bir yere trafik işareti koyamaz. Bu yasağa uymayanlar hakkında Karayolları Trafik Kanununun 16 ncı maddesi hükmüne göre işlem yapılır.

GÖREVLİ KİŞİLERİN TRAFİĞİ YÖNETME HAREKETLERİ

Madde 25 - Taşıt ve yaya trafiğinin düzenli ve güvenli bir şekilde muhtelif istikametlere kanalize edilmesini sağlamak amacı ile trafik polisinin vereceği işaret ve yön tayini aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Yolun trafiğe açık olma hali;

1) Trafik polisinin duruş pozisyonuna göre sağ ve sol kol istikametinde kalan yollar trafiğe açıktır.

2) Bu pozisyonda her iki kol sağ ve sol koldan biri yere paralel biçimde yanlara açılacağı gibi her iki kol vücuda dik vaziyette aşağı bırakılabilecektir.

Bu durumlarda trafik, kolların istikametinde bulunan yollara açık olacaktır.

b) Trafiğin bütün istikametlere kapanma hali (Dikkat)

1) Trafik zabıtasının sağ ve sol kollarından biri yukarıda, diğeri aşağı pozisyonda ise, bu durumda yol bütün yönleri kapalı olup, daha önce kendisine açık olan yolun kapanacağı, kapalı olan yolun ise açılacağı anlamındadır.

2) Trafiğin kendisine açık veya kapalı olan yollardaki taşıt sürücüleri, trafik zabıtasının vereceği ikinci bir yön değiştirme hareketine kadar hareket edemezler.

3) Ancak bu pozisyonda, daha önce yol kendisine açık olup da, dönüş yapmak üzere, kavşak içerisine depolanan taşıtlar, kavşağı terk etmek mecburiyetindedirler.

c) Yolun trafiğe kapalı olma hali;

1) Trafik polisinin duruş pozisyonuna göre, ön ve arka cephesinde kalan yol trafiğe kapalıdır.

2) Bu pozisyonda kolların her ikisi veya biri yanlara açılacağı gibi vücuda dik vaziyette aşağı istikamete salınabilir.

d) Trafiği hızlandırma ve yavaşlatma işareti;

1) Trafiği hızlandırma işareti;

Trafik polisi, hızlandırmak istediği yöne sol ya da sağ yanı dönük olarak, o istikamette bulunan kolunu yere paralel olacak şekilde ve dirsekten kırmak suretiyle eline kadar olan kısmı yukarıya kaldırıp, tekrar yere paralel hale getirir. Bu işaretin bir seri yapılması o yönde akan trafiğin hızlanması talimatını içerir.

2) Trafiği yavaşlatma işareti;

Trafik polisi, yavaşlatmak istediği yöne cephesi dönük durur ve sağ ya da sol kolunu (trafiğin akış istikametine göre) omuzdan, yere paralel oluncaya kadar kaldırıp, 45 derece ile 90 derece arasında yavaş yavaş sallar. Bu işaretin bir seri yapılması o yönde akan trafiğin yavaşlaması talimatını içerir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : YAPI VE TESİSLER

BELEDİYE SINIRLARI DIŞINDA KARAYOLU KENARINDAKİ YAPI VE TESİSLER

Madde 26 - Karayollarında her iki taraftan sınır çizgisine 50 metre mesafe içinde bağlantıyı sağlayacak geçiş yolları yönünden; akaryakıt, servis, dolum ve muayene istasyonları, umuma açık park yeri ve garaj, terminal, fabrika, işhanı, çarşı, pazar yeri, eğlence yerleri, turistik yapı ve tesisler, inşaat malzemesi ocak ve harmanları, maden ve petrol tesisleri, araç bakım, onarım ve satın işyerleri ve benzeri trafik güvenliğini etkileyecek yapı ve tesisler için, o karayolunun yapım ve bakımı ile sorumlu kuruluştan izin alınması zorunludur. Verilen izinler, ilgili valiliğe bildirilir.

İzinsiz yapılan bu gibi tesislerin yapımı ve işletilmesi yetkililerce durdurulacağı gibi, tesislerle ilgili yönetmelikteki şartlar yerine getirilmeden işletme izni verilmez ve bağlantı yolu, her türlü gider sorumlulara ait olmak üzere yolun yapım ve bakımı ile ilgili kuruluşça ortadan kaldırılır.

BELEDİYE SINIRLARI İÇİNDE BULUNAN KARAYOLU KENARINDAKİ YAPI VE TESİSLER

Madde 27 - Belediye sınırları içindeki karayolları kenarında yapılacak veya açılacak, Karayolları Trafik Kanununun 17 nci maddesi ile bu Yönetmeliğin 26 ncı maddesinde sayılan yapı ve tesisler için,

a) Belediyelerden izin alınması,

b) Belediyelerce bu iznin verilmesinde, trafik güvenliği bakımından bu tesisler hakkındaki Yönetmelikte belirlenen şartların yerine getirilmesini sağlamaları ve ayrıca Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayolu kenarında yapılacak ve açılacak olanların bu yollara bağlantıları için bu Genel Müdürlüğün ilgili bölge müdürlüğünden uygun görüş almaları,

zorunludur.

İzinsiz yapılan bu gibi tesislerin yapımı ve işletilmesi yetkililerce durdurulacağı gibi tesislerle ilgili yönetmelikteki şartlar yerine getirilmeden işletme izni verilmez ve bağlantı yolu, her türlü gider sorumlulara ait olmak üzere yolun yapım ve bakımı ile ilgili kuruluşlarca ortadan kaldırılır.

DÖRDÜNCÜ KISIM : ARAÇLARIN TESCİL İŞLEMLERİ, MOTORLU ARAÇLARA AİT ŞARTLAR İLE MUAYENELERİ

BİRİNCİ BÖLÜM : ARAÇLARIN TESCİL İŞLEMLERİ

ARAÇLARIN TESCİL MECBURİYETİ

Madde 28 - Bütün motorlu araçlar ile bu Yönetmelikte tescili zorunlu kılınan motorsuz araçların sahipleri, araçlarını yetkili tescil kuruluşuna tescil ettirmek ve tescil belgesi almak mecburiyetindedirler.

(Mülga fıkra: 25/06/1998 - 23383 S. R.G. Yön/1. md.)

TESCİLE YETKİLİ KURULUŞLAR, TESCİL İÇİN MÜRACAAT ETME VE BİLDİRME MECBURİYETİ İLE SÜRELERİ

Madde 29 - Bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre;

A) Tescile yetkili kuruluşlar,

a) Askeri araçlar, iş makineleri ve raylı sistemle çalışanlar dışındaki bütün motorlu araçlar ile tescile tabi motorlu araçlara takılarak kullanılacak yapıda ve yüklü ağırlığı 750 kg.'ın üstünde olan römork ve yarı römorkların tescilleri trafik tescil kuruluşlarınca,

b) Askeri araçlar ile çeşitli anlaşmalara göre askeri amaçla ülkemizde bulunan kuruluşlara ait araçların tescilleri Türk Silahlı Kuvvetlerince,

c) Raylı sistemde çalışan araçların tescilleri, kullanıldığı yerlere göre ait olduğu kuruluşlarca,

d) İş makinesi türünden araçların tescilleri;

1) Kamu kuruluşlarına ait olanlar ilgili kuruluşlarca, 2) Özel ve tüzel kişilere ait olanlardan;

Tarım kesiminde kullanılanlar ziraat odalarınca, tarım kesiminde kullanılanların dışında kalan ve sanayi, bayındırlık ve diğer kesimlerde kullanılanların tescilleri üyesi oldukları ticaret, sanayi veya ticaret ve sanayi odalarınca,

e) Tarım kesiminde kullanılanlar hariç, il trafik komisyonlarından karar alınmak şartı ile motorsuz taşıtlardan gerekli görülenlerin tescilleri belediyelerce,

yapılır.

B) İlk defa tescili yapılacak ve hurdaya çıkacak araçlarla ilgili olarak;

a) Araç sahipleri, satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren 3 ay içinde tescil yaptırmak üzere, hurdaya çıkarma halinde de çıkarılış tarihinden itibaren 1 ay içinde yetkili tescil kuruluşuna tescilin silinmesi için gerekli bilgi ve belgelerle yazılı olarak müracaat etmek zorundadırlar.

b) Araçların giriş işlemini yapan gümrük idareleri, tescil işlemlerine esas olmak üzere düzenlediği Gümrük Trafik Şahadetnamesinin bir örneğini de tescilin yapılacağı beyan edilen tescil kuruluşuna, gümrük işleminin tamamlandığı tarihten itibaren 15 gün içinde göndermeye mecburdur.

c) (Değişik bent: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/1. md.; Değişik bent: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/1.mad .) Bu araçların tescilini yapan tescil kuruluşları, tescil işlemini takip eden onbeş iş günü içerisinde, Gümrük Trafik Şahadetnamesini tanzim eden gümrük idaresine ve ilgili vergi dairesine yazılı olarak veya elektronik ortamda tescilin yapıldığına dair bilgi verir.

TESCİL İŞLEMLERİ MÜŞTEREK HÜKÜMLERİ

Madde 30 - (Değişik madde 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/6.mad; Değişik madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/2.mad .)

Tescil işlemlerinin yapılmasında aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır;

a) Araçların tescilleri, araç sahipleri veya kanuni vekillerinin veya kamu kurum ve kuruluşları ile tüzel kişiliklerce yetkilendirilen kişilerin ibrazı zorunlu belgelerle birlikte trafik tescil şube veya bürolarına müracaat etmeleri suretiyle yapılır.

b) Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan (Ek: 3)'teki "Araç Tescil Belgesi"nin "(Y.5) Onaylayan" bölümü, belgeyi kontrol eden ve onaylayan görevli tarafından sicil numarası yazılmak suretiyle imzalanır ve belge araç sahibine veya kanuni vekiline veya kamu kurum ve kuruluşları ile tüzel kişiliklerce yetkilendirilen kişiye verilir. Belgede yer alan bütün bilgiler silinti ve kazıntı olmaksızın bilgisayar ortamında doldurulur. Düzenleme sırasında herhangi bir nedenle iptali gereken belgeler, iptal gerekçesi ve seri numarası belirtilerek bir tutanakla tespit edilir ve muhasebe birimlerine teslim edilir.

c) İlk defa tescili yapılan her araca bir tescil plakası tahsis edilir. Satış, devir veya diğer işlemlerde plaka numarası değiştirilmez, daha önce düzenlenerek bir önceki araç sahibine verilmiş olan motorlu araç trafik belgesi ile tescil plakaları yeni sahibine devredilir. Can ve mal güvenliğinin gerekli kıldığı hallerde mülki amirin talebi ve İçişleri Bakanının onayı ile tescil plaka numarası değiştirilebilir.

Diplomatik ve konsüler muafiyeti bulunan kişilere ait araçlar ile çeşitli nedenlerle ülkemizde bulunan yabancı kişilere ait araçların vatandaşlarımıza satış ve devir yapılması, ayrıca Ulaşım Koordinasyon Merkezleri ve İl veya İlçe Trafik Komisyonlarınca karar alınmak suretiyle belirlenen harf gruplarının tahsis edildiği tescil plakası ile ticari amaçla çalışan araçların kullanım amacının değişmesi halinde, bu araçlara varsa eski tescil plaka numarası yoksa bu Yönetmeliğin 56/b ve 57/a maddeleri hükümleri doğrultusunda tescil plaka numarası tahsis edilir. Buna dair esas ve usuller Emniyet Genel Müdürlüğünce belirlenir.

ç) Emniyet Genel Müdürlüğünce araçlara ait bilgiler, manyetik veya elektronik ortamda Milli Savunma Bakanlığı Seferberlik Dairesi Başkanlığına gönderilir.

d) Tescili yapılarak bu Yönetmeliğin ekinde yer alan (Ek: 4)'teki trafik belgesi verilen ve müracaat formu bilgisi Milli Savunma Bakanlığı Seferberlik Dairesi Başkanlığına gönderilen araçlardan, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacına elverişli olanlara sefer görev emri verilir. Sefer görev emri verilen araçlara Türk Silahlı Kuvvetleri Motorlu Kara Nakil Araçları Sefer Görev Emri (ARAÇ SEF. 3) (Ek: 5) 4 suret olarak Milli Savunma Bakanlığınca tanzim edilir. Milli Müdafaa Mükellefiyeti Komisyon kararı alınmak ve araç sahiplerine tebliğ edilmek üzere mülki makamlara gönderilir. Mülki idare makamlarınca da sefer görev emirleri araç sahiplerine tebliğ edilmek üzere trafik tescil şube ve bürolarına gönderilir. Sefer görev emirleri için 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Kanunu ile 24/5/1990 tarihli ve 90/500 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Seferberlik ve Savaş Hali Tüzüğü ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

e) Sefer görev emirlerine tabi araçlara, trafik tescil şube veya bürolarınca yapılacak işlemler bu Yönetmeliğin ekinde yer alan (Ek: 5)'teki talimata göre yapılır.

f) Tescili yapılan araçlar ve sahiplerine ilişkin bilgiler ile sonradan araç üzerinde yapılan her türlü işlem ve değişiklikler trafik tescil kuruluşlarınca derhal bilgisayar ortamına aktarılır. Ayrıca, yapılan işlem ve değişikliğe dair bilgi ve belgelerden Emniyet Genel Müdürlüğüne gerekli görülenler tescil dosyasına konulmak üzere aracın kaydının bulunduğu tescil kuruluşuna posta veya elektronik ortamda gönderilir.

g) Tescil edilen araçlara ve sahiplerine ilişkin bilgiler ile sonradan araç üzerinde yapılan her türlü işlem ve değişiklikler, en geç onbeş iş günü içinde ilgili vergi dairesine yazılı olarak veya elektronik ortamda bildirilir.

ğ) Tescil plakalarında, işlemi yapan tescil kuruluşu ile plaka basım işlemini gerçekleştiren kuruluşun mühürleri bulunur.

h) Aracın geçerli zorunlu mali sorumluluk sigortasının bulunması zorunludur.

ı) Gerçek kişiler adına yapılacak araç tescillerinde Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi'ndeki adres kayıtları esas alınır.

i) Tüzel kişiler veya yabancılar adına yapılacak araç tescillerinde istenilecek bilgi ve belgeler ile diğer hususlar Emniyet Genel Müdürlüğüne belirlenir.

j) Ambulans ve acil sağlık araçlarının tescillerinde il sağlık müdürlüğü'nün ambulans/acil sağlık aracı uygunluk yazısının ibraz edilmesi zorunludur.

k) Ülkemizde belirli bir süre kullanıldıktan sonra tekrar yurt dışına çıkarılmak üzere geçici ithal yoluyla getirilenler hariç olmak üzere, direksiyonu sağda olan araçların tescili yapılmaz.

Araçlar üzerinde meydana gelebilecek teknik veya hukuki değişikliklerin aracın tescil kaydı üzerine ilgili kurum veya kuruluşlar tarafından elektronik ortamda doğrudan işlenebilmesi için bu kurum veya kuruluşlara Emniyet Genel Müdürlüğüne yetki verilebilir.

YENİ KAYIT

Madde 31 - (Değişik madde 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/7.mad; Değişik madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/3.mad .)

İlk defa tescili yapılacak araçların tescil işlemi, sahiplerinin ikametlerinin bulunduğu yerdeki trafik tescil şube veya bürosunda yapılır. Ancak, büyükşehir belediye sınırları içerisinde ikameti bulunanlar, araçlarını büyükşehir sınırları içerisindeki herhangi bir trafik tescil kuruluşunda tescil ettirebilirler. Kamu kurum ve kuruluşlarınca finansal kiralama yoluyla kiralanen ve ilk defa tescili yapılacak araçlar, kiracının bulunduğu yerin tescil kuruluşunda da tescil ettirilebilir.

Araçların ilk tescilleri, araç sahipleri veya kanuni vekillerince veya kamu kurum ve kuruluşları ile tüzel kişiliklerce yetkilendirilen kişilerce ibrazı mecburi belgeleri göstererek üzerindeki bilgiler tam, okunaklı, örneğine uygun olarak doldurulmuş, bu Yönetmeliğin ekinde yer alan (Ek: 1)'deki "Araç Trafik Tescil Müracaat ve İşlem Formu" nun trafik tescil şube veya bürolarında yetkili memurun önünde imzalanması suretiyle yapılır.

Müracaat sırasında sahiplik belgesi, uygunluk belgesi, zorunlu mali sorumluluk sigortası poliçesi ile özel tüketim vergisi ödeme belgesinin aslının ibraz edilmesi zorunludur. Ancak, bu belgelere ait bilgilerin trafik tescil kuruluşlarınca, ilgili kurum veya kuruluşlardan elektronik ortamda alınabilmesi halinde, ibraz zorunluluğu aranmaz.

Araç sahibince beyan edilen bilgilerden araca ait olanlar ibraz edilen belgelerle, kişiye ait olanlar ise nüfus hüviyet cüzdanı ile Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi kayıtlarından karşılaştırılarak yetkili memurca tasdik edilir.

İbraz edilen araca ait belgelere "..... plakaya tescil yapılmıştır" kaşesi vurulur ve bu belgeler muhafaza edilmek üzere araç sahibine iade edilir.

Üzerinde teknik değişiklik yapılmış veya yaşı itibarıyla bu Yönetmeliğin 67 nci maddesinde belirtilen ilk muayene süresini geçirmiş araçların muayenesinin yaptırılması zorunludur.

Araca ve tesciline dair bilgiler Emniyet Genel Müdürlüğünce elektronik ortamda tutulur. Ayrıca, tescile dair müracaat formu (Ek: 1) ve gerekli diğer belgelerin saklanacağı dosya oluşturularak, tescil plaka numarasına göre arşivlenir.

TESCİL BELGESİ VE GEÇERLİLİĞİ

Madde 32 - (Değişik madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/4.mad .)

Tescil belgesi, aracın teknik özelliklerini, kayıtlı olduğu trafik tescil kuruluşunu ve sahibine ilişkin bilgileri ihtiva eden ve trafik tescil şube veya büroları tarafından düzenlenen belgedir.

Aracın başkasına satışı veya devri, hurdaya çıkarılması, üzerinde teknik değişiklik yapılması ve kullanım amacının değişmesi hallerinde aşağıdaki hükümler saklı kalmak üzere tescil belgesi geçersiz sayılır.

a) Üzerinde renk ve teknik değişiklik yapılan veya kullanım amacı değiştirilen araçlara ait tescil belgeleri, sahiplerinin gerekli uygunluğu sağlamaları bakımından Karayolları Trafik Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrası gereğince 30 gün süre ile geçerliliğini korur.

b) Hurdaya çıkarılan araçların "hurdaya çıkarılmıştır" şerhi konularak sahiplerine verilen tescil belgeleri, araçların hurda olarak satışlarında sahiplik belgesi olarak kullanılır.

TRAFİK BELGESİ VE GEÇERLİLİĞİ

Madde 33 - Trafik belgesi tescil işlemleri tamamlanmış araçların, trafiğe çıkarılmasına müsaade edilen ve muayene sürelerini belirleyen bir belgedir.

Trafik belgesi, ilk defa tescilli yapılan araçlara tescil kuruluşlarınca verilir ve veriliş tarihinden itibaren bu Yönetmeliğin öngörmüş olduğu muayene süresi içerisinde geçerlidir.

Trafik belgeleri, her muayene süresi sonunda yetkili kılınmış muayene istasyonu görevlilerince, taşıt cinslerine göre yönetmelikte belirtilen süre kadar uzatılır ve trafik belgesinin muayeneye ait bölümüne gerekli kayıtlar işlenerek tasdik ve imza edilir.

Trafik belgeleri, yıpranması, kaybolması veya muayene bölümlerinin bitmiş olması halinde, herhangi bir tescil biriminde yenilenir. Bu değiştirmelerde tescil belgesindeki bilgiler esas alınır.

Yenilenen belgelerin, eskileri alınarak iptal edilir.

İŞ MAKİNELERİNİN TESCİL VE TRAFİK BELGELERİ İLE TESCİL PLAKALARI

Madde 34 - İş makinelerinin tescil işlemleri aşağıdaki esaslara göre yapılır.

a) Resmi kuruluşlara ait iş makineleri;

Kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan iş makinelerinin tescil işlemleri ait olduğu kurum veya kuruluşun ilgili birimlerinde (Ek: 6)'da gösterilen tescil defterine işlenmek suretiyle yapılır ve her makine için ayrı ayrı (Ek: 7)'de belirtilen tescil belgesi tanzim edilir.

Tescil işlemlerinin aynı kuruluşa ait ayrı ayrı birimlerde yapılması halinde tescile ait bilgilerin kurum veya kuruluşun merkez tescil biriminde toplanır ve makinelerin cinslerine göre ayrı ayrı kayıtları tutulur.

Bu araçlarla Karayoluna çıkılmasının gerekli olduğu hallerde, tescilini yapan kuruluşça (Ek: 7)'de gösterilen tescil belgesinin trafiğe çıkış iznine ait bölümü doldurularak tasdik edilir.

Bu şekilde karayoluna çıkacak araçların zorunlu mali sorumluluk sigortası yaptırmış olmaları mecburidir.

b) Özel veya tüzel kişilere ait olan iş makineleri işletme amacıyla veya yerine göre bu Yönetmeliğin 29 uncu maddesinde belirtilen kuruluşlarca tescilleri araç sahibinin bir dilekçe ile ilgili kuruluşa müracaatı üzerine (Ek: 6)'da gösterilen tescil defterine işlenmek suretiyle yapılır ve (Ek: 7)'de gösterilen Maliye Bakanlığınca bastırılan tescil belgesi tanzim edilerek verilir. Araç sahipleri dilekçelerine varsa iş makinesinin hususiyetlerini gösteren teknik belgeyi, yoksa araca ait teknik bilgileri ihtiva eden bir belgeyi sahiplik belgesi ile birlikte ibraz etmek zorundadırlar.

Bu iş makinesinin karayollarında sürülmesi, tescil belgesine ekli trafiğe çıkış izin belgesinin tescili yapan kuruluşça tasdik edilerek makine sahibine verilmesi ile mümkündür.

Trafiğe çıkış izni verilirken makinenin zorunlu mali mesuliyet sigorta akdinin yapılmış olması ve Karayolları Genel Müdürlüğünden özel izin alınması mecburidir.

MOTORSUZ TAŞITLARIN TESCİLİ

Madde 35 - Karayolları Trafik Kanununun 22 nci maddesi (d) bendi uyarınca gerekli görülmesi halinde belediyelerce tescil yapılacak motorsuz taşıtlar için aşağıdaki esaslar uygulanır.

a) Taşıtların sahiplerinin kimlikleri ve taşıtların cins ve özelliklerinin kaydedildiği bir defter tutulur.

b) Her araç için, tescil ve trafik belgesi tek belge olarak düzenlenir ve "Tescil Belgesi" adı altında taşıtların sahiplerine verilir. (Ek: 8)

c) Bu araçlardan bisikletlerin plakaları 10x15 santimetre, hayvanla çekilen ve elle sürülenlerin 15x20 santimetre en ve boyunda olur ve saçtan veya uygun bir maddeden yapılır.

Tescil plakalarının zemini beyaz, harf ve rakamları siyah renkte olur, plaka numaraları belediyelerce belirlenir ve taşıtların arkalarına takılır.

Belediyelerce tescili zorunlu kılınan araçların belge ve plaka alınmadan trafiğe çıkarılması yasaktır.

Bu araçları sürenlerin belgeleri ve belgelerinde gösterilen şartlara uyup uymadıkları belediye trafik birimlerince de denetlenebilir.

İKİNCİ BÖLÜM : TESCİLE DAİR DİĞER İŞLEMLER

SATIŞ VE DEVİRLER

Madde 36 - (Değişik madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/5.mad .)

Resmi araçların satış ve devirleri ait oldukları kurum veya kuruluşun tabi oldukları mevzuata göre; diğer araçların her çeşit satış ve devirleri, araç sahibi adına düzenlenmiş tescil belgesi esas alınarak, trafik tescil şube veya bürolarındaki ilgili memurlar tarafından siciline işlenmek suretiyle yapılır. Trafik tescil şube veya büroları dışında yapılan her türlü satış ve devirler geçersizdir.

Motorlu taşıtlar vergisi ile bu vergiye ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi, vergi cezası, trafik idari para cezası, geçiş ücreti ve idari para cezası borcu olan veya üzerinde haciz, rehin, tedbir gibi satışa engel durumu olan araçların satış ve devir işlemi yapılmaz.

Satış ve devir işlemlerinin yapılmasında aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır;

a) Araçların satış ve devirleri, satıcı ve alıcı veya kanuni vekillerinin veya kamu kurum ve kuruluşları ile tüzel kişiliklerce yetkilendirilen kişilerin araca ait tescil belgesi ve nüfus cüzdanı ile birlikte trafik tescil şube veya bürolarına müracaat etmeleri suretiyle yapılır. Tescil belgesindeki araca ait bilgiler bilgisayar kayıtlarından, satıcı ve alıcı ile varsa vekillere ait bilgiler Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün Kimlik Paylaşım Sisteminden kontrol edilir. Belgeler ile kayıtlar arasında farklılık görülmesi halinde, gerekli inceleme ve araştırma yapılarak sonucuna göre hareket edilir. Tüzel kişilere ve yabancılara ait bilgi ve belgeler ile diğer hususlar Emniyet Genel Müdürlüğüne belirlenir.

b) Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan ve elektronik ortamda oluşturularak tanzim edilen (Ek: 42 A ve B)'deki "Araç Alım Satım Belgesi" satıcı ve alıcı veya kanuni vekilleri veya kamu kurum ve kuruluşları ile tüzel kişiliklerce yetkilendirilen kişiler tarafından imzalanır ve satış işlemi yapan görevli tarafından onaylandıktan sonra taraflara birer sureti verilir, bir sureti de satış işlemi gerçekleştiren trafik tescil kuruluşuna saklanır. Satış ve devir işlemi tescil kaydının bulunduğu trafik tescil kuruluşu dışında başka bir trafik tescil kuruluşuna yapılmış ise, belgenin bir sureti tescil kaydının bulunduğu trafik tescil kuruluşuna gönderilir.

c) Satış ve devir işlemi sonunda önceki tescil belgesi iptal edilerek, araç alım satım belgesi ile birlikte işlemi yapan trafik tescil kuruluşuna saklanır.

Tescil edilmediğinden tescil belgesi bulunmayan araçların satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde satış ve devirleri, sahiplik belgeleri esas alınarak noterlerce yapılır. Satış işlemi ve tarihi sahiplik belgesine işlenerek tasdik edilir. Bu satışlar hakkında trafik tescil kuruluşuna bilgi verilmez.

SATIŞ VE DEVİRLERDE ARAÇLARIN TESCİL İŞLEMLERİ

Madde 37 - (Değişik madde 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/8.mad; Değişik madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/6.mad .)

Tescilli araçların alıcı adına tescil işlemi, aracın satış ve devir işleminin gerçekleştirildiği trafik tescil şube veya bürosunca satış işlemi ile aynı anda yapılır. Aracın satış ve devrini gerçekleştiren trafik tescil şube veya bürosunca;

a) (Ek: 43 A ve B)'deki "Araç Tescil İşlem Formu", elektronik ortamda düzenlenerek, alıcı veya kanuni vekili veya kamu kurum ve kuruluşları ile tüzel kişiliklerce yetkilendirilen kişi tarafından yetkili tescil memurunun önünde imzalanır ve tescil işlemini yapan görevli tarafından onaylanır ve saklanır.

b) Tescil işlemi aracın elektronik ortamdaki tescil kayıtlarına işlenerek, alıcı adına tescili gerçekleştirilir.

c) Aracın alıcı adına tesciline ilişkin bilgiler, aracın kayıtlı olduğu trafik tescil şube veya bürolarına elektronik ortamda gönderilir.

Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile diğer yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından satışı yapılan araçların satış tutanağının bir örneği aracın kayıtlı olduğu trafik tescil şube veya bürolarına üç iş günü içerisinde gönderilir.

Tescilli araçları; trafik tescil şube veya büroları haricindeki kamu kurum veya kuruluşlarınca düzenlenen satış belgesi veya haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile diğer yetkili kamu kurum veya kuruluşlarınca yapılan araç satışlarına ilişkin düzenlenen satış belgesi ile satın alanların, gerekli bilgi ve belgeleri sağlayarak trafik tescil şube veya bürolarından bir ay içerisinde adlarına tescil belgesi almaları zorunlu olup, alıcıların bir ay içerisinde tescil belgesi almamaları halinde, aracın tescil kaydının bulunduğu trafik tescil kuruluşu tarafından satış tarihi itibarıyla alıcısı adına resen tescil işlemi yapılır.

1/8/2008 tarihinden önce noter satış sözleşmesi ile satılan, ancak alıcısı tarafından bir ay içerisinde tescil belgesi alınmayan aracın tescil kaydının bulunduğu trafik tescil kuruluşu tarafından, satıcının müracaatı üzerine satış tarihi itibarıyla alıcısı adına resen tescil işlemi yapılır.

Varsa araca ait sefer görev emri pusulası yeni sahibine tebliğ edilir.

İlk iktisabında özel tüketim vergisi istisnası uygulanmış olan araçların ilk iktisap tarihinden itibaren beş yıl içinde (veraset yoluyla intikaller hariç) istisnadan yararlananlar dışındakilerce iktisabı halinde veya ilk iktisabı yapılan araçların ilk iktisap tarihinden itibaren beş yıl içinde 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki araçlara dönüştürülmesi durumunda, vergi dairesince düzenlenen Özel Tüketim Vergisi Ödeme Belgesi ibraz edilir.

Aracın muayene süresi dolmamış ise tekrar muayenesi istenmez. Ancak, araç üzerinde teknik değişiklik yapılmış ise, bu değişikliğe ait belgelerin ibrazı ve aracın muayenesinin yeniden yaptırılması zorunludur.

ARAÇLARIN TESCİLİNİN BAŞKA İLE NAKLİ

Madde 38 - (Değişik madde 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/9.mad; Mülga madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/16.mad .)

ARAÇLARIN HURDAYA ÇIKARILMASI

Madde 39 - (Değişik madde 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/10.mad; Değişik madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/7.mad .)

Araçlar;

a) Sahiplerinin veya kanuni vekillerinin veya tüzel kişiliklerce yetkilendirilen kişilerin dilekçesi üzerine,

b) Eskime veya yıpranma nedeni ile trafik emniyeti bakımından tehlikeli olduklarının tespiti halinde, muayene istasyonlarının talebi üzerine,

ilgili vergi dairesinden borcunun bulunmadığına dair ilişik kesme belgesinin ibrazı ve kayıtlarında haciz, rehin, tedbir gibi şerhler bulunmaması halinde muayeneye tabi tutulmadan hurdaya çıkarılır.

Tescil belgesine "hurdaya çıkarılmıştır" şerhi konularak tescil belgesi sahiplerine geri verilir, motorlu araç trafik belgesi ile tescil plakaları geri alınarak iptal edilir.

Hurdaya ayrılmış olan taşıtlar, onarımla yenilenseler bile tescil edilemezler. Ancak, kullanılabilir durumdaki motoru ve diğer parçaları, başka araçlarda kullanılabilir. Bunlardan gerekli görülenler aracın kayıtlarına işlenir. Bu araçların tescile esas müracaat formuna ve bilgisayar kayıtlarına hurdaya çıkarıldıklarına dair gerekli kayıt düşülür ve tescil dosyaları iki yıl sonra imha edilir. Tescil plakaları bu sürenin sonunda başka araçlara tahsis edilebilir.

Hurdaya ayırma işlemleri herhangi bir trafik tescil şube veya bürosunda yaptırılabilir.

Hurdaya ayrılan taşıtlarla ilgili bilgiler trafik tescil şube veya bürolarınca elektronik ortama aktarılır ve durum yazılı olarak ilgili vergi dairesine veya elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına bildirilir.

Bir araca ait tescil bilgilerinin, çalıntı bir araç üzerinde kullanıldığının tespiti üzerine çalınan aracın hak sahibine iade edilmesi ve tescil bilgileri kullanılan bu aracın fiziki olarak bir kısmının veya tamamının bulunamaması halinde, sahiplerinin olayı belgeleyen ilgili zabıta veya adli makamlardan alınmış belge ile müracaatı üzerine, bilgileri kullanılan bu araç durumunun tespit tarihi itibarıyla hurdaya çıkarılır. Ancak, ilgili vergi dairesinden alınmış hurdaya ayrılmasında sakınca bulunmadığına dair belgenin ibrazı ve araç kayıtlarında haciz, rehin, tedbir gibi şerhler bulunmaması zorunludur.

HURDAYA ÇIKARILAN, SATILAN VEYA DEVREDİLEN RESMİ TAŞITLAR

Madde 40 - (Değişik madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/8.mad .)

Ekonomik ömrünü doldurma ya da tahsis edildiği hizmet konusunun kalmaması nedenleriyle, gerek kamu kurum veya kuruluşları gerekse Maliye Bakanlığınca satışı yapılacak olan resmi taşıtların satışı yapılmadan önce, taşıtın maliki olan kurum tarafından trafik tescil şube veya bürolarında trafikten çekme veya hurdaya ayırma işlemi yaptırılması zorunludur.

Trafikten çekme veya hurdaya ayırma işlemi için; 237 sayılı Taşıt Kanununun 13 üncü maddesi gereğince düzenlenen, taşıtın hizmet dışı bırakıldığını gösteren raporun eklendiği bir yazı ile trafik tescil şube veya bürolarına müracaat edilir.

Rapordaki kayıtlara ve talebe göre;

a) Tescil belgesine "hurdaya çıkarılmıştır" kaydı konular ve bu durum bilgisayar kayıtlarına işlenir. Hurdaya ayrılmış olan taşıtlar tamir edilmiş olsalar dahi yeniden tescil edilemezler.

b) Ekonomik ömrünü doldurduğundan ya da tahsis edildiği hizmet konusunun kalmamasından dolayı satışı öngörülen taşıtlar için trafikten çekme işlemi yapılır. Bu taşıtlar; muayenesi yaptırılmak ve tescil için gerekli diğer belgeler de istenilmek suretiyle, satış işlemi yapan kurum veya kuruluş tarafından düzenlenmiş olan satışa ilişkin belge esas alınarak, alıcısı adına tescil edilir. Trafikten çekilmiş taşıtları satın alanlar, bir ay içinde trafik tescil şube veya bürolarında adlarına tescil ettirmek zorundadırlar. Bu şekilde tescil edilen araçlara mevcut plaka numaralarının kullanılmasının mümkün olmadığı durumlarda yeni bir plaka numarası tahsis edilir.

c) Alıcıların bir ay içinde trafik tescil şube veya bürolarına müracaat etmemeleri halinde, aracın önceki maliki olan kurum veya kuruluşun müracaatı üzerine satış tarihi itibarıyla alıcısı adına mevcut plakası üzerinden resen tescil işlemi yapılır.

ARAÇLARIN TRAFİKTE ÇEKİLMESİ VE TRAFİKTE ÇEKİLEN ARAÇLARIN YENİDEN TRAFİĞE ÇIKARILMALARI

Madde 41 - (Değişik madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/9.mad .)

Araçlarını trafikten çekmek isteyenler hakkında aşağıdaki esas ve usuller uygulanır;

a) Trafikten çekme işlemi, araç sahibi veya kanuni vekilinin dilekçeyle müracaatı üzerine herhangi bir trafik tescil şube veya bürosunca yapılır.

b) Müracaat sırasında dilekçeye, motorlu taşıtlar vergisi ile bu vergiye ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi, vergi cezası, trafik idari para cezası, geçiş ücreti ve idari para cezası borcu bulunmadığına dair belge ile tescil belgesi, motorlu araç trafik belgesi ve tescil plakaları eklenir. Motorlu taşıtlar vergisi ile bu vergiye ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi, vergi cezası, trafik idari para cezası, geçiş ücreti ve idari para cezası borcu bulunmadığına dair bilginin, trafik tescil kuruluşlarınca Gelir İdaresi Başkanlığından elektronik ortamda alınabilmesi halinde, belgenin ibraz zorunluluğu aranmaz.

c) Tescil belgesinin ilgili bölümüne "trafikten çekilerek tescili silinmiştir" kaydı konularak, tescil belgesi araç sahibine iade edilir.

ç) Motorlu araç trafik belgesi ve tescil plakası geri alınarak iptal edilir ve trafikten çekme işlemi tamamlanır.

d) Tescili yapılan araçların tescille birlikte aynı anda trafikten çekilmesi talebinde bulunulması halinde öncelikle tescil işlemi yapılır, ancak motorlu araç trafik belgesi düzenlenmez ve tescil plakası bastırılmaz. Varsa araca ait motorlu araç trafik belgesi ve tescil plakası geri alınarak iptal edilir. Tescil işlemi takiben bu madde hükümleri doğrultusunda trafikten çekme işlemi yapılır.

e) Trafikten çekme işlemi tamamlanan aracın tescili silinir.

Trafikten çekilen araçlarını yeniden trafiğe çıkarmak isteyenler hakkında aşağıdaki esas ve usuller uygulanır;

a) Yeniden trafiğe çıkarma işlemi, araç sahibi veya kanuni vekilinin dilekçeyle müracaatı üzerine herhangi bir trafik tescil şube veya bürosunca yapılır.

b) Müracaat sırasında; tescil belgesi, geçerli zorunlu mali sorumluluk sigorta poliçesi, araç üzerinde değişiklik yapılmışsa, bu değişikliğe ait belgeler ile aracın muayenesinin yapıldığına dair belge ibraz edilir.

c) İbraz edilen araca ait bilgi ve belgelerin doğruluğu, yetkili memurca tetkik ve tasdik edilir.

ç) İşleme müteakip araca önceki plakası tahsis edilir ve motorlu araç trafik belgesi tanzim edilerek verilir.

ÇEKİCİ VE RÖMORKLARIN TESCİLİ

Madde 42 - * Çekici araçlar ile yüklü ağırlığı 750 kg.'ın üstündeki römork ve yarı römorklar (traktör römorkları hariç), bu Yönetmeliğin 29 uncu maddesindeki esas ve usullere uygun olarak ayrı ayrı tescil edilirler.

Çekici araçlar ile römork takacak araçların tescil belgelerine çekeceği römorkun taşıma sınırı yazılır.

Traktör römorkları ise, ayrı olarak tescil edilmeyip, bir dilekçe ile müracaat halinde, sahiplik ve teknik belgesindeki gerekli bilgiler, çekecek traktörün tescil ve trafik belgesinin ilgili bölümüne işlenir.

Traktör römorklarının arka kısımlarına; Avrupa Topluluğu Direktifleri ve Avrupa Ekonomik Komisyonu Regülasyonları ECE 69 ve ECE 70'e uygun iki adet işaret levhası takılması zorunludur.

Ayrıca, traktöre ait müracaat formu (Ek: 1) ile motorlu araç tescil ve trafik belgesi kayıt defterindeki (Ek: 2) bölümüne kayıt konur. Sahiplik ve teknik belgesine "..... plakalı traktörün plaka sayısı verilmiştir," şerhi konur.

Traktör römorklarının noter senedi ile başkasına satış veya devri halinde, belgelere ve deftere kayıt konularak verilen plaka geri alınıp iptal edilir.

Yeni sahibi adına tescil için yukarıdaki işlemler yapılır.

Çekiciler dışındaki araçların çekme sistemlerinin "Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmeliğe" uygun olup olmadığı muayene istasyonlarında tespit edilir tescil ve trafik belgelerine işlenir.

ÇALINAN ARAÇLAR HAKKINDA YAPILACAK İŞLEMLER

Madde 43 - (Değişik madde 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/11.mad; Değişik madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/10.mad .)

Çalınan araçlar hakkında aşağıdaki işlemler yapılır;

a) Çalındığı tarihten itibaren bir ay geçmiş olması şartıyla araç sahibinin talebi üzerine herhangi bir trafik tescil şube veya bürosunca;

1) Savcılık veya mahalli zabıttan aldığı, çalınma olayına ait belgeyi eklediği dilekçesi alınır.

2) Tescil kaydı silinir, çalıntı tarihi itibarıyla tescil kaydının silindiği ilgili vergi dairesine işlemi müteakip en geç onbeş iş günü içerisinde bildirilir.

3) Bilgisayar kayıtlarına ve dosyasına "çalınmıştır" kaydı düşülür, aracın motorlu araç trafik belgesi araç sahibinden alınarak aracın tescil kaydının bulunduğu trafik tescil şube veya bürosuna ilgili belgelerle birlikte gönderilir, tescil belgesi araç sahibine iade edilir. Araç sahibinin talebi halinde tescil belgesi üzerine işlem tarihi yazılarak "çalınmıştır" şerhi düşülür.

4) Araçla birlikte araca ait belgeler de çalınmışsa, isteği halinde araç sahibine aracın kayıtlarına çalınmıştır şerhi konulduğuna dair bir yazı verilir. Ayrıca, aracın tescil kaydının bulunduğu trafik tescil şube veya bürosuna durum yazı ile bildirilir.

b) Çalınan araçların bulunması halinde, araç sahibinin dilekçesi alınır, aracın bilgisayardaki tescil kaydı üzerinde gerekli düzeltme yapılır, durum ilgili vergi dairesine ve aracın tescil kaydının bulunduğu trafik tescil şube veya bürosuna bildirilir.

ÇALINAN, KAYBEDİLEN, KULLANILAMAZ HALE GELEN, BİLGİLERİ DEĞİŞEN BELGE VE PLAKALAR

Madde 44 - (Değişik madde 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/12.mad; Değişik madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/11.mad .)

Araçlara ait belgelerin ve tescil plakalarının kaybedilmeleri veya kullanılamaz duruma gelmeleri halinde aşağıdaki işlemler yapılır;

a) Sahiplik belgelerinin kaybedilmesi halinde, belgeyi veren kuruluşun bir yazı ile bildirdiği onaylı örnekleri kabul edilir. Gerek görülmesi halinde tescil işlemi durdurulmamak şartıyla, inceleme ve araştırma yapılabilir.

b) Kayıp, çalınma, yıpranma, eskime, rehin kaldırma veya çeşitli nedenlerle yenilenmesi gereken araç tescil ve motorlu araç trafik belgeleri ile tescil plakalarının yenilerinin verilmesi işlemleri, herhangi bir trafik tescil kuruluşunca yerine getirilebilir.

c) Motorlu araç trafik belgesinin yeniden düzenlenmesinin talebi halinde, muayene geçerlilik süresinin sona ermemiş olduğunun anlaşılması durumunda yeniden muayeneye sevk edilmeksizin yenilenir.

ç) Her türlü tescil değişikliği veya tescile ait belgelerin mecburi hallerde yenilenmesi işlemlerinde öncelikle bilgisayar kayıtları esas alınır. Ancak, belgeler ile bilgisayar kayıtları arasında farklılık görülmesi halinde, gerekli inceleme ve araştırma yapılarak sonucuna göre hareket edilir.

Çalıntı veya kayıp tescil plakalarının bulunamaması halinde, zayınden yeniden düzenlenecek olan tescil plakasının elektronik denetleme sistemleriyle takibini veya kontrolünü kolaylaştıracak özel bir kit, işaret veya rumuz kullanılması ile diğer hususlar Emniyet Genel Müdürlüğüne belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : GEÇİCİ TRAFİK BELGELERİ

GEÇİCİ TRAFİK BELGELERİNİN VERİLME ESASLARI

Madde 45 - (Değişik fıkra: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/2. md.) Tescil işlemlerinin gecikmesi, bir yerden diğer bir yere götürülme, prototip veya yol testi, gösteri yapılması gibi nedenlerle geçici olarak trafiğe

çıkartılacak araçlar ile ithal ve ihraç edilenlere, ilgili maddelerindeki esas ve usullere göre geçici trafik belgesi (Ek: 10) verilir. Geçici trafik belgesi ve geçici tescil plakaları, kayıt defterine (Ek: 10/A) kaydedilir.

Geçici trafik belgelerinin süresini geçirerek veya başka araçlarda kullanılması halinde, belge ile birlikte plakalar da geri alınarak, araçlar trafikten men edilir ve yasal işlem yapılır.

"A" GEÇİCİ TRAFİK BELGESİ VE PLAKALAR

Madde 46 - (Değişik madde: 09/06/2008 - 26901 S.R.G Yön\1.mad)

"A" Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesi (Ek:10-B); prototip veya yol testi yapılacak araçlar için imalatçı veya ithalatçı firmalar, otomotiv konusunda araştırma yapan araştırma kurum veya kuruluşları veya teknik hizmetler kuruluşlarına; fabrika, depo, gümrük satış yeri, teşhir yeri ve benzeri gibi yerler arasında sürülecek araçlar ile gösterisi yapılacak araçlar için imalatçı veya ithalatçı firmalara, bu firmaların yetki verdiği araç satıcılığı yapan bayilere bir yıl süre ile verilen belgedir.

"A" Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesinde birden fazla plaka verilemez. Ancak, firmalar birden fazla yetki belgesi için müracaat edebilirler.

Prototip veya yol testi için kullanılacaklara "T", yukarıda belirtilen yerler arasında sürülecekler ile gösterisi yapılacaklara "G" harf grubu bulunan plakalar verilir.

"A" Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesi'ne istinaden düzenlenen "A" Geçici Trafik Belgesi (EK:10-C) ve bu belge ile kullanılan "G" plakanın geçerlilik süresi; aynı il sınırları içerisinde 24 saat, şehirlerarası yollarda aracın götürüleceği yerin uzaklığına göre en fazla 6 gündür. Bu plakalı araçların "A" Geçici Trafik Belgesinde belirtilen güzergâh dışında kullanılması ve bu araçlarla yük ve yolcu taşınması yasaktır.

"A" Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesi'ne istinaden düzenlenen "A" Geçici Trafik Belgesi ve bu belge ile kullanılan "T" plakalı araçlar, "A" Geçici Trafik Belgesinde belirtilen süre içerisinde ülke genelinde herhangi bir yer kısıtlamasına tabi olmaksızın kullanılabilirler.

"G" ve "T" plakalar için kullanılan "A" Geçici Trafik Belgesi, "A" Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesi bulunan firmalarca iki suret olarak düzenlenir. Bir sureti üç yıl süre ile saklanır, bu belgeler yetkililerce her zaman denetlenebilir.

Bu belge ve plakalar, ilgili firmaca fotokopi edilerek onaylanmış "A" Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesi ile birlikte geçerlidir.

"A" Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesinin süresi sonunda yeniden talep edilmesi halinde, önceden verilmiş yetki belgesi ile plakaların iadesi zorunludur. Süresi biten yetki belgesi ile önceden tahsis edilmiş plakalar iade edilmedikçe yenisi verilmez.

"A" Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesine istinaden verilecek "G" ve "T" plakalar 8000-9999 arasındaki rakamlardan oluşur, "G" plakalar karton kâğıttan da olabilir.

"A" Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesi müracaatı, ilgili firmanın ticari faaliyetini sürdürdüğü yerdeki tescil kuruluşuna yapılır.

Müracaat sırasında;

a) Her türlü hukuki ve mali sorumluluğu kabul ettiklerini belirten dilekçe,

b) Her araç için cinslerine göre plakaya bağlı olarak yaptırılmış zorunlu mali sorumluluk sigortası,

c) Harç makbuzu,

d) Prototip veya tip onayı olmayan, yol testi yapılacak imal, ithal ve ihraç araçlar için tanıtım numaralarından bağımsız olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığında alınmış izin belgesi (tip onayı olması halinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığında izin şartı aranmaz),

e) İthal araçlar için Garanti Belgesi,

ibraz edilir.

Prototip veya yol testi amacıyla "T" plakası verilen araçlar yüklü olarak da test edilebilirler. Ancak, hiçbir şekilde taşıma sınırı üstünde yükleme yapamazlar. Gerektiğinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan izin alınmak şartıyla teknik açıdan müsaade edilen yükü yüklenir. Bu gibi araçlarda, sürücünün dışında gereği kadar ek sürücü ve uzman bulunabilir.

"B" GEÇİCİ TRAFİK BELGESİ

Madde 47 - Tescili yapılmamış veya tescil ve trafik belgesi işlemleri tamamlanmamış araçlar için, dilekçe ile başvuruları halinde sahiplerine;

a) Mali Sorumluluk Sigortası yaptırmış olması,

b) Taşıt Alım Vergisinin ödenmiş olması,

c) Teknik muayenelerinin yapılmış bulunması, şartı ile 30 gün için geçerli olmak üzere verilen belgedir. Bu süre hiçbir şekilde uzatılamaz. Sürenin bitiminde "B" Sınıfı Geçici Trafik Belgesi geçersiz sayılır.

"B" Sınıfı Geçici Trafik Belgesi bulunan araçlarla yük ve yolcu taşınabilir.

Trafik tescil birimi kurulmuş olan ilçelerde bu plakalar, ilçe trafik birimlerince de verilebilir.

"C" GEÇİCİ TRAFİK BELGESİ

Madde 48 - Satıldığı veya bulunduğu yerden tescil edileceği ve bulundurulacağı veya onarımının yapılacağı yere kadar götürülecek araçlardan;

Mali sorumluluk sigortası yaptırılmış araçlara, sahiplerinin bir dilekçe ile başvuruları halinde 6 gün süre ile verilen belgedir.

Trafik tescil birimi kurulmuş olan ilçelerde bu plakalar, ilçe trafik birimince de verilebilir.

Tescil belgesi bulunup da trafik belgesi almamış olan araçlara da "C" Sınıfı Geçici Trafik Belgesi verilebilir.

"D" GEÇİCİ TRAFİK BELGESİ

Madde 49 - Yurt dışından satın alınan veya yurtdışına satılan araçların karayollarında sürülerek götürülmesi veya getirilmesi için verilen belgelerdir.

Bu belgeler, isteklilere; dilekçelerinde her türlü hukuki ve mali sorumluluğu kabul ettiklerini beyan etmeleri, araçların cins ve sayılarını, niteliklerini ve götürülüp getirileceği ülkeyi belirtmeleri şartıyla 30 gün süre ile verilir.

a) Yurtdışından getirilecek araçlar için verilecek dilekçeye;

1) Her araç için yurtdışında da geçerli mali sorumluluk sigortası,

2) Proforma fatura örneği,

3) İthal izin veya yetki belgesi,

eklenir.

"D" Geçici Trafik Belgesi verilen araçlarla, yük ve yolcu getirilmesi mümkündür.

Bu belge ile birlikte verilen plakalar, araçlara buldukları ülkede getirileceği gün takılır ve yurda gelişlerinde belge ile birlikte veren tescil kuruluşuna iade edilir.

b) Yurtdışına götürülecek araçlar için verilen dilekçeye;

1) Her araç için yurtdışında da geçerli mali sorumluluk sigortası,

2) İhraç izin veya yetki belgesi,

eklenir.

Bu araçlar için verilen plakalar buldukları yerde araçlara takılır, ihraç edilen ülkeye tesliminde sökülüp ilgililerce iptal edilir.

"E" GEÇİCİ TRAFİK BELGESİ

Madde 50 - Türkiye'ye kati olarak ithal edilmek üzere getirilen araçlar ile asıl ikametgahı yabancı memleketlerde olan Türk ve yabancı seyyahlar haricinde kalan ve resmi veya özel sektörlerde çalışmak üzere gelen ecnebi kişilere ve ilim adamlarına ait araçlara gümrüklerce, yabancı plakalarının sökülmesini müteakip, giriş işlemleri yapılacak gümrüğe kadar kullanılmak üzere mali mesuliyet sigortası yaptırılmış olmak şartıyla 6 gün süreyle verilen belgedir.

"F" GEÇİCİ TRAFİK BELGESİ

Madde 51 - Dış ülkelerde bulunan vatandaşlarımızın, buldukları ülke mevzuatı gereğince belge ve plakaları geri alınan plakasız araçları ile yurdumuza gelişlerinde giriş işlemi yapan gümrük idarelerince verilen giriş izin belgesi ile araç sahibinin başvuracağı tescil birimince en çok 3 ay süre ile verilen belgedir.

Mali sorumluluk sigortalarının yurtdışı sürelerine göre yaptırılmış olması mecburidir.

Bu belge ve plakalar, araç sahibi tarafından gidilen ülkedeki Türk temsilciliklerine iptal edilmek üzere teslim edilir.

GÜNLÜ VE SAATLİ OLARAK TRAFİĞE GEÇİCİ ÇIKIŞ İZİNİ VERİLMESİ

Madde 52 - Tescil ve trafik belgesi işlemleri yürütülmekte olan araçlara, mali sorumluluk sigortası yaptırılmış olmak kaydıyla, trafik tescil kuruluşlarınca günlük veya saatli olarak (Ek: 11)'deki örneğine uygun izin belgesi verilir.

Bu süre 48 saati geçemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM : TESCİL PLAKALARI

NİTELİK VE ÖLÇÜLERİ

Madde 53 - Tescil plakalarının niteliklerine ve ölçülerine ait esaslar aşağıda gösterilmiştir. (Tablo 1, 2, 3, 4)

a) Nitelikleri

Tescil plakaları, 0.97 mm. kalınlığında DIN 1745 standardına uygun AL 99,5 F11 ½ sertlikte, gerilme kuvveti 100-150 N/mm

, %0.2 akıcılık sınırı, en az 90 N/mm

, uzama direnci en az %6 (a 10) standardında dikdörtgen biçiminde alüminyumdan yapılır.

Harf ve rakamlar ile plaka kenarları preste en az 1, en çok 3 milimetre kabartılır ve köşeleri 1 santimetre yarıçapla yuvarlatılır. Plaka kenarları (bordürü) genişliği 5 milimetre olur.

Geçici plakalardan gümrük plakaları ile 6 güne kadar verilen plakalar, plastik veya karton kağıttan yapılabilir. Bunların üzerinde ayrıca sol üst köşeden sağ alt köşeye doğru 2 santimetre genişlikte beyaz renkli bir bant bulunur.

b) Ölçüleri

1) Motorlu bisiklet, motosiklet, yük motosikleti ve lastik tekerlekli traktörlerde 15x24 santimetre,

2) Otomobil, kamyonet, minibüs, kamyon çekici ve otobüslerde, ön plaka 11x52 arka plaka 21x32 santimetre, ithal araçlarda plaka yerlerinin bu ölçülere uymaması halinde ölçüler 15x30 santimetre, en ve boyunda olur.

3) Harf ve rakam gruplarının plaka üzerindeki yerleri ile genişlik, yükseklik, çizgi kalınlığı ve aralıklarına ait ölçüler; (Ek: 12, 12/A, 12/A-1, 12/B, 12/B-1, 12/C, 12/C-1, 12/D, 12/D-1, 12/E, 12/E-1, 12/F, 12/F-1, 12/G, 12/G-1, 12/H, 12/H-1, 12/J, 12/J-1, 12/K, 12/K-1, 12/L, 12/L-1, 12/M, 12/M-1, 12/N, 12/N-1, 12/N-2, 12/P, 12/P-1, 12/P-2, 12/R, 12/R-1, 12/R-2, 12/S, 12/S-1, 12/S-2, 12/T, 12/U, 12/V, 12/Z)'deki şekillerde gösterilmiştir.

4) (Değişik alt bend: 31/12/2004-25687 3. Mük. S.R.G. Yön/1.mad) İthaline izin verilen veya ülkemizde imal edilen malul, sakat ve engellilere ait özel tertibatlı araçlar ile sakatlık derecesi %90 ve üzerinde olan malul ve engelliler adına Özel Tüketim Vergisinden muaf olarak tescil edilmiş özel tertibatlı olmayan araçlara, örneği EK: 12/Z'de gösterilen, üzerinde sakatlara mahsus işaret bulunan plakalardan verilir.

Bu tür araçların trafik kuruluşlarınca tescil işlemlerinin yapılması sırasında;

(a) Bizzat kullanım amacıyla malul, sakat ve engelli tarafından ithal edilen özel tertibatlı otomobiller ile motosikletlerin tescil belgelerine, "Araç sahibi tarafından kullanılması zorunlu olup, ilgili gümrük müdürlüğünün izni olmadan devri, satışı, hibesi, intifasının mülkiyeti muhafaza kaydıyla veya sair şekillerde akden devri, tasarruf hakkının vekaletname ile devredilmesi, kiralanması, ödünç verilmesi, özel tertibatının kaldırılması veya değiştirilmesi yasaktır." şeklinde şerh konulur.

Malul, sakat ve engelli tarafından ithal edilen özel tertibatlı minibüslerin tescil belgelerine, "Araç sahibinin üçüncü dereceye kadar kan ve sihri hısımlarından bir sürücü veya noterce düzenlenmiş iş akdine bağlı olarak istihdam edilen bir sürücü tarafından kullanılması zorunlu olup, ilgili gümrük müdürlüğünün izni olmadan devri, satışı, hibesi, intifasının mülkiyeti muhafaza kaydıyla veya sair şekillerde akden devri, tasarruf hakkının vekaletname ile devredilmesi, kiralanması ödünç verilmesi, özel tertibatının kaldırılması veya değiştirilmesi yasaktır." şeklinde şerh konulur.

Malul, sakat ve engelli tarafından bizzat kullanılmak amacıyla ülkemizden satın alınarak ilk iktisap edilen özel tertibatlı araçların tescil belgelerine, "Araç sahibi tarafından kullanılması zorunlu olup, Özel Tüketim Vergisi ödenmeden devri, satışı, hibesi, intifasının mülkiyeti muhafaza kaydıyla veya sair şekillerde akden devri, tasarruf hakkının vekaletname ile devredilmesi, kiralanması, ödünç verilmesi, özel tertibatının kaldırılması veya değiştirilmesi yasaktır." şeklinde, ikinci el araç olarak satın alınmış ise, "Araç sahibinden başkasının kullanılması yasaktır." şeklinde şerh konulur.

(b) Özel tertibatı olmayıp, sakatlık derecesi %90 ve üzeri olan malul ve engelliler tarafından Özel Tüketim Vergisinden muaf olarak bizzat ithal edilen ya da ülkemizden satın alınan araçların tescil belgelerine, "Araç sahibi malul ve engelli kişinin kanuni mümessili ile üçüncü dereceye kadar kan ve sihri hısımlarından bir sürücü veya noterce düzenlenmiş iş akdine bağlı olarak istihdam edilen bir sürücü tarafından kullanılması zorunlu olup, Özel Tüketim Vergisi ödenmeden devri, satışı, hibesi, intifasının mülkiyeti muhafaza kaydıyla veya sair şekillerde akden devri, tasarruf hakkının vekaletname ile devredilmesi, kiralanması, ödünç verilmesi yasaktır." şeklinde şerh konulur. Ayrıca ithal araçların gümrük şahadetnamelerinde, yukarıda belirtilen şerh dışında varsa diğer şerhler de, tescil belgesine işlenir.

Malul ve sakatlar tarafından ithal edilerek getirilen araçların, aynı durumdaki başka bir malul veya sakata devri veya bunların ölümü sonucunda varislerine intikali halinde, bu araçlar gümrük vergisinden muaf olup, devir ve tescil işlemi ilgili gümrük müdürlüğünün iznine bağlıdır. Araç ülkemizden satın alınmış ise ilgili vergi dairesinin izninin alınması gereklidir.

Malul ve sakatlara ait özel tertibatlı araçların her ne sebeple olursa olsun, bu Yönetmelikte izin verilen kişiler dışında başkaları tarafından kullanıldığı tespit edildiğinde; araç trafikten men edilerek bu hususta düzenlenecek bir tutanakla mer'i mevzuat çerçevesinde işlem yapılmak üzere ilgili gümrük ve maliye birimlerine intikal ettirilir.

c) (Değişik bent: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/4. md.) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce, tescil işlemleri yapılmış ve kendilerine tescil plakası verilmiş olan araç sahiplerinin istekleri halinde veya tescil plakalarının zayi, yıpranma veya aracın bir başka tescil kuruluşuna nakli durumunda (Ek: 12/U ve 12/V)'de nitelik ve ölçüleri gösteren tescil plakaları verilir.

TAKILMA YERLERİ VE SAYILARI

Madde 54 - Tescil plakaları araçlara aşağıda gösterildiği şekilde ve sayıda takılır.

- a) Motorlu bisiklet ve motosikletlere; arka çamurluk veya reflektör üzerinde ve araç eksenine dik olacak şekilde 1 adet,
- b) Römork ve yarı römorklara arkada römork eksenine üzerine 1 adet,
- c) Yük motosikletleri ile diğer motorlu araçlara; bir ön, diğeri arkada araç eksenine üzerine 2 adet, olmak üzere; yerden önde 20 ila 75, arkada 30 ila 125 santimetre yükseklikte, plaka alt kenarı aracın tampon alt seviyesinin üstünde kalacak, yanlarından taşmayacak, sallanmayacak, düşmeyecek, kolayca okunabilecek şekilde takılır.

d) Takılacak yerlerin uygun olmaması halinde tescil kuruluşunun izni ile;

1) 11x52 santimetre en ve boyundaki ön plaka arkaya,

2) Araç eksenine üzerine yerleştirilecek olanlar sol tarafa, mümkün olmayan durumlarda sağ tarafa, taktırılabılır.

Ayrıca, yabancı menşeli olan ve plaka için özel yeri bulunanlara küçük ölçüde plaka takılmasına izin verilebilir.

e) Lastik tekerlekli traktör römorklarına, traktöre verilen numarayı taşıyan plaka, diğer araçlarla çekilen römork ve yarı römorklara kendileri için verilen plakalar takılır.

Tescile tabi olmamakla beraber, yüklü ağırlığı 750 kilograma kadar olan römork veya yarı römorkların arkasına çeken araca verilen numarayı taşıyan plaka takılır veya resmedilir.

f) İş makinelerine de bu Yönetmelikte gösterilen ölçü ve esaslara uygun plaka takılır. Plaka takılacak yeri olmayanların uygun kısımlarına aynı ölçülerde yazılarak resmedilir. Bu araçlar üzerinde ayrıca ilgili kuruluşu tanıtan tam veya kısaltılmış yazılar bulunur. (Ek: 13)

Kartondan yapılmış geçici plakalar, araçların ön ve arka camı üzerine yada önden veya arkadan görülebilecek uygun yerine, görüşü engellemeyecek şekilde iliştilir veya yapıstırılır.

HARF VE RAKAM GRUPLARI

Madde 55 - Tescil plakaları aşağıda gösterilen harf ve rakam guruplarından oluşur.

a) Her plakada il kod numarasından sonra ikili harf üçlü rakam, teklif harf dörütlü rakam ve üçlü harf ikili rakam ile ikili harf dörütlü rakam, tekli harf beşli rakam ve üçlü harf üçlü rakamdan oluşan harf ve rakam gurupları bulunur.

Plakalar (Ek: 14)'deki cetvellerde gösterilen il kod numaraları, harf ve rakam gurupları esas alınarak cetvellerdeki sıraya göre tahsis edilir.

Her plakada, il kod numarasından önce gelmek üzere (Ek: 12/V)'de gösterilen ve ülkemizin uluslararası tanıtım işaretini taşıyan ve bu Yönetmeliğin 56 ncı maddesi ile belirlenen renge uygun nitelikleri haiz (TR) rumuzu bulunur. (TR) rumuzu 4x10 cm'lik mavi bir dikdörtgen kutu içine yerleşmiş reflektif tabakanın imalat aşamasında işlenmiş, fiziksel veya kimyasal yolla plakaya zarar vermeden çıkarılmayacak nitelikte olacaktır.

b) Bütün illerde önce ikili sonra tekli, daha sonra da üçlü harf grubu bulunan (Ek: 14/A, 14/B, 14/C)'deki plakalar verilir. Bu gurupların bitmesi halinde (Ek: 14/A-1, 14/B-1, 14/C-1)'de yer alan guruplar, bu gurupların bitmesi halinde (Ek: 14/A-2, 14/B-2 ve 14/C-2)'de yer alan guruplar sırası ile verilir.

Bunlardan;

1) Harf grubu A-AA-AAA olanlar, 237 sayılı Taşıt Kanununun 2 sayılı Cetvelinde makam hizmetlerine tahsis edilen araçlar ile emniyet araçlarına,

2) (Değişik alt bend 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/13.mad) İkili guruplardan CC, CD, CG ve CM harf gurupları diplomatik ve konsüler muafiyeti bulunan kişilerin araçlarına,

3) 001'den 999'a kadar, (MA) ile başlayan ve (MZ)'de biten ikili harf gruplarının tamamı, çeşitli nedenlerle yurdumuzda bulunan yabancı kişilerin araçlarına verilir.

c) Geçici trafik belgesi alınan araçlardan tecrübe ve gösterisi yapılacak olanlara takılmak üzere (T), diğerlerine (G) grupları ile dördü rakam grupları verilir.

d) Geçici gümrük plakalarında GMR harf grubu ve üçlü rakam grubu bulunur.

e) (Değişik bent: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/5. md.) Asıl ikametgahları yabancı memlekette olan (Türk turistler hariç) ve Türkiye'ye geçici bir süre için çalışmak, tetkik ve tahsilde bulunmak gayesiyle ve turistik amaçla veya çeşitli nedenlerle gelen yabancı kişiler ile yabancı şirketlerin Ülkemizde buldukları sürece, ithal işlemine tabi olmayan ve yurt dışından getirdikleri araçları ile Ülkemizde edinecekleri araçlarına verilen "MA"- "MZ" grubu plakalar, beyaz zemin üzerine, siyah harf ve rakamlardan oluşur.

Ancak bunlardan ülkemizde bulunan misyonlarda görevli yabancılardan diplomatik statüye haiz olmayan idari ve teknik personelin araçlarına verilecek tek harf "B" grubu plakalar, beyaz zemin üzerine mavi harf ve rakamlardan oluşur.

PLAKA ZEMİNLERİ İLE HARF VE RAKAM GRUPLARININ RENKLERİ

Madde 56 - Plaka zeminleri ile harf ve rakam gruplarının renkleri (Tablo 1, 2, 3, 4);

a) Resmi araçlara takılacak plakalarda, zemin siyah, harf ve rakamlar beyaz,

b) Resmi olmayan araçlara takılacak plakalarda, zemin beyaz, harf ve rakamlar siyah,

c) Emniyet araçlarına takılacak plakalarda, zemin mavi harf ve rakamlar beyaz,

d) (Değişik bend 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/14.mad) Büyükelçiliklerde görevli ve diplomatik muafiyeti olan kişilere ait araçlara takılacak plakalarda (CD ve CM grupları) zemin beyaz, harf ve rakamlar yeşil; Başkonsolosluklarda görevli kişilere ait araçlara takılacak plakalarda (CC ve CG grupları) zemin yeşil, harf ve rakamlar beyaz,

e) Asli ikametgahları yabancı memlekette olan (Türk turistler hariç) ve Türkiye'ye geçici bir süre için çalışmak, tetkik ve tahsilde bulunmak gayesiyle ve turistik amaçla veya çeşitli nedenlerle gelen yabancı kişilerin yurtda buldukları sürece, ithal işlemine tabi olmayan ve yurt dışından getirdikleri araçları ile ülkemizde edinecekleri araçlarına verilen "MA"- "MZ" grubu plakalar, beyaz zemin üzerine, siyah harf ve rakamlardan oluşur.

(Mülga fıkra : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/43.mad)

f) Geçici plakalardan, zemin sarı, harf ve rakamlar siyah,

g) Geçici gümrük plakalarında zemin yeşil, harf ve rakamlar kırmızı oluşur.

Plastik ve karton dışındaki plakalar, tabakasında 10x10 mm'lik bir alana sığacak şekilde (Ek: 12/U)'da gösterildiği şekilde yatay 100 mm ve dikey 50 mm aralıkla tekrar eden kare kutucuklar içinde ay ve yıldız ve TR güvenlik işaretleri bulunan yansıtıcı folyo ile kaplanır. Güvenlik işaretleri, tescil plakalarının sahtelerinin veya kopyalarının yapılmasına engel olmak amacıyla reflektif üst tabakanın imalatı aşamasında reflektif tabakanın içinde ayrılmaz bir bütün olarak imal edilir. Güvenlik işaretleri; fiziksel ve kimyasal yollarla çıkarılmayacak, fotoğraf, fotokopi, baskı, hologram ve diğer görüntü işlemleri ile benzer şekilde üretilmeyecek, güvenlik işaretleri takılı tescil plakası üzerinde aracın yaklaşık 1.8 m. önünde veya arkasında ayakta durulduğunda ve 30 derecelik bir açı ile bakıldığında görülebilir. 1 m.'den fazla yaklaşıldığında ya da 4 m'den fazla uzaklaşıldığında (Ek: 12/Y)'de şema ile gösterildiği şekilde görülemeyecek nitelikte olacaktır.

TESCİL PLAKA SIRA NUMARASI VERİLMESİ VE BU NUMARAYI TAŞIYAN TESCİL PLAKALARININ KULLANILMASI

Madde 57 - Tescil plakası sıra numarasının verilmesi ve tahsisi hakkındaki aşağıdaki esas ve usuller uygulanır.

a) Tescili zorunlu bütün araçlar için tescili yapan kuruluşlarca bu Yönetmelikte gösterilen şartlara uygun olarak tescili yapılan her araca bir tescil plakası sıra numarası tahsisi mecburidir.

Bu numaralar araç ayırımı yapılmaksızın sıra esasına göre verilir.

Ancak, aynı ilde plaka basılması mümkün olmayan hallerde, değişik ölçülerdeki plakaların her birinden yeteri kadar kontenjan ayrılabilir.

b) Karayolları Trafik Kanununun 5 inci maddesi ve "Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Başkanlığı Merkez ve Taşra Trafik Kuruluşları Görev ve Çalışma Yönetmeliği" hükümleri uyarınca tescil kuruluşu faaliyete geçirilen ilçelere tahsis edilecek olan tescil plaka grupları, aşağıdaki esaslara göre belirlenir.

1) Emniyet müdürünün teklifi, valinin onayı ile her ilçeye nüfus ve araç yoğunluğu dikkate alınarak bu Yönetmeliğin öngörmüş olduğu (Ek: 14/A, 14/B, 14/C, 14/A-1, 14/B-1, 14/C-1 ve 14/A-2, 14/B-2, 14/C-2)'de belirtilen plaka ve harf gruplarından yeterli miktarda plaka grubu verilir.

2) İlçelere ayrılacak plakalar ayrı ayrı harf gruplarından seçilir ve bu ilçeye tahsis edilen harf grubu bir başka ilçeye verilemez.

3) İlçelere tahsis edilen harf gruplarının bitmesi halinde yeni bir harf grubu tahsis edilir.

4) İlçelere tahsis edilen plaka grupları bilgi işlem merkezine ve Milli Savunma Bakanlığı Seferberlik Dairesi Başkanlığına bildirilir.

ÖZEL TAHSİSLİ PLAKA VERİLECEKLER

Madde 58 - (Değişik madde: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/6. md.)

Aşağıdaki özellikleri gösteren araçlarda, açıklanan esas ve usullere uyulmak şartıyla tescil plakası yerine değişik renk ve şekilde özel tahsisli plakalar kullanılır.

a) Cumhurbaşkanlığı araçları;

1) Cumhurbaşkanına tahsis edilen araçların plakalarında sadece cumhurbaşkanı forsu bulunur.

2) Cumhurbaşkanlığına ait diğer araçlara, koyu kırmızı zemin üzerine sarı madeni CB harfleri ile üçlü rakam grubu bulunan plakalar takılır. (Ek: 15) Bu plakaların zeminleri yeşil renkte de olabilir.

b) TBMM Başkanlık Divanı Üyeleri ile Komisyon Başkanları ve Grup Başkan Vekillerine tahsis edilen araçlara, kırmızı zemin üzerine sarı madeni TBMM amblemi ile sarı madeni TBMM harfleri ve üçlü rakam bulunan plakalar verilir. Bu plakaların numaralandırılması işlemleri ile sıralamasına dair düzenlemeler TBMM Başkanlığınca yerine getirilir.

c) Taşıt Kanununa göre zata ve emre tahsis edilen araçların plakaları da koyu kırmızı zemin üzerine sarı madeni dörtlü rakam grubundan (Ek: 16) oluşur. Bunlardan il valilerine ait plakalarda dörtlü rakam grubunun önüne ilin sıra numarasını gösteren ikili rakam grubu gelir. (Ek: 16/a il valileri)

Bu plakalardan hangi numaranın kime verileceği ve hangi tescil plakalı araçlarda kullanılacağı, Başbakanlık tarafından belirlenen protokol sırası esas alınarak İçişleri Bakanlığınca düzenlenir.

Emre ve zata birden fazla araç tahsis edilmiş ise, birinci araca verilen numaradan sonra gelen veya uygun görülen bir başka sıra numarasını taşıyan plaka tahsis edilir.

Birden fazla araca aynı sıra numarası bulunan özel tahsisli plaka takılamaz. Tahsis edilen plakaların, trafik belgelerine işletilmesi mecburidir.

d) 237 sayılı Taşıt Kanununun 2 sayılı Cetveline göre kişilerin makam hizmetlerine tahsis edilen araçlara A-AA-AAA grubundaki plakalardan verilir.

Ancak, Başbakanlık ve Bakanlık Müsteşarları ile Emniyet Genel Müdüğüne verilecek plakalar beyaz zemin üzerine kırmızı kabartma dörtlü rakam grubundan oluşur. Bu araçlara 12x36 santimetre ebadında plaka takılır.

Bu araçların tahsis amacının değişmesi halinde verilen tescil plakası, zemini siyah, harf ve rakamları beyaz boyalı plaka ile değiştirilir.

e) Devletin istihbarat ve gizlilik gerektiren hizmetlerini yürüten kuruluşları araçlarına bu Yönetmeliğin kamu araçları için öngörmüş olduğu renk ve şekilde plaka tahsis edilmekle beraber, yetkili kuruluşun yazılı talebi üzerine hizmetin özelliği ve gereği icabı bu araçlar için Yönetmeliğin 56 ncı maddesinin (b) bendinde belirtilen plakalar verilir.

Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı istihbarat ve gizlilik gerektiren hizmetleri yürüten araçlara, Emniyet Genel Müdürünün onayı ile sivil plaka tahsis edilir.

Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı'nın merkez ve taşra teşkilatının istihbarat ve gizlilik gerektiren hizmetlerinde kullanılan araçlarına, görev gereği herhangi bir başka il trafik kuruluşundan sivil plaka talep edilmesi halinde, Valinin onayı ile sivil plaka tahsis edilir.

Resmi plakalı olarak görev yapan emniyet araçlarına kayıtlı oldukları trafik birimlerince kayıt-tescil defterine şerh konulmak suretiyle, o aracın telsiz kod numarasını karşılayan resmi plaka verilir.

f) (Değişik bend 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/15.mad) Diplomatik muafiyeti haiz kişilerle, misyonlarda görevli diplomatik statüye sahip olan personelin ülkemizde özel veya tüzel kişilerden ya da leasing yoluyla kiralayacakları araçlarına, mütekabiliyet esasları da göz önünde bulundurularak, noterlerce tanzim edilen kira sözleşmesiyle birlikte, Dışişleri Bakanlığının yazılı teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile geçici olarak CC 0001'den CC 9999'a, CD 0001'den CD 9999'a, CG 0001'den CG 9999'a ve CM 0001'den CM 9999'a kadar olan plakalardan verilebilir. Sürenin bitiminde, tahsis edilen plakalar hiçbir tebligata gerek olmadan ilgililerce trafik kuruluşlarına iade edilir.

g) Diplomatik muafiyeti olan kişilerle, misyonlarda görevli diplomatik statüye haiz olan idari ve teknik personeli ile asıl ikametgahları yabancı memlekette olan (Türk ve yabancı turistler hariç) ve Türkiye'de geçici ve belirli bir süre için çalışmak, tetkik ve tahsilde bulunmak veya çeşitli nedenlerle gelen yabancı kişilerin araçlarına, güvenlik mülahazaları çerçevesinde, mütekabiliyet esasları da göz önünde bulundurularak, Dışişleri Bakanlığının yazılı teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile geçici olarak sivil plaka verilebilir. Sürenin bitiminde, tahsis edilen sivil plakalar hiçbir tebligata gerek olmadan ilgililerce trafik kuruluşlarına iade edilir.

Bu plakaların tahsisine ait bilgiler (Ek: 17)'deki deftere işlenmek suretiyle ayrıca kaydedilir.

Hizmetin gereği olarak tahsis edilen bu plakalar da talep halinde başka bir plaka numarası ile değiştirilebilir.

Bu durumda daha önce tahsis edilmiş olan sivil plakalar, geri alınarak iptal edilir.

Yazılı talep halinde Askeri istihbarat amacı ile kullanılan araçlara da bu esaslara göre plaka verilebilir.

Özel hizmetler için tahsis edilen bu plaka numaraları iade edilmediği sürece başka araçlara verilemez.

Bu işlemlere ilişkin bilgi ve belgelerin gizliliği korunur.

Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce söz konusu kuruluşlara ait araçlara verilmiş olan plakalarla ilgili işlemler bu Yönetmeliğin hükümlerine göre yenilenir.

Bu araçlara özel olarak tahsis edilen plakaların hizmet amacı sona erdikten sonra iade edilmesi zorunludur.

Bu plakaların talep üzerine ilgili kuruluşlara tahsisi, il emniyet müdürünün teklifi, valinin onayına bağlıdır.

İllerde Emniyet Teşkilatının özellik gösteren ve gizli yapılmasını gerektiren hizmetlerde çalıştırılacak araçlarına ise, sivil plaka tahsisi İl Emniyet Müdürünün onayına bağlıdır.

Yukarıdaki bentlerde sayılanlar dışında hiçbir kişi, kurum ve kuruluşa özel tahsisli plaka verilemez.

AD, SOYAD VEYA TİCARİ ÜNVANA GÖRE VERİLECEK PLAKALAR

Madde 59 - Özel veya tüzel kişiliğe haiz motorlu taşıt sahiplerinin üzerine, taşıtlarına, kendi isim ve/veya soyadları veya şahısları adına tescili yapılmış ticari ünvanlarını ihtiva eden tescil plakaları verilebilir.

Her plakada il kod numarası, isim ve/veya soyadları ticari ünvan ifade eden harfler veya kelimeler ile sıra numarasını ihtiva eden rakam grubu bulunur.

Özel veya tüzel kişiler adına tahsis edilecek tescil plakalarında kullanılacak olan isim ve ünvanlar, anayasal rejimimize, cumhuriyete, Atatürk İlke ve İnkılaplarına, milli ve manevi değerlere, dine, ahlaka ve adaba aykırı olamayacağı gibi, demokratik rejimimize ve milletin ve devletin bölünmez bütünlüğüne aykırı olarak her türlü yıkıcı ve bölücü nitelik ve mahiyet arzeden harfler veya kelimeler kullanılamaz.

Bu plakalar İçişleri Bakanlığınca belirlenecek miktar üzerinden belirli bir ücret mukabilinde verilir. (Mülga cümle : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/43.mad)

Bu plakaların; nitelikleri, ölçüleri, harf ve rakam gruplarının boyutları, isim ve ünvan bölümüne yazılacak ifade ve kelimelerin azami sayı ve sınırı ile plaka zemini ve harf ve rakam gruplarının renkleri ile alınacak ücretlerin tespiti, tahsili ve diğer husus ve esaslar İçişleri Bakanlığınca belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM : ARAÇLARA AİT AYIRIM VE TANINMA İŞARETLERİ İLE DİĞER İŞARETLER VE ŞARTLAR

AYIRIM İŞARETLERİ

Madde 60 - Belirli araçlarda, bu Yönetmeliğe bağlı 1 ve 2 sayılı Cetvellerde yer alan ve çalışma yerini ve şeklini, kapasite ve diğer niteliklerini belirleyen plaka, ışık, renk, şekil, sembol ve yazı gibi ayırım işaretleri bulundurulması zorunludur.

Araçların dışında bulundurulması zorunlu işaretlerden başka, araçlara; reklam, yazı, işaret, resim, şekil, sembol, ilan, flama, bayrak ve benzerlerinin takılması, yazılması, sesli ve ışıklı donanımların bulundurulması ve izin verilmesine dair esas ve usuller ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

(Mülga fıkra : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/43.mad)

ARAÇ TANITIM NUMARALARI

Madde 61 - (Değişik madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/12.mad .)

Tescile tabi araçlarda, tanıtımlarına yarayan şasi ve/veya motor seri numaralarının bulunması zorunludur.

Araçların şasi ve/veya motor seri numaralarının bulunmaması, düşmüş veya tamir, tadil gibi nedenlerle silinmiş veya tahrip edilmiş olması veya çalınan bir araca ait motor ve/veya şasi numarasının başka bir araca ait numaralar ile değiştirildiğinin ve şasi ve/veya motorun orijinal ve bu araca ait olduğunun yetkili kurum veya kuruluşlarca tespit edilmesi halinde, aracın orijinal motor ve/veya şasi numarası vurdurularak, trafik tescil şube veya bürosunun işaretini taşıyan çelik mühürle mühürlenir.

DEVLET MALI ARAÇLARIN AYIRIM İŞARETLERİ VE TESCİL PLAKALARI

Madde 62 - Devlet malı araçlara ayrı renkte plaka verilir.

Emniyet Teşkilatına ait araçlar da kullanılan ayırım işaretleri ile boyama şekli, diğer resmi ve özel kuruluşlarla, gerçek ve tüzel kişilere ait araçlarda kullanılamaz. Bu hükme aykırı olarak boyanan ve ayırım işareti kullanan araçlar, aykırılık giderilinceye kadar trafikten men edilir.

ARAÇLARA AİT TEKNİK ŞARTLAR VE ARAÇLARIN KARAYOLUNA UYGUNLUĞU

Madde 63 - (Değişik fıkra: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/7. md.) Araçların; yapım, kullanma, karayoluna uygunluk ve trafik güvenliği bakımından Bayındırlık ve İskan Bakanlığının görüşü alınarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılan "Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onay Yönetmeliği, Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelik" ve buna paralel olarak çıkarılacak diğer yönetmelik hükümlerine uygun durumda olması mecburidir.

Yurtdışından getirilen ve birinci fıkrada adı geçen Yönetmelik hükümlerine uygun olarak imal, tadil ve monte edilen araçlara Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca veya bu Bakanlığın yetki vereceği kamu veya özel kuruluşlar tarafından "Karayolu Uygunluk Belgesi" verilir.

Askeri araçlarla, raylı sistemle çalışan ve iş makinesi türünden araçların, karayolu uygunluk belgeleri ilgili kuruluşlarca düzenlenir.

(Ek fıkra: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/7. md. ; Mülga fıkra: 25/06/1998 - 23383 S. R.G. Yön/5. md.)

Karayolu uygunluk belgesi olmayan araçların tescili yapılamaz.

Ayrıca, taşıtların camlarının görüntüyü değiştirecek seviyede renkli kullanımı veya camların üzerine renkli film tabakaları yapıştırılması yasaktır.

ARAÇLARDA BULUNDURULMASI MECBURİ GEREÇLER

Madde 64 - (Değişik madde: 25/06/1998 - 23383 S. R.G. Yön/6. md.)

Araçlarda;

a) Özelliklerine ve cinslerine göre nitelik ve nicelikleri 1 sayılı Cetvelde ve Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelikte gösterilen gereçlerin,

b) Ayrıca, kamyon, çekici ve otobüslerde Sanayi ve Ticaret Bakanlığının belirlediği ve İçişleri Bakanlığının uygun gördüğü takoğraf, taksi otomobillerinde taksimetre,

bulundurulması ve bunların kullanılabilir durumda olması zorunludur.

Bunlardan (b) bendindeki şartlara uymayan araçların eksikliklerinin giderilmesi amacıyla 15 gün süre verilir. Bu süre sonunda eksikleri giderilmeyen araçlar trafikten men edilir.

ARAÇLARIN ÜZERİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİ VE ADRES DEĞİŞİKLİKLERİNİ BİLDİRME

Madde 65 - (Değişik madde 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/16.mad)

Araçların üzerinde, 21/10/2004 tarihli ve 25620 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelikte belirtilen şekillerde yapılan her türlü değişikliğin, aracın rengine ve tescil sahibinin adresine ilişkin değişikliklerin, değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren 30 gün içinde aracın tescilli olduğu trafik kuruluşu veya herhangi bir trafik kuruluşuna bildirilmesi zorunludur.

Değişiklik bildiriminin aracın kayıtlı olduğu yer dışındaki bir trafik tescil kuruluşuna yapılması durumunda; tescil bilgileri aracın kayıtlı olduğu trafik kuruluşundan en seri şekilde teyit edilerek işlem gerçekleştirilir. İşlemi gerçekleştiren trafik kuruluşu; 3 iş günü içerisinde aracın kayıtlı olduğu yer trafik kuruluşuna yapılan işlemlere ilişkin belgelerin asıllarını gönderir. Aracın tescilli olduğu trafik kuruluşu da gerekli güncellemeleri yapar.

Üzerinde değişiklik yapıp da süresi içinde bildirilmeyen araçlar, değişiklik belgelendirilip tescil kuruluşunda tescil edilinceye kadar trafikten men edilir.

TAŞINMASI ÖZEL İZNE BAĞLI YÜKLER

Madde 66 - Ağırlık ve boyutları bakımından özelliği olan, başka ulaşım sistemleri ile taşınması mümkün olmayan ve taşıma sınırını aşmış ta, taşınması zorunlu olan yüklerin taşınmasında, bu Yönetmeliğin 128 inci maddesi hükümlerine göre, Karayolları Genel Müdürlüğünden izin alınması ve taşımanın bu izindeki esaslara göre yapılması mecburidir.

ALTINCI BÖLÜM : ARAÇLARIN TEKNİK ŞARTLARA UYGUNLUĞU VE MUAYENESİ İLE MUAYENEYE YETKİLİ KURULUŞLAR

ARAÇLARIN TEKNİK ŞARTLARA UYGUNLUĞU VE MUAYENELERİ

Madde 67 - (Değişik madde 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/17.mad)

Teknik şartlara uygun durumda olmayan araçların trafiğe çıkarılması yasaktır.

Araçlar cinslerine, kullanma amaç ve şekillerine göre;

- a) Hususi otomobiller ile bunların her türlü römorkları ilk 3 yaş sonunda ve devamında her 2 yılda bir,
- b) Resmi ve ticari plakalı otomobiller ile bunların her türlü römorkları ilk 2 yaş sonunda ve devamında yılda bir,
- c) Lastik tekerlekli traktörler ile bunların her türlü römorkları ilk 3 yaş sonunda ve devamında 3 yılda bir,
- ç) İki veya üç tekerlekli araçlar ve bunların her türlü römorkları, ilk 3 yaş sonunda ve devamında 2 yılda bir,
- d) Diğer bütün motorlu araçlar ile bunların her türlü römorkları ilk 1 yaş sonunda ve devamında yılda bir,
- periyodik muayeneye tabi tutulur.

Muayene süresi dolmasa bile kazaya karışması sonucu yetkili zabıta muayenesi gerekli görülenler ile üzerinde değişiklik yapılan araçların ayrıca, özel muayenesi zorunludur.

Karayoluna çıkmış olan her türlü motorlu aracın, teknik şartlara uyup uymadığı trafik zabıtasınca kontrol edilerek, uygunsuzluğu tespit edilenler, haklarında bu Yönetmeliğin ekinde yer alan (Ek:40)'taki Uygunsuzluk Tespit Tutanağı düzenlenmek suretiyle muayene istasyonlarına sevk edilir.

Ayrıca, araçlarda bulunması zorunlu belge ve cihazların mevcut olup olmadığı muayene istasyonlarında periyodik ve özel muayene esnasında kontrol edilir ve şartlara uymayanların muayeneleri yapılmaz.

Sefer görev emri alan kara nakil ve iş makineleri üzerinde imal, tadil ve montaj yapılması durumunda, bu işlemlere ilişkin bilgiler Milli Savunma Bakanlığına gönderilir.

MUAYENEYE YETKİLİ KURULUŞLAR

Madde 68 - (Değişik madde 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/18.mad)

Araçların muayeneleri, Ulaştırma Bakanlığına ait muayene istasyonlarında veya bu Bakanlık tarafından usulüne uygun olarak yetki verilen gerçek veya tüzel kişilere ait muayene istasyonlarında yapılır.

Muayene istasyonlarınca;

- a) Otobüs, kamyon, çekici ve tankerler,
- b) Otomobil, minibüs, kamyonet, özel amaçlı taşıt, arazi taşıtı, römork ve yarı römorklar,
- c) Traktör (römorklu-römorksuz), motosiklet, motorlu bisikletler için, gruplarına göre Kanunda belirtilen muayene ücreti (katma değer vergisi hariç) alınır. Bu maddede sayılanlar dışındaki araçların hangi gruba gireceği yine Ulaştırma Bakanlığınca belirlenir.

Raylı sistemle çalışan veya iş makinesi türünden araçların muayeneleri araçların tescilini yapan kuruluşlarca; askeri araçların muayeneleri ise yetkili kuruluş veya birimlerce ilgili özel mevzuatlarına göre yapılır.

Muayene istasyonlarında bulunacak makine, araç, gereç ile personelin nitelikleri, işletme, çalışma ve denetleme usulleri ve işletme belgesi ile diğer şartlar ve esaslar, ilgili mevzuat hükümlerine göre yapılır.

YEDİNCİ BÖLÜM : ARAÇLARIN TESCİLİNE DAİR DİĞER ESASLAR

MÜLKİYETİ MUHAFAZA KAYDIYLA ARAÇLARIN SATIŞ VE TESCİLLERİ

Madde 69 - (Değişik fıkra 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/19.mad) Mülkiyeti muhafaza kaydıyla yapılacak araç satışlarına ilişkin sözleşmeler, herhangi bir noterde yapılabilir, fakat alıcının yerleşim yeri noterliğinde sicile kaydedilir.

Bu araçlar da, alıcısı adına tescil edilir ve tescil belgelerine, mülkiyeti muhafazalı olduğuna dair şerh verilir.

MİLLİ EMLAK MÜDÜRLÜĞÜ VE MEMURLUKLARINCA SATIŞI YAPILAN ARAÇLAR HAKKINDA YAPILACAK İŞLEMLER

Madde 70 - (Mülga madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/16.mad .)

TOPLU İTHAL EDİLEN ARAÇLARIN SATILDIKTAN SONRAKİ TESCİLLERİ

Madde 71 - Toplu olarak ithal edilen araçlar için ilgili gümrük idarelerince ayrı ayrı tanzim edilen trafik şahadetnameleri ithali yapan gerçek veya tüzel kişiye gönderilmez. Bu araçların ithalini yapan işletme, satışı sırasında tanzim ettiği faturada aracın menşeiini gösterir. Faturaya istinaden tescil işlemi alıcısı adına yapıldıktan sonra, tescil kuruluşunca faturada belirtilen menşeiine istinaden ilgili gümrük idaresinden aracın cinsi, markası, modeli, motor, şasi ve plaka numarası belirtilerek trafik şahadetnamesi istenir.

TANITICI İŞARETLERLE İLGİLİ OLARAK ADLİ MAKAMLARA İNTİKAL ETTİRİLEN KİŞİLERİN ARAÇLARI HAKKINDA YAPILACAK İŞLEMLER

Madde 72 - Araçların tescilleri esnasında yapılan tespitlerde, motor veya şasi numaralarının sonradan vurma olduğu tespit edilip 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibi Hakkındaki Kanun hükümlerine göre adli makamlara intikal ettirilen araç sahibi hakkında, ilgili makamlarca takipsizlik kararı verilerek aracın sahibine teslim edilmesi halinde, araç sahibi, aracının kendisine mahkemece teslim edilmiş durumu ile tespitini ister ve bu talep doğrultusunda aracın son durumu tespit edilerek tescil kuruluşunun çelik mührüyle numaranın olduğu yer mühürlenip, araç dosyasına bu yönde kayıt konulur.

ZAPT, MÜSADERE VEYA TASFİYE KARARI ALINAN ARAÇLAR HAKKINDA YAPILACAK İŞLEMLER

Madde 73 - (Değişik madde: 18/07/2008 - 26940 S.R.G Yön/14.mad .)

Aracın müsadere edildiğine dair mahkeme kararının veya tasfiye edildiğine ilişkin ilgili kurum veya kuruluşun düzenlemiş olduğu yazının ibrazı halinde; araç müsadere veya tasfiye kararı verilinceye kadar sahibine yediemin olarak verilmemiş ise zapt tarihi itibarıyla, sahibine yediemin olarak verilmiş ise müsadere veya tasfiye kararı tarihi itibarıyla önceki maliki adına olan tescili silinir ve ilgili vergi dairesine onbeş iş günü içinde bildirilir.

Araç zapt edilmiş ancak, ilgili mahkemece müsaderesine veya ilgili kurum veya kuruluşça tasfiyesine karar verilmediğinden sahibine iade edilmiş ise; müsadere veya tasfiye kararı verilinceye kadar sahibine yediemin olarak verilmemiş olması şartıyla, zapt tarihi ile aracın sahibine iade edilme tarihi arasında geçen süre ile sınırlı olmak üzere tescili silinir, sahibine iade tarihi itibarıyla de tescil kayıtları tekrar açılır ve yapılan işlem hakkında ilgili vergi dairesine onbeş iş günü içinde bilgi verilir.

REŞİT OLMAYAN KÜÇÜKLER ADINA ARAÇ TESCİLİ

Madde 74 - (Değişik madde : 31/12/2004-25687 3. Mük. S.R.G. Yön/2.mad) Zihinsel özürllüleri ile reşit olmayan küçüklerin sahibi buldukları aracın, tescil kuruluşlarında adlarına tescillerinin yapılabilmesi için, ileride doğabilecek hukuki ve cezai sorumlulukları kabul ettiklerine dair, kanuni mümessillerince noterde tanzim ve tasdik edilmiş taahhünameyi tescil anında vermeleri zorunludur.

BEŞİNCİ KISIM : SÜRÜCÜ BELGELERİ, MÜRACAAT ESASLARI VE SÜRÜCÜLERE DAİR DİĞER ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM : SÜRÜCÜ BELGELERİ, MÜRACAAT ESASLARI VE VERİLME ŞARTLARI

SÜRÜCÜ BELGELERİNİN SINIFLARI

Madde 75 - Sürücü belgeleri, Karayollarında sürülecek araçların cins ve gruplarına göre aşağıdaki sınıflara ayrılır.

"A1" Sınıfı Sürücü Belgesi (Motorlu bisiklet kullanacaklar için),

"A2" Sınıfı Sürücü Belgesi (Motosiklet kullanacaklar için),

"B" Sınıfı Sürücü Belgesi (Otomobil, minibüs veya kamyonet kullanacaklar için),

"C" Sınıfı Sürücü Belgesi (Kamyon kullanacaklar için),

"D" Sınıfı Sürücü Belgesi (Çekici kullanacaklar için),

"E" Sınıfı Sürücü Belgesi (Otobüs kullanacaklar için),

"F" Sınıfı Sürücü Belgesi (Lastik tekerlekli traktör kullanacaklar için),

"G" Sınıfı Sürücü Belgesi (İş makinesi türünden motorlu araçları kullanacaklar için),

"H" Sınıfı Sürücü Belgesi (Hasta ve sakatların kullanabileceği şekilde özel tertibatlı olarak, imal, tadil veya teçhiz edilmiş motosiklet veya otomobil türünden araçları kullanacaklar için),

"K" Sınıfı Sürücü Belgesi (Sürücü adaylarının alacağı sürücü belgesi sınıfına uyan araçları sürmeyi öğrenmeleri için),

Uluslararası Sürücü Belgesi: Alındığı ülkenin sürücü belgesine dayanılarak bu Yönetmeliğin 80 inci maddesindeki esas ve usullere göre sınıfına uyan araçların sürülmesi için uluslararası kuruluşlarca verilen sürücü belgesidir.

SÜRÜCÜ ADAYLARINDA ARANACAK ŞARTLAR

Madde 76 - Sürücü belgesi alacaklarda aşağıdaki şartlar aranır;

a) Yaş şartı

1) A1, A2, F ve H sınıfı Sürücü Belgesi alacakların 17,

2) B ve G Sınıfı Sürücü Belgesi alacakların 18,

3) (Değişik alt bent: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/7. md.) C, D ve E sınıfı sürücü belgesi alacakların 22, (Üniversitelerin sürücü eğitimi veren yüksek okulları ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin askeri ihtisas görevleri için subay ve astsubay sınıf okullarında ve uzman jandarma okullarında açılan sürücü eğitimi kurslarından mezun olanlarda bu şart aranmaz)

b) Öğrenim şartları

F, G ve H Sınıfı Sürücü Belgesi alacak olanların ilkokulu, diğerlerinin en az ortaokulu veya 8 yıllık temel eğitimi bitirmiş bulunmaları,

c) Sağlık şartları

Bu Yönetmelikte belirtilen hükümlere uygun olarak beden ve ruh sağlığı bakımından sürücülük yapmalarına engel durumlarının bulunmadığını sağlık raporu ile belgelendirilmiş olmaları,

d) Eğitim ve sınav şartı Sürücü kursuna katılmış ve yapılan sınavları da başararak sertifika almış olmaları,

e) Hükümlü olmama şartları Türk Ceza Kanununun; 403 ve 404 üncü maddeleri ile 572/2-3 maddelerinden ikiden fazla ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun 28 ve 29 uncu maddeleri, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkında Kanunun 12 nci maddesinin 3 üncü ve takip eden fıkralarındaki suçlardan hüküm giymemiş olmaları,

f) Aynı sınıf sürücü belgesinin bulunmaması veya belgelerin geri alınmamış olma şartı Önceden verilmiş aynı sınıf bir başka sürücü belgesinin bulunmaması, sürücü belgelerinin süresiz geri alınmamış olması veya geçici olarak geri alınmış ise sürenin dolmuş bulunması, mecburidir.

Ayrıca, Emniyet Teşkilatının motorlu araç sürücüsü ihtiyacını karşılamak amacıyla, Emniyet Genel Müdürlüğünün belirleyeceği eğitim programları sonunda yapılacak olan sınavlarda başarılı olan personele sürücü belgesi verilir.

Bu sınavlar illerde emniyet müdürünün talebi valinin onayı ile yapılır. Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı kuruluşların sınavları, Trafik Eğitim ve Araştırma Dairesi Başkanlığının teklifi Trafik Hizmetleri Başkanının

onayı üzerine, bu kuruluşların bulunduğu yer il emniyet müdürlükleri trafik tescil veya trafik tescil ve denetleme şube müdürlüklerince yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM : SÜRÜCÜ BELGESİ ALACAKLARIN SAĞLIK MUAYENELERİNE AİT ESASLAR

SAĞLIK MUAYENESİNE AİT ESASLAR

Madde 77 - (Mülga madde : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/43.mad)

SAĞLIK KURULUNCA DÜZENLENECEK SÜRÜCÜ OLUR RAPORLARI

Madde 78 - (Mülga madde : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/43.mad)

PSİKO-TEKNİK DEĞERLENDİRME VE PSİKİYATRİ UZMANI MUAYENESİ

Madde 79 - Kanunun ilgili maddelerinde tanımlanan nitelikteki trafik suçlarını işleyen sürücüler, ekte yer alan 4 sayılı Cetvel'de tanımlanan usul ve esaslara uygun olarak, psikoteknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesine tabi tutulurlar. Muayene sonucu durumu uygun bulunan sürücülerin sürücü belgeleri Kanunun ilgili maddesinde belirtilen sürenin sonunda iade edilir.

Psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesine tabi tutulacak kişiye, önce psiko-teknik değerlendirme uygulanır. Kişi, düzenlenen psiko-teknik değerlendirme raporu ile birlikte psikiyatri uzmanına başvurur. Psikiyatri uzmanı, kişiye ait psiko-teknik değerlendirme raporunda belirtilen bulgular ile psikiyatrik muayenesi sonucu elde ettiği bulguları birlikte değerlendirerek, söz konusu kişinin sürücülük yapmasına engel bir durum olup olmadığını belirten bir raporu iki nüsha olarak düzenler. Raporun birinci nüshası (ekinde psiko-teknik değerlendirme raporunun bir nüshası yer alacak şekilde) ilgili makama iletmek üzere kişiye verilir. Raporun ikinci nüshası ise psiko-teknik değerlendirme raporu ile birlikte raporu düzenleyen psikiyatri uzmanı veya bağlı bulunduğu kurum yada kuruluş tarafından, yetkili makamlar tarafından talep edildiğinde ibraz edilmek üzere, saklanır.

Ekte yer alan 4 sayılı Cetvelde belirtilen usul ve esaslara göre yapılan psiko-teknik değerlendirme aynı Cetvelde tanımlanmış altyapı özelliklerine sahip, resmi ve özel kuruluşlar bünyesinde oluşturulan ve il sağlık müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş merkezlerde çalışan psikolog ünvanına sahip kişiler tarafından düzenlenir. Bu kişi yada kuruluşlar tarafından 3 nüsha olarak düzenlenen raporun 2 nüshası, psikiyatri muayenesini yapacak uzmana iletmek üzere, kişiye verilir. Raporun üçüncü nüshası ise, raporu düzenleyen yetkili kişinin çalıştığı kurum yada kuruluş tarafından, yetkili makamlar tarafından talep edildiğinde ibraz edilmek üzere, psiko-teknik değerlendirme test sonuçları (bilgisayar çıktıları) ile birlikte saklanır.

Ekte yer alan 4 sayılı Cetvelde belirtilen usul ve esaslara göre yapılan psikiyatri muayenesi ise, kamu ve özel sektöre ait sağlık kuruluşlarında çalışan psikiyatri uzmanları tarafından düzenlenebilir. Kamuya ait sağlık kuruluşlarında çalışan psikiyatri uzmanlarının düzenlediği raporlar çalıştıkları sağlık kuruluşlarının amirleri tarafından, özel sağlık kuruluşlarında çalışan psikiyatri uzmanlarının düzenlediği raporlar ise bağlı oldukları il sağlık müdürlüğü veya il sağlık müdürlüğünün ilçe düzeyinde yetkilendireceği bağlı sağlık kuruluşunca onaylandıktan sonra geçerlidir. Onay aşamasında, raporu düzenleyen hekimin raporun düzenlendiği kuruluşta çalışıp çalışmadığı ve imzanın kendisine ait olup olmadığı imza sirkülerinden kontrol edilir.

Psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayene raporları; il sağlık müdürlükleri tarafından söz konusu raporları düzenlemeye yetkilendirilmiş resmi ve özel kurum ve kuruluşlarda çalışan (psiko-teknik değerlendirme için) psikolog ünvanına sahip ve (psikiyatri uzmanı muayenesi için) psikiyatri uzmanları tarafından verilir. İl sağlık müdürlüğünce, söz konusu yetkilendirilmiş resmi ve özel kuruluşlara ve bu kuruluşlarda çalışan yetkili kişilere ait güncelleştirilmiş listeler Ocak ve Temmuz aylarında olmak üzere yılda iki kez il emniyet müdürlüğüne bildirilir.

Kişinin psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayene raporlarına itiraz hakkı vardır. Kişi itirazını, raporu düzenleyen kuruluşunun bağlı bulunduğu, il sağlık müdürlüğüne sürücü belgesi almak için başvurduğu Emniyet Teşkilatına ait kuruluş aracılığı ile yapar. İl sağlık müdürlüğü nihai karar için kişiyi, kendisine daha önce psiko-teknik değerlendirme yapılan kuruluşa gönderir. Ancak, kişiye yapılan psiko-teknik değerlendirme tekrarlanırken il sağlık müdürlüğünden konu ile ilgili bir gözlemci bulundurulur. Kişinin psikiyatri uzmanı muayenesi yapılmak üzere, kişi il sağlık müdürlüğünce, bir önceki psikiyatri uzmanı muayenesini yapan kuruluş dikkate alınarak, referans niteliğinde olabilecek kuruluşa sevk edilir. İkinci psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayene sonucu ile bir önceki arasında farklılık var ise, ikinci raporun sonucu geçerli sayılır.

İtiraz sonucu, ikinci raporun birinci rapordan farklı olması durumunda, durum derhal her iki raporun örnekleri ile birlikte ilk başvuru yapılan ilin il sağlık müdürlüğüne bildirilir. İl sağlık müdürlüğüne valilik onayı ile her iki raporun düzenlenmesinde görev almamış ve sürücülere psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatrik muayene yapmaya yetkili tercihan kamu kurum ve kuruluşlarında görevli bir psikolog ve bir psikiyatri uzmanından oluşan bir komisyon kurulur ve raporlar, gerektiğinde sürücünün muayenesi tekrarlanarak, incelenir. İnceleme sonucunda eksik veya gerçeğe uygun olmayan rapor veren kişiler hakkında bağlı buldukları mevzuat hükümlerine göre soruşturma açılır. Eksik veya gerçeğe uygun olmayan rapor veren sorumlular hakkında Türk Ceza Kanununa göre işlem yapılır. Eksik veya gerçeğe uygun rapor vermediği tesbit edilen kişilerin daha sonra düzenleyeceği raporların geçersiz sayılacağı için, söz konusu kişiler bağlı buldukları il sağlık müdürlüğüne, il emniyet müdürlüğüne ve Sağlık Bakanlığına bildirilir. Sağlık Bakanlığı, bu kişileri belirli aralıklarla tüm il sağlık müdürlüklerine düzenleyeceği sirküler ile bildirir.

Psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesinin, yukarıda tanımlanan yetkili kişiler tarafından, ekte yer alan 4 sayılı Cetvelde tanımlanan hükümlerin dikkate alınarak düzenlenmesi zorunludur.

ULUSLARARASI SÜRÜCÜ BELGESİ

Madde 80 - Uluslararası sürücü belgesi, sınıflarına uyan araçların sürülebilmesi için, ikili veya çok taraflı anlaşmalar uyarınca, uluslararası otomobil kurumları tarafından, 1 yıl süre ile verilen ve verildiği ülke dışındakiler için geçerli olan sürücü belgesidir.

Uluslararası sürücü belgeleri, ülkemizde "Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu" tarafından ve bu Kurumca tespit edilen esas ve usullere göre verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : SÜRÜCÜ BELGELERİNİN DÜZENLENMESİ VE VERİLMESİ ESASLARI

MÜRACAATLARIN KABULÜ, DEĞERLENDİRİLMESİ VE SÜRÜCÜ BELGELERİNİN DÜZENLENMESİ ESAS VE USULLERİ

Madde 81 - Müracaatların kabulü, değerlendirilmesi, sürücü kurslarından alınan sertifikaların sürücü belgeleri ile değiştirilmesi ve verilmesinde aşağıdaki esas ve usuller uygulanır.

a) Müracaatların kabul ve değerlendirilmesi;

1) Sürücü belgesi talep edenler (Ek: 18/A)'da belirtilmiş müracaat formu ile gerekli diğer belgeleri daktilo veya sabit kalemle doldurmak suretiyle tescil kuruluşuna müracaat ederler.

2) Müracaatlar, sertifika alınan kursun bulunduğu mahaldeki trafik tescil kuruluşuna, kurs mahallinde tescil kuruluşu bulunmaması halinde ise, o yerleşim biriminin bağlı bulunduğu il ve ilçedeki trafik kuruluşuna yapılır.

3) Sürücü belgesi talep edenler belge almak istedikleri tescil kuruluşunun bulunduğu yerde geçici bir süre kalmaları halinde o yerdeki geçici adresi ile daha sonra kalacağı sabit iş ve ikametgah adreslerini müracaat formunda belirtmek zorundadırlar.

4) Yetkili memurca, formdaki fotoğrafı soğuk mühürle mühürlenir ve bu formun beyanlar ile ilgili bölümü sürücü belgesi talep edenler tarafından müracaat memurunun önünde imzalanır.

5) (Değişik alt bend : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/20.mad) Sürücü belgesi talep edenler, tescil kuruluşuna müracaat sırasında; nüfus cüzdanının aslı ile birlikte; Sağlık Bakanlığınca yetkilendirilmiş ilgili tabip veya sağlık kuruluşundan müracaat tarihinden geriye doğru bir yıllık süre içinde alınmış sağlık raporunu; yine müracaat tarihinden geriye doğru bir yıllık süre içerisinde adli sicilden veya sertifika sahibinin nüfusa kayıtlı olduğu yerin Cumhuriyet savcılığından alınan Karayolları Trafik Kanununun 41 inci maddesi (e) bendine göre hükümlü olmadıklarına dair belgelerinin ve sürücü sertifikasının aslını ibraz etmek zorundadırlar.

6) Yetkili memur müracaat formundaki bilgilerin doğruluğunu, ibraz edilen belgelerle karşılaştırarak kontrol eder ve müracaat formunun huzurunda imzalandığını ve beyanın doğruluğunun kontrol edildiğini belirterek, ilgili bölümü tarih koyup kaşe vurarak imzalar.

7) Daha sonra sürücü belgesi talep edene ait müracaat (Ek: 19)'da esasları gösterilen müracaat kayıt defterine işlenir, sıra numarası ve kayıt tarihi müracaat formuna yazılır.

8) Sürücü belgesi talep edenler tarafından müracaat formunda beyan edilen bilgiler, aksi sabit oluncaya kadar doğru sayılır, gerektiğinde bu bilgilerin doğruluğu tahkik edilebilir.

9) (Ek alt bent: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/8. md.) Sürücü belgelerinin tanzimi esnasında; belgenin arka yüzünde bulunan doğum yeri/tarihi bölümünden sonraki boşluğa, sürücü kursu kod numarası yazılacaktır.

10) (Ek alt bent: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/8. md.) Zayıf sürücü belgelerinin tanzimi esnasında; belge no hanesine sürücü sicil numarası yazıldıktan sonra, devamına kaçınıcı kez zayıf sürücü belge verildiği sayı ile yazılacak ve bu kayıt sürücü dosyasına da konulacaktır.

Yanlış beyanda buldukları tespit edilenler hakkında Karayolları Trafik Kanununun 42 nci maddesinin (b) bendi uyarınca işlem yapılır.

b) Sürücü belgelerinin düzenlenmesi ve verilmesi esasları;

1) Belgede yer alan bütün bilgiler tam, okunaklı, silinti ve kazıntı yapılmadan yazılır.

Düzeltilme sırasında herhangi bir nedenle iptali gerekenler seri numarası belirtilerek bir tutanakla tespit edilir.

2) Sürücü belgesi sicil defterine (Ek: 29) kaydedilerek sıra esasına göre sicil numarası verilir ve bu numara belgeye de yazılır.

3) (Mülga alt bent: 26/09/2003 - 25241 S. R.G. Yön./2. md.)

4) Ayrıca, sürücü belgesi ile ilgili gerekli bilgiler usulüne uygun olarak bilgisayar ortamına derhal aktarılır.

c) Emniyet Teşkilatı mensuplarında bu şartlar aranmaz.

"K" SINIFI SÜRÜCÜ ADAY BELGESİ

Madde 82 - A1, A2, F ve G sınıfları hariç sürücü belgelerinden herhangi birini almak isteyen sürücü adaylarının karayollarında sürmeyi öğrenmek üzere araç kullanabilmeleri için ilgili sürücü kurslarından "Sürücü Aday Belgesi" (Ek: 26) almaları mecburidir.

Bunun için;

1) Sürücü kurslarında trafik mevzuatı ve kuralları derslerinin tamamının alınmış olması,

2) Sürücü kurslarında görevli eğiticilerin (Sürücülüğü öğretecek kişinin) eğitim yaptıracığı araç sınıfına uyan ve sürme yetkisi veren sürücü belgesi sahibi olmaları,

3) Sürücü adaylarının sürmeyi öğrenecekleri karayolları ve bu yollardaki sürme saatleri trafik komisyonlarınca önceden tayin ve tespit edilerek sürücü kurslarına bildirilmesi, mecburidir.

a) Sürücü aday belgesine;

1) Sürücü kursunun adı,

2) Eğiticinin ve adayın kimlikleri,

3) Eğitimin yapılacağı alan ve karayolunun yeri, adı ve sınırı,

4) Saatli olarak eğitimin yapılacağı süre,

5) Eğiticinin sürücü belgesinin verildiği yer, tarih ve numarası, yazılıp, fotoğraflar yapıştırılarak belgeyi veren sürücü kursu tarafından tasdik edilir.

b) Eğiticiler, belirtilen yer ve zaman içinde, başlangıcından bitimine kadar, eğitimin güven içinde yürütülmesi bakımından gerekli tedbirleri almakla görevli ve sorumludurlar.

c) Verilen sürücü aday belgeleri sıra esasına göre (Ek: 27/A) defterine kaydedilir.

ZAYI EDİLEN VEYA YIPRANAN SÜRÜCÜ BELGELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ

Madde 83 - (Değişik madde : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/21.mad)

Zayi edilen ve yıpranmış olan sürücü belgelerinin yenisinin düzenlenmesi için belge sahibinin dilekçe ile herhangi bir tescil kuruluşuna müracaatı üzerine, tescil kuruluşunca; bilgisayar sürücü belgesi veri kayıtlarından müracaatın kontrolü yapılır ve herhangi bir sakınca bulunmadığı tespit edilirse belgenin yenisi düzenlenerek ilgiliye verilir. Ancak, bilgisayar sürücü belgesi veri kayıtlarında bulunmayanlar ile beyan edilen bilgilerle ilgili kayıtlar arasında farklılık arz edenlerin durumu, ilgili tescil kuruluşuna en seri şekilde sorulmak suretiyle, alınacak cevaba göre işlem gerçekleştirilir.

ASKERİ ARAÇ SÜRÜCÜLERİNİN SINAVLARI VE BELGELERİNİN VERİLMESİ

Madde 84 - Er ve erbaş sınıfından askeri araç sürücüsü olacakların sınavlarına ve belgelerinin verilmesine ait işlemler Milli Savunma Bakanlığınca yürütülür.

Sürücü adaylarının; sınavlarının yapılmasına, belgelerinin verilmesine, verilen belgelerle hangi cins araçların ve nerelerde sürüleceğine, ilgili kuruluşlarla yapılacak işbirliği ile askeri birliklerde oluşturulan sınav merkezlerinin işleyişine ait esaslar adı geçen Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikte gösterilir.

Verilen bu belgeler, sadece askeri araçlar için ve askerlik süresince geçerlidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM : SÜRÜCÜ BELGELERİNE DAİR ESASLAR

ARAÇLARIN SÜRÜLMESİNDE YETKİ DURUMU

Madde 85 - Araçlar; cins veya grubu için geçerli olan sürücü belgeleri ile sürülür.

Ancak bunlardan; A1, F, G, ve H Sınıfı Sürücü Belgeleri ile yalnız kendi sınıflarındaki araçlar,

- A2 Sınıfı Sürücü Belgesi ile A1,
- B Sınıfı Sürücü Belgesi ile F,
- C Sınıfı Sürücü Belgesi ile B ve F,
- D Sınıfı Sürücü Belgesi ile C, B ve F,
- E Sınıfı Sürücü Belgesi ile B, C, ve F

sınıfı sürücü belgeleri ile kullanılan araçlar da sürülebilir.

(Değişik fıkra: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/8. md.) E Sınıfı Sürücü Belgesi sahipleri D Sınıfı Sürücü Belgesi ile sürülen çekici türündeki araçları kullanabilmeleri için sürücü kurslarında römorklu veya yarı römorklu araçlarla uygulamalı sınava tabi tutulurlar. Bu durum sürücü belgesine de işlenir.

(Ek fıkra: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/8. md.) Ancak, E sınıfı sürücü belgesini 28.04.1997 tarihinden önce alanlar, D sınıfı sürücü belgesi ile sürülen çekici türündeki araçları kullanabilmeleri için ayrıca uygulamalı sınava tabi tutulmazlar. Bu durumda olanlar D sınıfı sürücü belgesi ile sürülen çekici türündeki araçları E sınıfı sürücü belgesi ile kullanabilirler.

RÖMORK TAKARAK ARAÇ KULLANMA

Madde 86 - B, C ve E Sınıfı Sürücü Belgesi sahipleri, araçlarına en çok yüklü ağırlığı 750 kg.'a kadar olan (750 kg. dahil) olan hafif römorklardan birini takıp kullanabilirler.

750 kg.'ı üstündeki römorkları araçlarına takıp kullanabilmeleri için uygulamalı sınavlardan geçirilmiş olmaları ve belgelerine işlenmiş bulunması mecburidir.

Uygulamalı sınavlar römorklu takılmış araçla yapılır.

SÜRÜCÜ BELGELERİNİN GEÇERLİLİK SÜRESİ VE DEĞİŞTİRİLMESİ

Madde 87 - Sürücü belgelerinden (K) Sınıfı Sürücü Aday Belgesi 6 ay geçerlidir. Diğer sürücü belgelerinin İçişleri Bakanlığınca trafik güvenliği nedeniyle, gerekli görüldüğünde değiştirilmesi zorunludur.

Geçerli bir mazereti olmaksızın 6 ay içinde sürücü belgelerini değiştirmeyen sürücüler araç kullanmaktan men edilir. Değişirme işlemleri İçişleri Bakanlığınca belirlenecek esas ve usullere göre yapılır.

DIŞ ÜLKELERDEN ALINMIŞ OLAN SÜRÜCÜ BELGELERİ

Madde 88 - Türk ve yabancı kişilerin dış ülkelere aldıkları sürücü belgeleri ile ülkemizde araç kullanmalarına ve bunların değiştirilmesine ilişkin esaslar aşağıda gösterilmiştir.

A) Türk vatandaşları ile ilgili kanunlar ile ikili ve çok taraflı anlaşma hükümleri saklı kalmak üzere yabancı kişiler, dış ülkelere alınmış, cinsi için geçerli sürücü belgeleri ile ülkemizde yabancı ve Türk plakalı araçları sürebilirler.

Ancak;

Turistler ve geçici bir süre için gelenler dışında herhangi bir iş, hizmet veya eğitim amacıyla ülkemizde bulunan yabancıların ise konsolosluk veya noter tarafından tercüme edilmiş tasdikli sürücü belgesi örneklerini sürücü belgesi ile birlikte yanlarında bulundurmaları mecburidir.

B) Yurda dönüşlerinde Türk vatandaşlarının, İlgili Kanunlar ile ikili ve çok taraflı anlaşma hükümleri saklı kalmak üzere de istekleri halinde yabancıların, dış ülkelere aldıkları sürücü belgeleri, eğitim ve sınav şartı aranmadan karşılığı veya dengi olan sürücü belgeleri ile değiştirilir.

Ancak, Türk vatandaşları yurda dönüşlerinde 1 yıl içinde sürücü belgelerini değiştirmedikleri takdirde, değiştirinceye kadar araç kullanamazlar.

Bu belgeler değiştirilirken;

a) Eğitim ve sınav şartı hariç, sürücü belgesi alacaklar için aranan yaş, sağlık ve Karayolları Trafik Kanununda belirtilen, Türk Ceza Kanunundaki belli suçlardan hükümlü olmama şartları aynen aranır.

Ancak ikili veya çok taraflı anlaşma hükümleri ile uygulamalar saklı kalmak üzere yabancılardan diplomatik muafiyeti olanlar için hiçbir şart aranmadan beyanları ile yetinilir. Diğer yabancılar için belgeleri değiştirmekle birlikte gerektiğinde Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile inceleme ve araştırma yapılabilir.

b) Müracaat sırasında gereken işlemler aynen yapılmakla birlikte;

1) Dış ülkelere alınan sürücü belgesinin aslı ile noterden veya dış temsilciliklerimizden alınmış tasdikli tercümesi istenir. Yetkili memurca müracaat formuna kayıt konarak karşılaştırma yapıldıktan sonra aslı ilgiliye geri verilir.

2) Geçici olarak alınmış olan yabancı ülke sürücü belgeleri değiştirilmez.

3) (Değişik alt bend : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/22.mad) Yabancı ülke sürücü belgelerinin tebdil işlemleri Emniyet Genel Müdürlüğünce bildirilen "Yabancı Ülke Sürücü Belgelerinin Tebdili için Sınıflarına Göre Ülkemizdeki Karşılığını Gösterir Liste" doğrultusunda yürütülür. Listede bulunmayanlar, üzerinde kazıntı veya silinti veya açıkça şüphe doğuran iz ve belirtiler bulunanlar ile sair sebeplerden dolayı tereddüt edilen yabancı ülke sürücü belgelerinin doğruluğunun teyidi ve ülkemizdeki karşılığının tespiti için, düzenlendiği ülkedeki temsilciliğimizle İl Valilikleri tarafından doğrudan yazışma yapılarak işlem gerçekleştirilir.

C) Belgesini değiştirenler bir üst sınıf belge almak isterlerse değiştirme işlemi yapılmadan, uygulamalı sınavlara alınırlar.

Bunlardan; C, D ve E sınıfı belge almak isteyenlerden 22 yaşını bitirmiş olma şartı aranır. Ancak, üniversitelerin sürücü eğitimi veren yüksekokullarından mezun olanlarda bu şart aranmaz.

ADRES DEĞİŞİKLİKLERİNİ BİLDİRME VE SÜRÜCÜ BELGELERİNİ BULUNDURMA ZORUNLULUĞU

Madde 89 - Sürücü belgesi sahipleri;

a) İkamet adresi değişikliklerini, değişiklik tarihinden itibaren 30 gün içinde belgeyi veren tescil kuruluşuna bildirmek,

b) Araç sürerken belgelerini yanlarında bulundurmak ve istendiğinde yetkililere göstermek, zorundadırlar.

İkametgah adresi değişikliğini bildirmeyenler hakkında; Karayolları Trafik Kanununun 44 üncü maddesi hükmü uygulanır.

SÜRÜCÜ BELGELERİNİN TRAFİK ZABITASINCA GERİ ALINMASI HALLERİ İLE ŞARTLARI

Madde 90 - Sürücü belgeleri, trafik zabıtasınca aşağıdaki hal ve şartlarda geri alınır.

a) Sürücünün sağlık durumunda, araç sürmesine engel teşkil edecek bedensel bir değişikliğin görülmesi ve bunun bir tutanakla tespiti halinde, sağlık muayenesi istenir. Sağlık raporu ile sürücülük yapmasında sakınca görülenlerin belgeleri geri alınır.

Bunlardan; sağlık kurulu raporu ile belgelendirmeleri şartıyla, kaybettikleri sağlık şartlarını yeniden kazananların sürücü belgeleri geri verilir.

b) Kanunun 48, 51, 118 inci maddeleri ile emrettiği diğer hükümlerinde belirtilen hallerde geri alınır.

c) Sürücü belgelerinden;

1) Sahte olduğu,

2) Hile ile alındığı,

3) Şartlarına uygun olmadan verildiği,

tespit edilenler geri alınır ve ilgililer hakkında adli işlem yapılır.

d) Şartlarına uygun olmadan verilmiş olan sürücü belgelerinin geri alınabilmesi için sürücünün bilerek katıldığı bir suç veya kusurunun bulunması şarttır.

İşlemleri yürüten görevlilerden hatalı davranışları tespit edilenler hakkında duruma göre adli ve idari işlem yapılır.

Sürücü Belgelerinin Yetkililerce İncelenmek Üzere Geçici Olarak

ALINMASI HALLERİ VE ŞARTLARI

Madde 91 - Sürücü belgeleri aşağıdaki esas ve şartlara uyarak Karayolları Trafik Kanunu ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle trafik denetimi için görevli kılınanlar ile genel zabıta tarafından incelenmek üzere her zaman geçici olarak alınabilir.

1) Durumu bir tutanakla tespit etmek ve ilgiliye alındığına dair bir belge vermek şartıyla, sahte olduğundan, hile ile alındığından veya şartlarına uygun olarak verilmediğinden şüphelenilen hallerde,

2) İşlem sonunda yerinde derhal geri verilmek şartıyla, geçerlilik durumunu inceleme, hüviyet tespiti, suç veya ceza tutanağı düzenleme ve benzeri işlemlerin yapıldığı denetlemeler sırasında,

3) Gerekli notların alınıp derhal geri verilmesinin mümkün olmadığı durumlarda, en kısa zamanda bitirilmesi şartıyla, belgedeki bilgilerin tutanağa veya rapora kaydı için trafik kazalarında.

Yukarıda sayılan durumlar dışında geçerli bir neden olmadan sürücü belgeleri ilgililerden geçici olarak da olsa alınmaz.

Belirli zamanlar için incelemeye alınmış olan belgelerin, sahipleri tarafından zamanında geri alınmaması halleri, bir tutanakla tespit edilir ve ilgililere duyurulur.

Sürücü belgesi sahiplerinin ölmeleri halinde;

1) Trafik kazası veya adli bir olay neticesinde öldükleri tespit edilenler, yetkili zabıtaca sürücü belgesinin verildiği tescil kuruluşuna,

2) Birinci bendin dışında herhangi bir nedenle öldükleri tespit edilenler ise, belediyeler ve köy muhtarları tarafından en yakın zabıtaya, zabıtaca da sürücü belgesinin verildiği tescil kuruluşuna, sürücü belgelerinin iptali için yazılı bilgi verilir ve sürücü belgelerinin verildiği tescil kuruluşunca da sürücü belgesi ve dosyası işleminden kaldırılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM : SÜRÜCÜ BELGELERİNE AİT DİĞER HÜKÜMLER

YABANCI KİŞİLERİN TÜRKİYE'DE TESCİLLİ ARAÇLARI KULLANMA YETKİSİ

Madde 92 - Türkiye'de görevli olarak bulunan diplomatik muafiyete haiz kişiler, yabancı teknik ve idari personel ile ikamet tezkeresi ile ikamet eden yabancı uyruklular ve haymatlozların yabancı ülkelerden aldıkları sürücü belgeleri bu Yönetmeliğin 88 inci maddesindeki esaslara göre karşılığı olan sürücü belgesi ile değiştirilmekle birlikte, bu kişiler Türkiye'de tescil edilmiş taşıtları bir kazanç karşılığı veya ticari amaçla süremezler.

SÜRÜCÜ BELGELERİNİN ŞEKİL VE MUHTEVİYATI

Madde 93 - Bu Yönetmelikte (Ek: 28)'de gösterilen sürücü belgesinin şekil ve muhteviyatı gerekli ve mecbur görülmesi halinde İçişleri Bakanlığınca değiştirilebilir.

ALTINCI KISIM : TRAFİK KURALLARI

BİRİNCİ BÖLÜM : GENEL KURALLAR

KARAYOLLARINDA TRAFİĞİN AKIŞI VE KARAYOLUNUN KULLANILMASI

Madde 94 - Karayollarında trafik sağdan akar. Aksine bir hüküm veya işaret bulunmadıkça karayollarında;

A) Araç sürücüleri;

a) Araçlarını durumun elverdiği oranda gidiş yönüne göre yolun en sağından, yol çok şeritli ise trafik durumuna göre hızının gerektirdiği şeritten sürmek,

b) Şerit değiştirmeden önce, gireceği şeritte sürülen araçların güvenle geçişlerini beklemek,

c) Trafiği aksatacak veya tehlikeye sokacak şekilde şerit değiştirmemek,

d) Gidişe ayrılan yol bölümünün en son şeridini sürekli işgal etmemek,

e) İki yönlü dört veya daha fazla şeritli yollarda, motosiklet, otomobil, kamyonet, minibüs ve otobüs dışındaki araçları sürenler, geçme ve dönme dışında en sağ şeridi izlemek,

zorundadırlar.

Sürücülerin;

f) Geçme, dönme, duraklama, durma ve parketme gibi mecburi haller dışında şerit değiştirmeleri,

g) İki şeridi birden kullanmaları,

h) Kavşaklara yaklaşırken; yerleşim yerlerinde 30, yerleşim yerleri dışında 150 metre mesafe içinde ve kavşaklarda şerit değiştirmeleri,

ı) Araçlarının cinsine ve hızına uygun olmayan şeritten gitmeleri,

j) İşaret vermeden şerit değiştirmeleri,

k) Bölünmüş yollarda karşı yöndeki trafik için ayrılan yol bölümüne girmeleri,

l) Dört veya daha fazla şeritli ve iki yönlü yollarda, karşı yöndeki trafik için ayrılan yol bölümüne girmeleri,

m) İki yönlü ve üç şeritli yollarda en sol şeride girmeleri, yasaktır.

B) Hayvan sürücüleri;

Bu Yönetmeliğin 95 inci maddesinde sayılan hal ve şartlara uygun olarak hayvanları ve hayvan sürülerini yolun en sağından, en az genişlik işgal ederek ve imkanlar ölçüsünde taşıt yolu dışından sürmek,

C) Yayalar;

Bu Yönetmeliğin 95 inci maddesinde sayılan hal ve şartlar dışında;

a) (Değişik alt bent: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/9. md.) Taşıt yolu bitişiğindeki ve yakınındaki yaya yolu, banket ve alanlarda ve mecburi hallerde taşıt yolunda yürüme halinde bu Yönetmeliğin 138 inci maddesindeki şartlara uymak,

b) Taşıt yolunun karşı tarafına; yaya ve okul geçitleri ile kavşak giriş ve çıkışlarından, bunların bulunmadığı yerlerde ise, şartlarına uyulmak suretiyle taşıt yolunun uygun kısımlarından geçmek,

c) Yaya ve okul geçitlerinden geçerken, geçidin sağ bölümünden yürümek, zorundadırlar.

TRAFİK İŞARETLERİNE UYMA

Madde 95 - Araç ve hayvan sürücüleri ile yayalar yolu kullanırken;

a) Trafiği düzenleme ve denetlemeye yetkili üniformalı veya özel işaret taşıyan görevlilerin uyarı ve işaretlerine,

b) Işıklı ve sesli trafik işaretlerine,

c) Trafik işaret levhaları, tertipleri ve yer işaretlemelerine,

d) Trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olarak Karayolları Trafik

Kanununda ve Karayolları Trafik Yönetmeliğinde gösterilen diğer kural, yasak, zorunluluk ve yükümlülükler, uymak zorundadırlar.

Bunlara uymadaki öncelik yukarıda yapılan sıralamaya görelerdir.

TRAFİĞİN YÖNETİMİ

Madde 96 - Trafiğin yönetimine dair esas ve usuller aşağıda gösterilmiştir.

a) Görevli kişilerin trafiği yönetme hareketleri;

1) Görevli kişinin bir kolunu dik olarak yukarıya kaldırması; yeterli güvenlikte duramayacak sürücüler ile kavşağa yeni girmiş olan ve kavşak içinde bulunan sürücüler dışında, tüm karayolunu kullananlar için DUR emridir.

2) Görevli kişinin kolunu veya kollarını yatay olarak yana uzatması; kol veya kolların belirttiği doğrultuyu kesen yönlerden (ön ve arka tarafından) gelenler için DUR emridir.

Bu hareket aynı zamanda; kol veya kolların uzatıldığı doğrultudan gelenlerin ilerleyebileceğini gösterir.

Görevli kişi işaretini yaptıktan sonra kollarını indirebilir. Kol veya kolların indirilmiş olması evvelce verilmiş olan emri değiştirmez.

3) Görevli kişinin kırmızı ışığı sallaması, ışığı yönelttiği doğrultudaki karayolunu kullananlar için DUR emridir.

4) Görevli kişinin trafiği yönetme hareketlerine yardımcı olmak üzere; kısa sesli tek veya fasıllı düdük çalması uyarma, uzun sesli tek veya fasıllı düdük çalması DUR emridir.

b) Görevli kişiler;

1) Mecburiyet olmadıkça, ışıklı işaretlerle yönetilmekte olan kavşaklarda yönetime müdahale etmemeye,

2) Yeşil ışıkta, ilerlemekte olan veya kavşaklara girmek üzere bulunan araçları ani işaretlerle durdurmamaya

3) Kural, kısıtlama ve yasaklamalara aykırı uygulamalara imkan tanımamaya, özen göstermek zorundadırlar.

İKİNCİ BÖLÜM : UYUŞTURUCU VE KEYİF VERİCİ MADDELER İLE ALKOLLÜ İÇKİLERİN ETKİSİYLE ARAÇ SÜRME YASAĞI

UYUŞTURUCU VE KEYİF VERİCİ MADDELER İLE ALKOLLÜ İÇKİLERİN ETKİSİNDE ARAÇ SÜRME YASAĞI

Madde 97 - Uyuşturucu, uyutucu ve keyif verici gibi özelliklere sahip doğal ve sentetik psikotrop maddeleri almış olanlar ile alkollü içki almış olması nedeniyle güvenli sürme yeteneklerini kaybetmiş kişilerin karayolunda araç sürmeleri yasaktır.

Bunlardan uyuşturucu, uyutucu veya keyif verici gibi doğal veya sentetik psikotrop madde almış olarak araç kullandığı tespit edilenler, almış oldukları maddelerin cins, miktar ve etki derecelerine bakılmaksızın araç kullanmaktan men edilirler ve haklarında

Trafik Kanununun 48 inci maddesine ve ayrıca Türk Ceza Kanununun ilgili maddelerine göre işlem yapılır.

Uyuşturucu veya keyif verici maddeler ile alkollü içki almak suretiyle araç kullanan sürücülerin tespit veya teşhisinde aşağıdaki esas ve usuller uygulanır.

a) (Değişik bend : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/23.mad) Uyuşturucu veya keyif verici madde almış olanların tespiti esasları;

1) Herhangi bir uyuşturucu, uyutucu veya keyif verici ve benzeri özelliklere sahip psikotrop madde almak suretiyle araç kullandığı şüphesi uyanan sürücülerin durumları teknik cihaz kullanılmak suretiyle tespit edilir. Teknik cihaz bulunmaması halinde bu sürücüler, tıbbi yönden incelenmek, kan veya idrar analizleri yapılmak üzere, adli tıp kurumu olan yerlerde bu kuruma, olmayan yerlerde ise Sağlık Bakanlığına bağlı tahlil yapabilecek teknik ve tıbbi imkânlarla sahip olan sağlık kuruluşlarına olay anından itibaren en geç 24 saat içerisinde Cumhuriyet savcılıkları aracılığı ile sevk edilir.

2) Bu sürücülerin kan veya idrar tahlilini yaptırmak üzere yukarıdaki yerlere bizzat sevkini mümkün olmaması halinde; olay anından itibaren en geç 24 saat içerisinde Sağlık Bakanlığınca yetkilendirilmiş özel ya da resmi bir sağlık kuruluşuna usulüne uygun olarak alınacak kan veya idrar örneği, adli tıp kurumu olan yerlerde bu kuruma, olmayan yerlerde ise Sağlık Bakanlığınca bağlı tahlil yapabilecek teknik ve tıbbi imkânlarla sahip olan sağlık kuruluşlarına gönderilerek durum tespit ettirilir.

b) Alkollü içki almış olarak kandaki alkol miktarına göre araç sürme yasağı;

1) Taksi veya dolmuş otomobil, minibüs, otobüs, kamyon, çekici gibi araçlarla kamu hizmeti, yük ve yolcu taşımacılığı yapan sürücüler ile resmi araç sürücülerinin alkollü içki kullanmış olarak bu araçları süremezler.

2) Alkollü içki almış olarak araç kullandığı tespit edilen diğer araç sürücülerinden kanlarındaki alkol miktarı 0.50 promilin üstünde olanlar araç kullanamazlar.

c) (Değişik bend : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/23.mad) Alkollü içki almış sürücülerin ve kanlarındaki alkol miktarının tespiti esasları;

1) Alkollü olarak araç kullandığından şüphelenilen sürücüler; alkol tespitine ilişkin tarih, saat ve ölçüm sonucu ile cihaza ait seri numarasını gösterir çıktı verebilen ve kalibrasyon ayarı yapılmış teknik cihazlar kullanılarak trafik zabıtası tarafından kontrol edilir.

2) Trafik kazalarında kazaya karışan sürücülerin alkol durumları, kaza tespit tutanağını tanzim eden görevlilerce, bu bendin (1) numaralı alt bendindeki özelliklere sahip teknik cihazlarla olay yerinde tespit edilerek, kaza tespit tutanağına yazılır.

3) Yaralanmalı ve ölümlü sonuçlanan trafik kazalarında; yaralının durumunun aciliyeti gibi sebeplerle teknik cihazla ölçümün mümkün olmaması halinde; bu sürücülerin sevk edildikleri sağlık kuruluşlarında kan almak suretiyle alkol tespitleri yapılır. Sevk edilen sağlık kuruluşunun kan üzerinden tahlil yapabilecek tıbbi ve teknik imkânlarla sahip olmaması halinde; bu kuruluşlarca alınan kan örnekleri adli tıp kurumu olan yerlerde bu kuruma, olmayan yerlerde kan üzerinden tahlil yapabilecek tıbbi ve teknik imkânlarla sahip Sağlık Bakanlığına bağlı resmi sağlık kuruluşlarına gönderilerek alkol tespiti yaptırılır.

4) Bu bendin (1) numaralı alt bendinde belirtilen teknik özelliklere sahip olmayan cihazlarla yapılan ölçümlere vaki itirazlar ile müteceviz davranışlarda bulunulması veya cihazla ölçüme mukavemet gösterilmesi gibi durumlarda; sürücüler adli tıp kurumu, adli tabiplik veya Sağlık Bakanlığına bağlı resmi sağlık kuruluşlarına olay anından itibaren en geç iki saat içerisinde sevk edilerek (1) numaralı alt bentte belirtilen teknik özelliklere sahip teknik cihazın özelliklerine eşdeğer özelliklerdeki teknik cihazlarla veya kan aldırarak suretiyle alkol tespitleri yaptırılır. Yapılan tespit değerlendirmesinde; tespiti yapan kurum/kuruluş tarafından olay anından tespit yapıldığı ana kadar geçen süre de göz önünde bulundurularak sonuç belirlenir ve çıkan sonuca göre yasal işlem gerçekleştirilir.

5) Kandaki alkol miktarının teknik cihazlarla ve kan alınarak laboratuvarında tespit imkânlarının bulunmadığı hallerde, alkollü olarak araç kullandığından şüphelenilen sürücüler en yakın resmi sağlık kuruluşuna sevk edilerek, kurum hekimi tarafından alkol muayenesinden geçirilirler.

6) Yapılan tespit sonucunda belirlenen limitlerin üzerinde alkollü içki aldığı belirlenen sürücülerin Karayolları Trafik Kanununun 48 inci maddesine göre, birinci defada 6 ay, ikinci defada da 2 yıl süreyle sürücü belgeleri geçici olarak geri alınır. İkinci defa geri alma süresi sonunda sürücü, sürücü davranışı geliştirme eğitimine tabi tutulur ve başarılı olması halinde belgesi iade edilir. Üçüncü defa ve fazlasında ise, bu sürücüler, 6 aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılırlar ve belgeleri 5 yıl süre ile geri alınarak psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesine tabi tutulurlar; bu süre sonunda yapılacak psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesi neticesinde belgesinin iadesinde sakınca bulunmayanlara sürücü belgesi iade edilir. Muayene sonucunda sürücü belgesinin iade edilmesinde sakınca bulunanlara ise sürücü belgesi verilmez.

Alkollü olarak ölümlü ya da yaralanmalı trafik kazasına neden olunması halinde ağır kusurun varlığı kabul edilir.

Bu madde hükümlerine uymayanlara, Karayolları Trafik Kanununun 48 inci maddesine göre işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : ARAÇ KULLANMA SÜRELERİNE UYMA MECBURİYETİ VE DENETLEME ESASLARI

ARAÇ KULLANMA VE DİNLENME SÜRELERİNE UYMA MECBURİYETİ VE DENETLEME ESASLARI *1*

Madde 98 - (Değişik madde: 02/09/2004 - 25571 S.R.G. Yön/1.mad) *1* Araç Kullanma ve dinlenme sürelerine uyuma mecburiyeti ve denetleme esaslarında uyulacak usuller aşağıda gösterilmiştir:

A) Ticari amaçla yük taşımacılığı yapan ve azami ağırlığı 3,5 tonu geçen araçların şoförleri ile ticari amaçla yolcu taşımacılığı yapan ve taşıma kapasitesi şoförü dahil 9 kişiyi geçen araçların şoförlerinin 24 saatlik herhangi bir süre içinde; toplam olarak 9 saatten ve devamlı olarak 4,5 saatten fazla araç sürmeleri yasaktır.

Bu şoförler en fazla 6 günlük araç kullanma süresinden sonra 1 günlük hafta tatilini kullanmak zorundadırlar. Hafta tatili en az 24 saattir. Düzenli seferler haricindeki uluslararası yolcu taşımacılığı söz konusu olduğunda şoförler 12 gün süreyle araç kullanabilirler, araç kullanma süresinden sonra 2 günlük hafta tatilini kullanmak zorundadırlar. Birleşik 2 hafta içinde toplam araç kullanma süresi 90 saati aşamaz.

Bu şoförler sürekli 4,5 saatlik araç kullanma süresi sonunda, eğer istirahata çekilmiyor ise en az 45 dakika mola almaları mecburidir. Bu molalar sürekli 4,5 saatlik araç kullanma süreleri içerisinde en az 15 dakikalık molalar şeklinde de kullanılabilir.

Bu molalar süresince şoförler başka bir işle meşgul olamazlar. Hareket halindeki bir araçta, feribotta veya trendeki bekleme süresi ile araç kullanılmadan geçen süre, başka iş olarak addedilemez. Alınan molalar günlük dinlenme süresi olarak sayılmaz.

Şoförler her 24 saat içerisinde 11 saat kesintisiz dinlenecektir. Bu süre, biri en az 8 saat kesintisiz olmak üzere iki veya üç ayrı süre halinde kullanılabilir. Ve bu durumda günlük dinlenme süresi 1 saat daha eklenerek 12 saate çıkartılır. 11 saatlik kesintisiz günlük dinlenme süresi haftada 3 defadan fazla olmamak üzere en az 9 saate indirilebilir. Aracın en az iki şoförle kullanılması durumunda her 30 saatlik sürede her bir şoför en az 8 saat kesintisiz olarak dinlenecektir. Günlük dinlenme süresi, yataklı ve yapılaşlarında özel dinlenme yeri olan araçlar ile şoförün rahat uyuyabileceği şekilde bölümleri bulunan araçlarda, araçlar park yerinde, garajda veya yerleşim yerleri dışındaki karayollarında platform dışında park edip gerekli tedbirler alınarak geçirilebilir.

Bu şoförlerin araçlarının feribotla veya trenle taşınması durumunda günlük dinlenme süreleri bir kez olmak üzere kesintiye uğrayabilir. Günlük dinlenme süresinin iki bölümü arasındaki süre mümkün olduğunca kısa olmalıdır ve gümrük işlemleri de dahil gemiye, feribota binmeden önce veya indikten sonra 1 saati aşamaz. Bu şekilde kesintiye uğrayan dinlenme süresi 2 saat uzatılır.

B) Yük ve yolcu taşınması yapan araç işletenleri ile bu araçları sürenlerden;

a) Araç işletenlerinin;

1) Otobüs, kamyon ve çekici araçlarında takoğraf cihazı bulundurmaları ve bunların işler durumda olmalarını sağlamaları,

2) Araçlarına ait takoğraf kayıtlarını, kayıt tarihinden itibaren 1 ay süreyle araçlarda, 5 yıl süreyle de işyerlerinde, işyeri yoksa araçlarında muhafaza etmeleri veya ettirmeleri,

3) Trafiğe çıkardıkları taşıtların cins ve plakalarını, şoförlerin kimler olduğunu, işe çıkış yer, gün ve saati ile gidilecek yeri kaydettikleri bir defter veya liste düzenleyerek kayıtlarını tutmaları,

4) Yük ve yolcu nakliyatı yapan kuruluş yetkililerinin şoförlerin çalışma sürelerini ve bu süre içerisindeki kural dışı hareketlerini izlemeleri ve kuralları ihlal etmeyi itiyat haline getiren şoförleri eğitmeleri ve bu konuda önleyici tedbirler almaları,

5) Şehirlerarası yük ve yolcu nakliyatı yapan araçlarda, bu Yönetmeliğin öngörmüş olduğu çalışma ve dinlenme sürelerini göz önünde bulundurmak suretiyle, şoförlerin gideceği yer ve güzergahları dikkate almaları ve buna göre uğrayacağı, il, ilçe veya durak yerlerinde yedek şoförleri hazır bulundurmaları,

zorunludur.

b) Taşıt şoförlerinin;

1) Mesleki Yeterlilik Belgesi alarak araç sürmeleri,

2) Zorunlu olduğu halde takoğrafi bulunmayan veya takoğrafları işler durumda olmayan taşıtları trafiğe çıkarmamaları,

3) Araçlara ait takoğraf kayıtlarını kayıt tarihinden itibaren 1 ay süreyle araçlarında muhafaza etmeleri,

zorunludur.

Bu şoförlerle ilgili yapılan kontroller, yıllık çalışma günlerinin en az % 1'ini kapsamalıdır. Bu kontrollerin en az % 15'i yol kenarında, % 25'i ise ilgili ve yetkililerce işverenin müştemilatında yapılır. Kontrollerde; günlük araç kullanma süreleri, molalar, haftalık ve günlük dinlenme süreleri, kayıtlarda düzensizlik belirtileri, önceki kayıtlar, takoğraf cihazının doğru çalışıp çalışmadığı kontrol edilir.

Ayrıca, ilgili ve yetkililerce işyeri müştemilatında yapılan kontrollerde haftalık dinlenme süreleri ve bu süreler arasındaki araç kullanma süreleri, iki haftalık araç kullanma süre sınırlaması, indirilen günlük veya haftalık dinlenme sürelerinin telafi edilip edilmediği, kayıt belgelerinin kullanılıp kullanılmadığı, şoförün çalışma saatlerinin organize edilip edilmediği de kontrol edilecektir. Yetkili makamların talebi üzerine gerekli dokümanların teslim edilmesi ile yapılan kontroller de, müştemilatla yapılan kontrol sayılır.

Şoförlerin araç kullanma, mola ve dinlenme saatleri ile denetim prosedürlerine ilişkin formlar İçişleri Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığınca belirlenir.

TAKOĞRAF CİHAZI İLE SÜRÜCÜ ÇALIŞMA BELGESİ BULUNDURMA VE KULLANMA ZORUNLULUĞU

Madde 99 - (Değişik madde: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/9. md.)

Takoğraf cihazı ile sürücü çalışma belgelerinin hangi cins taşıtlarda bulundurulacağına ve kullanılacağına dair esaslar aşağıda gösterilmiştir.

a) Takoğraf cihazları;

1) Takoğraf cihazları; nitelikleri, fonksiyonları ve teknik özellikleri İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak üzere Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanacak teknik şartnameye uygun, mekanik, elektronik veya elektro mekanik olarak imal veya ithal edilir.

2) Takoğraf cihazlarının, yük veya yolcu nakliyatı yapan otobüs, kamyon ve çekicilerde kullanılır durumda bulundurulması ve kullanılması zorunludur.

3) Takoğraf cihazı takılan her taşıtın işleten ve sürücüsü, takıldığı tarihten itibaren bu cihazları kullanılır durumda bulundurmaya zorundadır.

4) (İptal: Danıştay 8. Daire, E: 1999/4596 - K: 1999/3963 ile.)

5) (İptal: Danıştay 8. Daire, E: 1999/4596 - K: 1999/3963 ile.)

6) (İptal: Danıştay 8. Daire, E: 1999/4596 - K: 1999/3963 ile.)

b) Sürücü çalışma belgesi;

Sürücü çalışma belgesi, ciltli, cebe sığacak büyüklükte ve 1 yıllık araç kullanma sürelerinin işlenebileceği hacimde olacak şekilde Maliye Bakanlığınca bastırılır. Bu belgelerin dağıtımı Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu tarafından gerçekleştirilir.

Sürücü çalışma belgeleri, isteklinin esnaf siciline veya ilgili esnaf kuruluşuna kayıtlı olduğunu ispat etmesi şartıyla, ikametgahının veya işyerinin bulunduğu yerdeki trafik tescil kuruluşunca verilir. Bu belgelerin zayi edilmesi halinde aynı yolla yenisi düzenlenir.

Ticari amaçla şehiriçi ve belediye mücavir alanı içerisinde yük ve yolcu nakliyatı yapan araç sürücülerinden, sürücü çalışma belgesi aranmaz.

c) (Ek bend: 11/04/2003 - 25076 S. R.G. Yön./3. md.) Hız sınırlayıcı cihaz

N3 sınıfı kamyon ve çekiciler ile azami ağırlığı 10 tonu geçen M3 sınıfı otobüslerde hız sınırlayıcı cihaz bulundurulması ve kullanılması zorunludur. Bu Yönetmelik hükmü aşağıda belirtilen motorlu araçları kapsamaz;

1) Kamu düzeninden sorumlu emniyet-jandarma teşkilatı, silahlı kuvvetler, sivil savunma, yangın ve diğer acil servis hizmetlerinde kullanılan motorlu araçlar,

2) Yapısı itibarıyla 100 km/s'ten fazla hız yapamayan M3 sınıfı otobüsler ile 85 km/s'i aşmayan N3 sınıfı araçlar,

3) Karayolunda bilimsel amaçlı deney yapmak üzere kullanılan motorlu araçlar,

4) Şehir içinde sadece kamu hizmetinde kullanılan motorlu araçlar.

Hız sınırlayıcı cihazların durum ve nitelikleri Yönetmelik ekinde yer alan 1 Sayılı Cetvelde gösterilmiştir. Bu madde kapsamındaki araçlara takılacak hız sınırlayıcı cihazların hangi modeldeki araçları kapsayacağı konusu ile uygulamaya hangi tarihten itibaren başlanacağı hususu İçişleri Bakanlığınca belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM : HIZ KURALLARI

HIZ SINIRLARI

Madde 100 - Karayolları Trafik Kanununda ve Yönetmeliğinde yazılı kayıt ve şartlar dışında ve aksine bir işaret bulunmadıkça yerleşim yeri dışındaki devlet ve il yollarında 90 km/s, otoyollarda 120 km/s hızı geçmemek kayıt ve şartları ile şehiriçi ve şehirlerarası römorksuz taşıt cinsleri için saatteki en çok hız sınırları aşağıda gösterilmiştir.

ARAÇ CİNSİ	YERLEŞİM YERİ İÇİNDE	YERLEŞİM YERİ DIŞINDA	OTOYOLDA
------------	----------------------	-----------------------	----------

Otomobil, M1, M1G	50	90	120
Otobüs,	50	80	100
Minibüs, kamyon, kamyonet ve N1G sınıfı araçlarda	50	80	90
Arazi taşıtlarında ve motosikletlerde,	50	70	80
Tehlikeli madde taşıyan araçlar ve özel yük taşıma izin belgesi veya özel izin belgesi ile karayoluna çıkan araçlarda (Belgelerinde aksine bir hüküm yoksa),	30	50	60
Motorlu ve motorsuz bisikletlerde,	30	50	-
Lastik tekerlekli traktörler, arızalı bir aracı çeken araçlar ve iş makinelerinde,	20	20	-

kilometredir.

(Ek fıkra: 11/04/2003 - 25076 S. R.G. Yön./4. md.) Hız sınırlayıcı cihaz bulundurma ve kullanma zorunluluğu olan araçlarda; yol ayırımı yapılmaksızın M3 sınıfı otobüslerde hız sınırı ayarlaması 100 km/s, N3 sınıfı kamyon ve çekicilerde ise 85 km/s olacaktır. Bu araçlar şehir içi yollarda ise, diğer araçların tabi olduğu azami hız sınırlarına uymak zorundadırlar.

(Değişik fıkra: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/10. md.) Zorunlu haller dışında şehirlerarası karayolunu kullanan motorlu araçlarda, araç cinsi gözetilmeksizin asgari hız sınırı 15 km/s, otoyollarda ise 40 km/s'tir.

Tehlikeli madde taşımaya mahsus olup, boş olarak trafiğe çıkan araçlar yukarıda belirtilen kendi sınıfına giren araçlara ait hızla sürülebilirler.

Römorklu veya yarı römorklu araçlarda (Römork takmış LTT hariç) en çok hız sınırı aynı cins römorksuz araçlara ait en çok hız sınırından saatte 10 km. daha düşüktür.

Servis freni bozuk araçları çeken araçlar saatte 15 km.'nin üstünde bir hızla sürülemez.

İçişleri Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının uygun görüşünü alarak otoyollarda otomobiller için hız sınırını 20 km/s artırmaya yetkilidir.

HIZ SINIRLARINA UYMA VE HIZIN GEREKLİ ŞARTLARA UYGUNLUĞUNU SAĞLAMA

Madde 101 - Sürücüler aksine bir karar alınıp işaretlenmemişse bu Yönetmeliğin 100 üncü maddesinde belirtilen hız sınırlarını aşmamak zorundadırlar.

Araç sürülürken yapılan hız, radar ve benzeri teknik cihazlarla ölçülebileceği gibi kronometre veya değişik usullerle de ölçülerek tespit edilebilir.

Geçme sırasında, geçme kuralının mecbur kıldığı şartlar dolayısıyla, bu Yönetmeliğin aynı cins taşıtlar için tayin ettiği hız sınırlarını aşan taşıt sürücülerine Karayolları Trafik Kanununun 51 inci maddesine göre işlem yapılmaz.

Çeşitli araç cinslerine göre bu Yönetmeliğin öngörmüş olduğu azami hız sınırlarını, %10 nispetinde aştığı kontroller sırasında tespit edilen sürücülere, Karayolları Trafik Kanununun 51 inci maddesine göre işlem yapılmaz.

Yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşlar tarafından yol ve trafik durumu dikkate alınarak hız sınırlarının azami haddini belirten trafik işaret levhalarının bulunduğu yerlerde, tayin edilmiş olan hız sınırında seyreden taşıt sürücülerini hakkında da Karayolları Trafik Kanununun 51 inci maddesine göre işlem yapılmaz.

Hız tahdidini belirleyen aksine bir işaret bulunmayan yerleşim birimleri içinden veya civarından geçen şehirdışı karayollarının bu kesimlerinde, can ve mal güvenliği açısından, karşıdan karşıya geçişler bir fiziki engelle yasaklanmış veya alt ve üst geçitlerle belirlenmiş ise ve hız yapmak yaya ve taşıt trafiği açısından bir engel teşkil etmiyorsa, taşıt sürücülerini yol ve trafik durumunu dikkate alarak yönetmeliğin kendilerine tayin etmiş olduğu azami hız sınırları içerisinde seyredebilirler.

Hız sınırlarını ölçen cihazların yerini tesbit veya sürücülerini ikaz edici her türlü cihazın imal ve ithali ile araçlarda bulundurulması yasaktır.

Hızın Gerekli Şartlara Uygunluğunu Sağlama;

Sürücüler,

a) Kavşaklara yaklaşırken, dönemeçlere girerken, tepe üstlerine yaklaşırken, dönemeçli yollarda ilerlerken, yaya ve hemzemin geçitlerine, tünellere, dar köprü ve menfezlere yaklaşırken, yapım ve onarım alanlarına girerken, hızlarını azaltmak,

b) Hızlarını, kullandıkları aracın yük ve teknik özelliğine, görüş, yol, hava ve trafik durumunun getirdiği şartlara uydurmak,

c) Diğer bir aracı izlerken yukarıdaki fıkrada belirtilen durumları göz önünde tutarak güvenli bir mesafe bırakmak,

d) Kol ve grup halinde araç kullananlar önlerinde giden araçları, aracın cinsi itibarıyla bu Yönetmeliğin 100 üncü maddesinde tesbit edilen yapabilecekleri azami hızlarının yarısı kadar metreden az olmayacak mesafeden takip etmek, zorundadırlar.

Bu madde hükümlerine uymayanlara, Kanunun 51 inci maddesine göre işlem yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM : SÜRÜCÜLERİN UYACAĞI DİĞER KURALLAR

DÖNÜŞLER (DOĞRULTU DEĞİŞTİRME)

Madde 102 - Aksine bir işaret yoksa dönüş yaparak doğrultu değiştirecek olan araç sürücülerini;

a) Sağa dönüşlerde;

1) Dönüş işareti vermeye,

2) Sağ şeride veya işaretlerle dönüş izni verilen şeride girmeye,

3) Hızını azaltmaya,

4) (Değişik alt bent: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/11. md.) Dar bir kavisle dönmeye,

5) Dönüş sırasında varsa kurallara uygun olarak karşıya geçen yayalara ve bisiklet yolundaki bisikletlilere geçiş hakkı vermeye,

6) (Ek alt bent: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/11. md.) Dönülen karayolunun gidiş şeridine veya gidişe ayrılmış en sağ şeridine girmeye,

b) Sola dönüşlerde;

1) Dönüş işareti vermeye,

2) Çok şeritli yollarda gidişe ayrılan şeritlerden en soldaki şeride, iki şeritli ve iki yönlü karayollarında sağ şeridin soluna yanaşmaya,

3) Hızını azaltmaya,

4) Kavşağa geldiğinde varsa kurallara uygun olarak karşıya geçen yayalara geçiş hakkını vermeye,

5) (Ek alt bent: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/11. md.) Dönüşe başlamadan sağdan gelen taşıtlara ilk geçiş hakkını vermeye,

6) Döneceği yolun gidişe ayrılan kısmına girmek üzere, arkadan gelen ve sola dönecek diğer araçları engellemek için dönüşü geniş kavisle yapmaya,

7) Dönüş sırasında karşı yönden gelen ve emniyetle duramayacak kadar yaklaşmış olan araçların geçmesini beklemeye,

8) Döneceği yolun çok şeritli olması halinde en sağ şerit dışındaki uygun bir şeritten kavşağı terk etmeye,

9) Döndüğü yola girdikten sonra en kısa sürede trafiği tehlikeye düşürmeden sağ şeride veya hızının gerektirdiği şeride girmeye,

c) Dönel kavşaklardaki dönüşlerde;

Dönel kavşaklarda da sağa ve sola dönüş kurallarına aynen uymakla birlikte, 1) Sola veya geriye dönecek ise orta adaya bitişik şeritten kavşağa girmeye,

2) Dönel kavşakta geriye dönecek ise orta adaya bitişik şeritte dönüşe geçmeye,

3) Orta ada etrafında dönerken, kavşak çıkışında bulunan ve uygun mesafede olmayan bir karayoluna veya geçiş yoluna girmek istemesi hali dışında, şeridini muhafaza etmeye, mecburdurlar.

Dönüş sırasında araç sürücüleri; yaya ve bisikletler için yeşil ışık yanmakta iken; yaya geçidinden ve bisiklet yolundan geçen yoksa veya yayalar uzakta iseler, yayaların ve bisikletlerin geçiş haklarını engellemek şartıyla, dönüşlerine devam edebilirler.

Gidişe ayrılan birden fazla şeridi bulunan yollarda; en sağ veya sol şeride bitişik şerit veya şeritlerden işaretlenmek suretiyle sağa veya sola dönüşlere izin verilebilir.

GEÇME KURALLARI

Madde 103 - Geçmede aşağıdaki kurallar uygulanır.

a) Sürücüler önlerinde giden bir aracı geçmeleri için;

1) Arkasından gelen bir başka sürücünün kendisini geçmeye başlamamış olması,

2) Önünde giden sürücünün bir başka aracı geçme niyetini belirten uyarma işaretini vermemiş bulunması,

3) Gececeği aracın hızıyla geçme esnasındaki kendi hızını da dikkate alarak, iki yönlü yollarda karşıdan gelen trafik dahil, yolu kullananların tümü için tehlike veya engel yaratmadan geçmek için kullanacağı şeridin yeteri kadar ilerisinin görüşe açık ve boş olması,

4) Geçişin, geçilen araçlar için bir güçlük yaratmayacak şekilde ve araçlarının bu geçişe uygun durumda bulunması, mecburidir.

b) Geçme, geçilecek aracın solundaki şeritten yapılır.

Geçecek aracın sürücüsü;

1) Geçilecek araç sürücüsünü ses cihazı ile veya kısa ve uzun hüzmeli farlarını ardarda yakarak uyarmaya,

2) Sol dönüş lambası ile işaret vermeye,

3) Geçilecek araca takip mesafesi kadar önceden sol şeride yerleşmeye,

4) Geçilen araç, geriye görme aynasından görülünceye kadar geçiş şeridinde ilerlemeye,

5) Sağa dönüş lambası ile işaret vererek sağ şeride girmekle geçişini tamamlamaya, mecburdur.

c) Araçların sağından veya banketten yararlanmak suretiyle geçmek yasaktır.

Ancak, herhangi bir araç sola dönüş işareti vererek yavaşlamakta veya trafik mecburiyeti nedeniyle beklemekte ise, bunların veya yolun ortasından giden tramvaylar ile görev icabı yolun solunda bulunan geçiş üstünlüğüne sahip araçların sağındaki şeritten geçilebilir.

Tramvay hatları müsait olmadığı takdirde, harekette olsun veya olmasın bir tramvayın sol yanından geçilemez ve bu yanda devamlı araç sürülemez.

d) Gidişe ayrılmış yol bölümlerinde, şerit değiştirmemek şartı ile bir şeritteki taşıtların diğer şeritteki taşıtlardan hızlı gitmesi geçme sayılmaz.

GEÇMENİN YASAK OLDUĞU YERLER;

Madde 104 - Sürücülerin;

a) Geçmenin herhangi bir trafik işareti ile yasaklandığı yerlerde,

b) Görüş yetersizliği olan tepe üstü ve dönemeçlerde,

c) Yaya ve okul geçitlerine yaklaşırken,

d) Kavşaklarda, demiryolu geçitlerinde ve buralara yaklaşırken,

e) Gidiş ve geliş için birer şeridi bulunan iki yönlü trafiğin kullanıldığı köprü ve tünellerde,

önlerindeki bir aracı geçmeleri yasaktır.

GEÇİLEN ARAÇ SÜRÜCÜSÜNÜN UYACAĞI KURALLAR

Madde 105 - Geçilen araç sürücüleri;

a) Duyulur veya görülür bir geçiş işareti alınca trafiğin iki yönlü kullanıldığı karayollarında taşıt yolunun sağ kenarına yakın gitmek, dörtten fazla şeritli veya bölünmüş karayollarında bulunduğu şeridi izlemek ve hızını arttırmamak,

b) Dar taşıt yolları ile trafiğin yoğun olduğu karayollarında yavaş gitme nedeni ile kendilerini geçmek için izleyen araçların kolayca ve güvenli geçmelerini sağlamak için araçlarını elverdiği oranda sağ kenara almak, yavaşlamak, gerekiyorsa durmak,

c) Geçiş üstünlüğü bulunan bir aracın duyulur veya görülür işaretini alınca, bu araçların kolayca ilerlemelerini sağlamak için taşıt yolu üzerinde yer açmak, gerekiyorsa durmak, zorundadırlar.

Kurallara uygun olarak, geçiş yapmak isteyenlere yol vermemek, geçilmekte olan bir başka aracı geçmeye veya sola dönmeye kalkışmak yasaktır.

GELEN TRAFİKLE KARŐILAŐMADA GEIŐ KOLAYLIĞI SAĞLAMA

Madde 106 - Araç sürücüleri;

a) İki yönlü trafiğin kullanıldığı yollarda; karşı yönden gelen araçların hareketini zorlaştıran bir durum varsa, geçişi kolaylaştırmak için yer ayırmak, aracını sağ kenara yanaŐtırmak, gerekli hallerde sağa yanaŐıp durmak,

b) Fazla eğimli yollarda karşılaşma hallerinde; çıkan araç için geçiş g veya mümkün değilse, güvenli geçişi sağlamak üzere, inen araçlar, varsa önceden sığınma cebine girmek, sığınma cebi yoksa sağ kenara yanaŐıp durmak, çıkan araç için manevra imkanı bulunmadığının açıkça anlaşılması hallerinde de geri gitmek,

c) Taşıt yolunun dar olduğu yerlerde aksini gösteren bir trafik işareti yoksa;

1) Motorsuz araçları sürenler motorlu araçlara,

2) Otomobil, minibüs, kamyonet, otobüs, kamyon, arazi taşıtı, lastik tekerlekli traktör, iş makinelerini sürenler yazılıŐ sırasına göre kendisinden öncekilere, geçiş hakkı vermek suretiyle geçiş kolaylığı sağlamak zorundadırlar.

Sürücülerin eğimli bir yolda, motorun çalıŐmasını durdurup, vitesi boŐa alarak araç sürmeleri yasaktır. İniŐ eğimli yollar, çıkışta kullanılacak vitesle inilmelidir.

ARAÇLAR ARASINDAKİ MESAFE

Madde 107 - Sürücüler, önlerinde giden araçları güvenli ve gerekli bir mesafeden takip etmek zorundadırlar.

Bu mesafe, kendi araçlarının kilometre cinsinden saatteki hızının en az yarısı kadar metredir.

Takep mesafesi, takep eden aracın 2 saniyede kat edeceği yol uzunluğu kadar da olabilir.

Kol veya grup halinde (konvoy Şeklinde) araç kullananlarda araçları arasında, kendilerini sollayıp geçmek isteyen araçların gerektiğinde güvenle girebilecekleri kadar açıklıklar bulundurmamak zorundadırlar. Bu açıklıklar, kol veya gruba dahil araçların azami hızlarına göre takep mesafesinden az olmayacaktır.

Tehlikeli madde taşıyan araç sürücüleri, yerleşim birimleri dışındaki karayollarında diğer araçları, en az 50 metre mesafeden takep etmek zorundadırlar.

YAVAŞ SÜRME VE YAVAŐLAMA

Madde 108 - Araç sürücülerinin;

a) Araçlarını zorunlu bir neden olmadıkça, diğer araçların ilerleyiŐine engel olacak Şekilde yavaş sürmeleri,

b) Belirlenen hız sınırlarının çok altında ve trafiğin akıŐına engel olacak Şekilde sürmeleri,

c) Güvenlik nedeni veya verilen herhangi bir talimata uyulması dışında, baŐkalarını rahatsız edecek veya tehlikeye sokacak Şekilde gereksiz ve ani yavaşlamaları, yasaktır.

KAVŞAKLARDA GEIŐ HAKKI

Madde 109 - (Değişik madde: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/12. md.)

Kavşaklarda aşağıdaki kurallar uygulanır.

a) Kavşağa yaklaşan sürücüler, kavşaktaki Şartlara uyacak Şekilde yavaşlamak, dikkatli olmak, geçiş hakkı olan araçların önce geçmesine imkan vermek zorundadırlar.

b) Trafik zabıtası veya trafik işaret levhası veya ışıklı işaret cihazları bulunmayan kavşaklarda;

- 1) Bütün sürücüler geçiş üstünlüğüne sahip olan araçlara,
  - 2) Bütün sürücüler doğru geçmekte olan tramvaylara,
  - 3) Doğru geçen tramvay hattı bulunan karayoluna çıkan sürücüler bu yoldan gelen, geçen araçlara,
  - 4) Bölünmüş yola çıkan sürücüler bu yoldan geçen araçlara,
  - 5) Tali yoldan ana yola çıkan sürücüler, ana yoldan gelen araçlara,
  - 6) Dönel kavşağa gelen sürücüler, dönel kavşak içindeki araçlara,
  - 7) Bir iz veya mülkten çıkan sürücüler, karayolundan gelen araçlara,
  - 8) Dönüş yapan sürücüler, doğru geçmekte olan araçlara,
- c) Kavşak kollarının trafik yoğunluğu bakımından farklı oldukları işaretlerle belirlenmemiş ise;
- 1) Motorsuz araç sürücüleri, motorlu araçlara,
  - 2) Lastik tekerlekli traktör ile iş makinesi sürücüleri, diğer motorlu araçlara,
  - 3) Motorlu araçlardan soldaki, sağdan gelen araca,
  - 4) Dönüş yapan sürücüler, kurallara uygun olarak geçiş yapan yayalara, varsa bisiklet yolundaki bisikletlilere,
- d) Kavşağa gelen sürücüler kavşak giriş ve çıkışlarından kurallara uygun olarak karşıya geçen veya geçmek üzere olan yayalara,

Geçiş hakkını vermek zorundadırlar.

e) Işıklı trafik işaretleri izin verse bile trafik akımı, kendisini kavşak içinde durmaya zorlayacak veya diğer doğrultudaki trafiğin geçişine engel olacak ise, sürücülerin kavşağa girmeleri yasaktır.

f) Görevli kişi veya ışıklı trafik işareti ile yönetilen kavşaklarda, sürücüler kavşağı en kısa zamanda geçmek zorundadırlar. Sürücülerin gereksiz olarak yavaşlamaları, durmaları, araçtan inmeleri, yolcu indirmeleri ve bindirmeleri veya araçlarının motorlarını durdurmaları yasaktır.

g) Aksine bir trafik işareti olmadıkça, bütün kavşaklarda araçlar, ray üzerinde hareket eden taşıtlara geçiş hakkını vermek zorundadırlar.

İNDİRME, BİNDİRME VE KAPILARIN AÇILMASI KURALLARI

Madde 110 - Aksine bir işaret bulunmadıkça;

a) Araç sürücüleri araçlarını, gidiş yönlerine göre yolun en sağ kenarında durdurarak, yolcularını sağ taraftan indirmek ve bindirmek, yolcular da araçların sağ tarafından inmek ve binmek zorundadırlar.

b) Karayolunu kullananlar için bir tehlike ve engel teşkil etmeyeceğinden emin olunmadıkça;

- 1) Araç durmadan kapı açmak,
- 2) Kapıların kapanmasını beklemeden hareket etmek,
- 3) Durakladıktan sonra aracın sağını kontrol etmeden kapı açmak ve kontrolsüz inip binmek,
- 4) Taşıt yolu üzerinde araçların sol kapılarından yolcu indirip bindirmek, yasaktır.

ALTINCI BÖLÜM : DURMA, DURAKLAMA VE PARKETME KURALLARI

DURMA

Madde 111 - Araçların; görevli kişilerce, verilen dur emrinde, sesli, işaretli dur emrinde veya kırmızı ışıklı, işaret levhalarına uyularak veya önündeki araçların durması ve arıza halleri gibi her türlü trafik mecburiyeti nedeni ile durdurulması halleri "Durma"dır.

DURAKLAMA

Madde 112 - Durma halleri dışında yolcu indirip bindirmek, yük yüklemek veya boşaltmak veya beklemek amacı ile araçların kısa süreler içinde durdurulması "Duraklama" dır.

Duraklama, bekleme amacı ile yapılırsa, bunun süresi en çok 5 dakikadır.

Bu sürenin geçirilmesi park etme sayılır.

DURAKLAMANIN YASAK OLDUĞU YERLER

Madde 113 - Taşıt yolu üzerinde;

- a) Duraklamanın yasaklandığının bir trafik işareti ile belirtilmiş olduğu yerlerde,
- b) Sol şeritte, (raylı sistemin bulunduğu yollar hariç),
- c) Yaya ve okul geçitleri ile diğer geçitlerde,
- d) Kavşaklar, tüneller, köprüler ve bağlantı yollarında ve buralara, yerleşim birimleri içinde 5 metre ve yerleşim birimleri dışında 100 metre mesafede,
- e) Görüşün yeterli olmadığı tepe üstlerine yakın yerlerde ve dönemeçlerde,
- f) Otobüs, tramvay ve taksi duraklarında (duraklamaya izin verilen taşıtın dışındakiler için),
- g) Duraklayan veya park edilen araçların yol tarafındaki yanında,
- h) İşaret levhalarına, yaklaşım yönünde ve park izni verilen yerler dışında; yerleşim birimi içinde 15 metre ve yerleşim birimi dışında 100 metre mesafede,
- ı) Zorunlu haller dışında yerleşim yerleri dışındaki karayollarında, taşıt yolu üzerinde, duraklamak yasaktır.

PARKETME

Madde 114 - Parketme araçların durma ve duraklama halleri dışında, genelde uzun süreli olarak bekletilmek üzere bırakılmasıdır.

Aracın çalışır durumda olması veya içinde insan bulunması parketme amacını değiştirmez.

PARKETMENİN YASAK OLDUĞU YER VE HALLER

Madde 115 - Araçların, aşağıda gösterilen yerlerde ve hallerde taşıt yolu üzerinde park edilmesi yasaktır.

- A) Parketmenin yasak olduğu yerler;
  - 1) Duraklamanın yasak olduğu yerlerde,
  - 2) Parketmenin trafik işareti ile yasaklandığı yerlerde,
  - 3) Geçiş yolları önünde ve üzerinde,
  - 4) Belirlenmiş yangın musluklarına her iki yönden 5 metrelik mesafe içinde,
  - 5) Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının duraklarını belirten levhalara her iki yönden 15 metre mesafe içinde,

6) Üç veya daha fazla taşıt yolu olan karayolunda ortadaki taşıt yolunda ve üç veya daha fazla şeritli yollarda, aksine bir işaret bulunmadıkça gidiş yönüne ayrılmış en sağ şerit dışındaki şeritlerde,

7) Kurallara uygun olarak park etmiş araçların çıkışına engel olacak şekil ve yerlerde,

8) Geçiş üstünlüğü olan araçların gidiş ve çıkışlarının yapıldığı yerleri belirten işaret levhalarına 15 metrelik mesafe içinde,

9) Kamunun faydalandığı;

a) Herkesin araçları ile girip çıkabildiği park, bahçe, garaj, sinema ve benzeri her çeşit tesisin,

b) Fabrika, atölye, iş hanı ve benzeri işyerlerinin,

c) Okul, hastane ve benzerlerinin, giriş çıkış kapılarının her iki yönünden 5 metrelik mesafe içinde,

10) Park için yer ayrılmamış veya trafik işaretleri ile belirlenmemiş alt ve üst geçitler ile köprüler üzerinde veya bunlara 10 metrelik mesafe içinde,

11) Belirli kişi, kurum ve kuruluşlara ait araçlara trafik komisyonları kararları ile ayrılmış ve bir işaretle belirlenmiş bulunan park yerlerinde (izin verilen araçlar hariç),

12) Yayaların geçişine engel olmayacak şekilde ayrılmış, işaretlerle belirlenmiş ve il ve ilçe trafik komisyonunca karara bağlanmış olmak şartıyla, geniş ve uygun durumdaki yaya yollarında bulunan park yerleri dışındaki yaya yollarında,

13) Mecburi haller dışında yerleşim yerleri dışındaki karayollarında, taşıt yolu üzerinde.

14) (Ek bend : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/24.mad) Özürlülerin araçları için ayrılmış park yerlerinde,

B) Parketmenin yasak olduğu haller;

1) İşaret levhalarında gösterilen parketme süresi veya zamanı dışında,

2) parketme için ayrılmış olan yerlerde belirlenmiş şekle aykırı olarak veya süre dışında,

3) Belirli süreler için ücret ödenerek parketme izni verilen ve bu amaçla özel cihaz bulunduran yerlerde ücret ödemedi parketme halinde veya süresi dışında.

YERLEŞİM BİRİMLERİ DIŞINDA, ARIZİ HALLERDE DURMA VE PARKETMEDE ALINACAK TEDBİRLER

Madde 116 - Teknik arıza, kayma, yolda ani olarak meydana gelen bir bozukluk veya heyelan, yükün kayması ve düşmesi ve benzeri gibi mecburi hallerin yerleşim birimleri dışındaki karayolunda taşıt yolu üzerinde meydana geldiği takdirde, araç sürücüleri, bütün imkanları elverdiği ölçüde kullanarak hareket ettirme, itme ve benzeri şekil ve surette, araçlarını karayolu dışına, bu mümkün olmaz ise, bankette, bu da mümkün değilse taşıt yolunun en sağına almak ve her durumda yol, hava ve trafik şartları ile gece ve gündüz olmasına göre, gerekli güvenlik ve uyarı tedbirlerini derhal alıp uygulamakla yükümlüdürler.

DURAKLAMADA ALINACAK ÖNLEMLER

Madde 117 - Duraklamalarda;

a) Duraklama için en uygun yerin seçilmesi, bulunulan şeritte en az yer işgal edilmesi, varsa banketlerden yararlanılması,

b) Duraklama amacı uzun süre beklemeyi gerektiriyorsa, motorun durdurulması, uygun vitese takılması, el freni ile tespit edilmesi, gerekli hallerde park ışıklarının yakılması, yolun eğimi gerektiriyorsa, uygun tekerleklere uygun yönde takoz konulması,

c) Diğer araçların geçişini ve yayaların yürümesini zorlaştırmayacak, yüklerin boşaltılması veya yüklenmesi sırasında başkalarına zarar vermeyecek, karayolu yapısını bozmayacak ve kirletmeyecek şekilde tedbirler alınması, mecburidir.

PARKETMEDE ALINACAK TEDBİRLER

Madde 118 - Araçların parkedilmesinde aşağıdaki esaslar uygulanır;

a) El freni ile tespit edilir.

b) Motor durdurulur, eğimli yollarda inişte geri, yokuşta birinci vitese takılır ve ön tekerlekler sağa çevrilir.

c) Eğimli yoldaki araç; kamyon, çekici veya otobüs ise, her iki arka tekerleğinin, ayrıca römorkların ve birden fazla ise, her bir römorkun arka tekerleklerinin inişte ön, çıkışta arka taraflarına niteliklere uygun takoz konulur.

d) Aracın terkedilmesi halinde; camlar kapatılarak, kapılar kilitlenir.

PARKETME YASAKLARINA UYMAYAN ARAÇLARDAN HANGİLERİNİN KALDIRILACAĞI VE KALDIRMAYA YETKİLİLER

Madde 119 - Yasaklanmış yerlerde ve hallerde parkedilen araçlardan aşağıda sayılan yerlerde parketmiş olanlar esas ve usullerine uyularak yetkililerce kaldırılır.

a) Duraklamanın yasak olduğu yerlerde,

b) Geçiş yolları önünde ve üzerinde,

c) Belirlenmiş yangın musluklarına her iki yönden 5 metrelik mesafe içinde,

d) (Değişik bent: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/13. md.) Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının duraklarını belirten işaret levhalarına 15 metrelik mesafe içinde,

e) Üç veya daha fazla ayrı taşıt yolu olan karayolunda ortadaki taşıt yolunda ve üç veya daha fazla şeritli yollarda aksine bir düzenleme veya işaretleme yapılmadıkça sağ şerit dışındaki şeritlerde,

f) (Değişik bent: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/13. md.) Kurallara uygun şekilde park etmiş araçların çıkmasına engel olacak yerlerde

g) (Ek bent: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/13. md.) Geçiş üstünlüğü olan araçların giriş ve çıkışının yapıldığının belirlendiği işaret levhasından 15 metrelik mesafe içinde,

h) (Teselsül edilmiş bent: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/13. md.) Kamunun faydalandığı yerlerin giriş çıkış kapılarının önünde ve her iki yönünde 5 metrelik mesafe içinde,

ı) (Teselsül edilmiş bent: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/13. md.) Belirli kişilerin ve tatil günleri dışında, kurum ve kuruluşların araçları için ayrılmış ve bir işaretle belirlenmiş park yerlerinde,

Parkedilmiş araçlar ile yukarıda sayılan yerler dışında kalan fakat belirgin şekilde trafik düzenini ve trafik güvenliğini etkilediği görülen ve sahibi bulunmayan ve yasak yerde olması bile genel güvenlik bakımından tehlike yarattığı anlaşılan araçlar trafik zabıtasınca, trafik zabıtasının görev almadığı veya bulunmadığı yerlerde genel zabıta tarafından kaldırılır.

Yerleşim birimleri dışındaki karayollarında taşıt yolu üzerinde mecburi haller dışında ve gerekli önlemleri almadan parketmiş araçları yolun yapım ve bakımından sorumlu olan kuruluşlar da kaldırmaya yetkilidir.

ARAÇLARIN KALDIRILMASI ESAS VE USULLERİ

Madde 120 - Yasak yerlere parkedilmiş araçlar özel tertibatlı bir araçla (Kurtarıcı veya Çekici) çekilerek belli bir yerde muhafaza altına alınır.

Kurtarıcılarla çekmede, gerekli durumlarda lift kullanılır.

ARAÇLARI KALDIRAN VE ÇEKENLER İLE ARAÇ SAHİPLERİNİN SORUMLULUĞU

Madde 121 - Araçların kaldırılması ve çekilmesi sırasında;

a) Görevlilerin sorumluluğu,

1) Kaldırma ve çekme işlemini yürüten görevliler, araçların herhangi bir şekilde zarar görmemesi için gereken dikkat ve titizliği göstermek zorundadır.

2) Geçiş üstünlüğü olan araçların buldukları yerlerden çıkışına veya yangın musluklarının kullanılmasına engel olacak şekilde parketmiş olan araçlarla diğer araç ve yayaların giriş ve çıkışına mani olan araçlar en az zarar görecektir şekilde alınarak kaldırılır.

3) Kapıları açık bırakılmış olan araçlar en yakın ve uygun bir yere kaldırılır. Sahibi araştırılıp bulunarak teslimi sağlanır. Aksi halde durum bir tutanakla tespit edilerek araç muhafaza altına alınır.

4) Araçların kaldırılıp götürülmesi sırasında yapılan masraflar ödettirilmeden, araçlar sahiplerine teslim edilemez.

b) Araç sahiplerinin sorumluluğu;

1) Yasak yerlerde ve hallerde parketmiş araç sahipleri, görevlilerin kusurundan meydana gelmemiş olan zararları, araçlarının kaldırılma ve çekmeye uygun olmayan yapılarından dolayı kabullenmiş sayılırlar.

2) Araç sahipleri, araçlarının kaldırılıp götürülmesi sebebiyle yapılmış olan bütün masrafları ödemek zorundadırlar.

ARAÇLARIN ÇEKİLMESİNE VE MASRAFLARIN TESPİTİNE AİT ESASLAR

Madde 122 - Yasak yer ve hallerde parkedilen araçların çekilmesi ve muhafaza altına alınmasında öncelikle resmi kuruluşlara ait araç ve park yerlerinden yararlanılır.

Özel kişi ve kuruluşlarca bu hizmetin yerine getirilebilmesi, aşağıdaki esas ve usullere göre il veya ilçe trafik komisyonlarınca karar alınması suretiyle olur.

Bu amaçla trafik komisyonlarınca;

a) Hizmetin devamlılığını sağlayacak şekilde gece ve gündüz istendiğinde özel tertibatlı araç bulundurabilecek kişi veya kuruluşlar,

b) Kaldırılan araçların muhafaza altına alınacağı yerler,

c) Belirlenen yerlere hangi bölgelerdeki araçların götürülebileceği,

d) Yöredeki fiyat uygulamaları da dikkate alınarak çekme ücreti ile muhafaza altına alınacak yer için park veya bekleme ücretinin miktarı,

e) İl veya ilçenin özelliklerine göre diğer hususlar, tespit edilerek karara bağlanır.

YASAK YERLERDE VE HALLERDE PARKEDİLMİŞ ARAÇLARIN TESCİL PLAKALARININ SÖKÜLEMEYECEĞİ

Madde 123 - Yasak yerlerde ve hallerde parkedilmiş araçların tescil plakaları; geri alınma şartları mevcut olmadıkça, parkedildikleri yerlerde, çekilerek götürülürken veya muhafaza altına alındıkları yerlerde yetkililerce sökülüp alınamaz.

YERLEŞİM BİRİMLERİ İÇİNDEKİ KARAYOLLARINDA PARKEDEMİYECEK ARAÇLAR

Madde 124 - Bir trafik işareti ile izin verilmiş olması, duraklama ve arızalanma halleri dışında, yerleşim birimleri içindeki karayollarında; kamyon, çekici, otobüs veya bunların römorkları, lastik tekerlekli traktörler ile her türlü iş makinelerinin bulundurulmaları ve parkedilmeleri yasaktır. Bu yasağa rağmen, yerleşim birimleri içindeki karayollarında park edilmiş bu tür araçlar yetkililerce kaldırılır.

Köy, kasaba gibi küçük yerleşim birimleri bu hükmün dışındadır.

TRAFİKTE MEN VE ALIKONMA İŞLEMİNİN UYGULANMASI

Madde 125 - Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmeliğinin ilgili madde hükümlerine aykırı hareketinden dolayı trafikten men edilen ve alikonması gereken araçlar ile araç sürmekten men edilecek sürücülerle ilgili olarak aşağıda gösterilen esas ve usuller uygulanır.

A) Trafikten men ve alikonma şekli;

1) Kanun ve yönetmelik maddelerinde sayılan hallerde araçlar, muhafaza edilebilecekleri yer varsa, o yerde sahiplerine ve sahiplerinin huzurunda bir park yeri, otopark, garaj ve benzeri yerlerdeki sorumlulara teslim edilir. Gerekli hallerde tutanak düzenlenir. Yerleşim yerleri dışında araçların en yakın yerleşim birimine götürülmesi sağlanarak men işlemi uygulanır. Trafikten men edilen araçlar hiçbir durumda korunamayacak yerlere bırakılamaz.

2) Sürücülerinin, araç sürmeden men edildikleri hallerde araçlar; araç sahibinin veya sürücüsünün uygun görmesi ile araç cinsi için geçerli belgesi olan bir başka sürücüye teslim edilir. Aksi halde araç ilgili kişi teslim alıncaya kadar birinci bentte belirtilen şekilde muhafaza altına alınır.

B) Trafikten men edilen araçlar için ayrıca;

1) Trafik Kanununun 20, 21, 25 ve 28 inci maddelerine göre men edilenler için gerekli şartları yerine getirmeleri, uygunluğu sağlamaları bakımından bir süre verilir.

Bunlardan;

a) Satış veya devirle el değiştirildiğinden belgeleri geri alınanların süre sonunda tescili yaptırılmadan trafiğe çıkarılmaları halinde tescil plakaları da geri alınır.

b) Süresi geçirildiğinden veya başka araca takıldığından geri alınan geçici belge ve plakalar iptal edilir. Bu belge ve plakaların bir başka araçta kullanıldığı tespit edilinceye kadar, uygun bir yerde muhafaza altına alınır.

2) Trafik Kanununun 30 uncu maddesi uygulanırken;

a) Maddenin (a) bendine göre araçlar, trafikten men edilerek, belgeleri geçici olarak geri alınır ve eksiklikleri giderilinceye kadar geçerli olmak üzere, araç sahibine (Ek: 33)'deki izin belgesi verilir.

b) Maddenin (b) bendine göre de noksanların tamamlanması için trafik belgelerine işaret konulup makul bir süre verilerek irtarda bulunulur.

Verilen süre sonunda noksanlarını gidermeyenlerin araçları da trafikten men edilir.

3) Trafik Kanununun 31 inci maddesi uygulanırken; Sadece, zorunlu kılındığı halde takoğraf ve taksimetresi olmayan veya bunların kullanılır ve işler durumda bulundurulmadığı tespit edilen araç sürücüleri hakkında işlem yapılır ve eksiklik veya arızası giderilinceye kadar makul bir süre verilir.

Trafik güvenliğinin etkilendiği karlı ve buzlu havalarda zincir takmayan araçların sürülmesine izin verilmemesi hali trafikten men sayılmaz.

4) Trafik Kanununun 32 nci maddesi uygulanırken; Üzerinde teknik değişiklik yapılan araçlar, değişiklik belgelenip sicillerine ve belgelerine işleninceye kadar trafikten men edilir. Bu araçlar, yerleşim yerleri dışında ve yüklü iseler, makul bir süre verilerek sahiplerine teslim edilebilir. Ancak süre sonunda işleme başlanmaması halinde tescil plakası da geri alınır.

5) (Değişik alt bend : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/25.mad) Karayolları Trafik Kanununun 34 üncü maddesi uygulanırken, muayene süresi geçirilen araçlar ve özel muayene yaptırılması zorunlu olduğu halde yaptırılmamış araçlar trafikten geçici olarak men edilir ve en yakın muayene istasyonunda aracın muayenesinin yapılması için bu Yönetmeliğin ekinde yer alan (Ek:33)'teki izin belgesi düzenlenerek, en fazla 7

iş günü geçici olarak trafiğe çıkış izni verilir. Bu şekilde izin verilenlerden süresi içerisinde muayenesini yaptırmadığı tespit edilenler hakkında, Karayolları Trafik Kanununun 34 üncü maddesi hükmüne göre idari para cezası uygulandıktan sonra trafikten men edilip, tescil belgesi alıkonularak en yakın muayene istasyonuna sevk edilir.

6) Trafik Kanununun 65 inci maddesi uygulanırken; Aracın azami toplam ağırlığından en çok %2 den fazla aşacak şekilde yük alan araçlar ile yolcu taşınması dışında kalan ve maddenin diğer bentleri hükümlerine aykırı şekilde yüklenen araçlar trafikten men edilir. Bunlardan eksiklik ve aksaklıklarını yerinde giderenlerin trafikten men işlemine son verilir. Diğerlerinin durumları trafik güvenliğini ve karayolu yapısını fazlasıyla etkilemiyorsa en yakın yerleşim biriminde gerekli şartları yerine getirmeleri sağlanabilir.

7) Trafik Kanununun 91 inci maddesi uygulanırken; Bu maddeye göre sigortasız sayılan araçlar, sigortalı olduğu ispat edilinceye kadar trafikten men edilir.

Otobüs Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası ve Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası yaptırmayan araçların trafiğe çıkmalarına izin verilemez.

YEDİNCİ BÖLÜM : ARAÇLARIN IŞIKLANDIRILMASI VE KULLANILMASI ESASLARI

ARAÇLARIN IŞIKLANDIRILMASI

Madde 126 - Karayollarında trafiğe çıkan bütün araçların 1 ve 2 sayılı Cetvellerde ve Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelikte gösterildiği şekilde ışık donanımı bulundurmaları ve bunları geceleri veya sis, kar, şiddetli yağmur ve yeterli derecede aydınlatılmamış tünel gibi görüşün yetersiz olduğu yer, zaman ve hallerde yakmaları mecburidir.

1 ve 2 sayılı Cetvellerde ve Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelikte gösterilenler dışında, ışık ve yansıtıcı bulundurulması ve kullanılması yasaktır.

ARAÇ IŞIKLARININ KULLANILMASI

Madde 127 - Araçların sürülmesi sırasında ışıklarının kullanılması bakımından mecburiyet ve yasaklar aşağıya çıkarılmıştır.

a) Uzağı gösteren ışıklar (uzun hüzmeli farlar);

1) Yerleşim birimleri dışındaki karayollarında geceleri seyrederken, yeterince aydınlatılmamış tünellere girerken, benzeri yer ve hallerde uzağı gösteren ışıkların yakılması mecburidir.

Ancak, sürücünün yeterli mesafeyi açık olarak görebildiği ve kendi aracının da yeterli uzaklıktan görülebileceği hallerde, uzağı gösteren ışıklar yerine yakını gösteren ışıklar kullanılabilir.

2) Karşı yönden gelen araç sürücülerinin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin gözlerini kamaştıracak bütün hallerde, uzağı gösteren ışıkların yakılması yasaktır.

b) Yakını gösteren ışıkların (kısa hüzmeli farlar);

1) Karşılaşmalarda,

2) Aydınlatmanın yeterli olduğu kesimlerde,

3) Öndeki araç yakından izlenirken,

4) Uzağı gösteren ışıkların uyarma için kullanılması hali dışında, yanyana gelinceye kadar bir aracı geçerken,

5) Gündüzleri görüşü azaltan sisli, yağışlı ve benzeri havalarda,

c) Kuyruk ışıklarının, (arka park lambası) seyir sırasında, uzağı veya yakını gösteren ışıklar veya sis ışıkları ile birlikte, kullanılması mecburidir.

d) Işıkların kullanılmasına ilişkin diğer esaslar;

- 1) Dönüş ışıklarının "geç" anlamında kullanılması,
- 2) Sadece park veya sis ışıkları yakılarak araç sürülmesi,
- 3) Karşılaşmalarda ışıkların söndürülmesi,
- 4) 1 ve 2 sayılı Cetvellerde ve Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelikte gösterilen esaslara aykırı ışık takılması ve kullanılması,
- 5) Sis ışıklarının; sis, kar, şiddetli yağmur sebebiyle görüşün yetersiz olduğu haller dışında ve geceleri yakını ve uzağı gösteren ışıklarla aynı zamanda kullanılması,
- 6) 1 ve 2 sayılı Cetvellerde ve Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelik esaslarına uygun olarak takılan ışıkların da amaç dışında ve gereksiz kullanılması, yasaktır.

Geçme sırasında ışıkla uyarma; uzağı ve yakını gösteren ışıkların çok kısa süre içinde sıra ile veya ikisinin birlikte aynı zamanda yakılmasıdır.

Sürücüler, geceleri, yakın ilerisi görülmeyen kavşak, dönemeç ve tepe üstlerine yaklaşırken, yakın ve uzağı gösteren ışıkları ardarda ve sıra ile yakarak gelişlerini haber vermek zorundadırlar.

SEKİZİNCİ BÖLÜM : ARAÇLARIN BOYUTLARI, ÖLÇÜ VE AĞIRLIKLARI İLE YÜKLENMESİ ESASLARI

ARAÇLARIN BOYUTLARI VE AĞIRLIKLARI

Madde 128 - Karayollarında trafiğe çıkarılacak araçlarda yüklü ve yüksüz olarak uyulacak boyutlar ve karayolu yapısına zarar vermeden güvenle seyredebilecek ağırlıklar şunlardır;

a) (Değişik bent: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/14. md.) Azami Genişlik 2.55 metredir.

Frigorifik taşıtların yalnız frigorifik yapılarında 2.60 metredir.

b) (Değişik bent: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/14. md.) Azami yükseklik 4.00 metredir.

c) (Değişik bend: 11/04/2003 - 25076 S. R.G. Yön./5. md.) Azami Uzunluklar

- Otobüs dışındaki motorlu araçlarda 12.00 metre

- Römorklarda 12.00 metre

- İki dingilli otobüslerde 13.50 metre

- İki kiden çok dingilli otobüslerde 15.00 metre

- Yarı römorklu araçlarda 16.50 metre

- Mafsallı (Körüklü) otobüslerde 18.75 metre

- Römorklu otobüslerde 18.75 metre

- İki römorklu Katarlarda 22.00 metre (Değişik ibare : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/26.mad)

d) Azami ağırlıklar

1) (Değişik alt bend: 11/04/2003 - 25076 S. R.G. Yön./5. md.) Dingil ve dingil grubu ağırlıkları

Dingil ağırlığı en çok

- Tahriksiz tek dingilde 10 ton

- Tahrikli tek dingilde 11.5 ton

İki dingilli aks grubu ağırlığı en çok;

Motorlu araçlarda aks grubu ağırlığı;

Dingiller arası mesafe 1 m'den az ise (d

1m) 11.5 ton

Dingiller arası mesafe 1 m ile 1.3 m arası ise (1 m

= d

1.3 m) 16 ton

Dingiller arası mesafe 1.3 ile 1.8 m arası ise (1.3 m

= d

1.8 m) 18 ton

Dingiller arası mesafe 1.3 m ile 1.8 m arası ise (1.3 m

= d

1.8 m)

(Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onay Yönetmeliği veya Araçların

İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliğinde belirtilen şartlarla) 19 ton

Römork ve yarı römorklarda aks grubu ağırlığı en çok;

Dingiller arası mesafe 1m'den az ise (d

1m) 11 ton

Dingiller arası mesafe 1 m ile 1.3 m arası ise (1 m

= d

1.3 m) 16 ton

Dingiller arası mesafe 1.3 ile 1.8 m arası ise (1.3 m

= d

1.8 m) 18 ton

Dingiller arası mesafe 1.8 m veya daha büyük ise (1.8 m

= d) 20 ton

Üç dingilli aks grubu ağırlığı en çok;

Dingiller arası mesafe 1.3 m veya daha az ise (d

= 1.3 m) 21 ton

Dingiller arası mesafe 1.3 m ile 1.4 m arası ise (1.3 m

d

= 1.4 m) 24 ton

2) (Değişik alt bent: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/14. md.) Toplam ağırlıklar

İki dingilli motorlu araçlar ve römorklarda 18 ton

Üç dingilli motorlu araçlarda (Tip Onayı

Yönetmeliğindeki şartlarla) 25 (26) ton

Üç dingilli yarı römorklu araçlarla mafsallı otobüslerde 28 ton

Dört dingilli motorlu araçlarda 32 ton

Dört dingilli römorklu ve yarı römorklu araçlarda 36 ton

Dört dingilli yarı römorklu araçlarda yarı römork dingil grubu ağırlığı 20 ton olan araçlarda 38 ton

Beş veya daha çok dingilli yarı römorklu veya

römorklu katarlarda 40 ton

Kombine bir taşıma faaliyeti olarak 40 ft. boyutunda ISO Konteyner taşıyan iki veya üç dingilli yarı-römorka sahip üç dingilli motorlu araçlar 44 ton (Değişik ibare : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/26.mad)

Karayollarında yapılacak sabit veya seyyar ağırlık kontrolü esnasında, aracın azami toplam ağırlığının en çok %5 * 'i kadar tartı toleransı tanınır. Ancak, ocaklardan çıkarılan ve ocak sahasının içinde tartılmayan madenlerin, paketlenmemiş veya herhangi bir şekilde seçilecek stok sahalarına depolanması, zirai ürünlerin üretildiği arazi parçasından stoklama alanlarına yapılacak seri taşıma amaçlı depolamalar sırasında, her türlü karayolu üzerinde 1 kilometreye kadar yakın mesafeli taşımalarda, taşıtların hızı 60 km/s'i geçmemek kaydı ile istiaab hadlerini %15 oranında aşabilmeleri mümkündür. Araçların imal tarihine bakılmaksızın yukarıda belirtilen boyutlar ve ağırlıklar uygulanır.

Araçların imal tarihine bakılmaksızın yukarıda belirtilen boyutlar ve ağırlıklar uygulanır.

3) Azami ağırlıkların tetkikinde, araçların imal ve monte edilmiş oldukları fabrikaca verilen orijinal teknik kapasite değerleri esas alınır. Bu maddede belirtilen istisnalar hariç azami ağırlık sınırlarının üzerinde kapasiteye sahip araçlar için karayolu uygunluk belgesi verilemez ve bu gibi araçlar tescil edilemez.

4) Çekici araçlarda dingil kapasiteleri, azami dingil ağırlıklarından en çok %20 (dahil) daha fazla, kurtarıcı, seyyar tamir ve bakım, beton karıştırma ve pompalama makine ve aksesuarlarının monte edilmiş olduğu araçlar ile benzeri özel amaçlı ve özel teçhizatlı araçlarda dingil kapasiteleri, azami dingil ağırlıklarından en çok %50 (dahil) daha fazla olabilir.

Ancak, bu araçlar karayolunda seyrederken azami dingil ağırlıkları ile azami toplam ağırlık değerleri aşılamaz.

Bu araçların; tescillerinden sonra yapılacak herhangi bir tadilat ile toleransa neden olan nitelikleri değiştirildiğinde, bu hüküm kapsamı dışında kalacağından daha önce verilmiş olan karayolu uygunluk belgesi geçersiz sayılır, tescil işlemi iptal edilerek ilgili diğer hükümler uygulanır.

Bu hususlar verilecek karayolu uygunluk belgesine işlenir. Çekici araçlar için bu maddenin (j) bendi hükümleri saklıdır.

e) Yukarıdaki (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen ölçü ve ağırlıklara uygun olan araçlar, bu Yönetmelik ve ilgili yönetmeliklerle belirtilen diğer şartlara da uygun olması halinde, normal tescil işlemine tabi tutulur ve bu sınırlar dahilinde yüklü veya yüksüz olarak karayoluna çıkabilir.

Ancak belediyelere ait trolleybüslerin genişliği azami 2.65 metre olabilir ve normal tescil işlemine tabi tutularak bu sınırlar dahilinde yüklü veya yüksüz olarak karayoluna çıkarılabilir.

f) Özellikle tarım işlerinde kullanılmak için imal edilmiş araçlar ile yol bakım araçları, kurtarıcı araçlar ve itfaiye araçlarında azami genişlik 3.05 metre olabilir. Bu araçların 2.55 metreden fazla genişlikte olanlarına karayolu uygunluk belgesi verilemez ve trafik tescil kuruluşlarında tescil işlemine tabi tutulamaz. Bu araçların tescilleri ilgili kuruluşlarınca yapılır.

Ancak tarım işlerinde kullanılmak üzere imal edilmiş ve genişliği 2.55 metre ile 3.05 metre arasında olan araçlar günün kararmasından itibaren gün aydınlanıncaya kadar karayolunda trafiğe çıkarılmaz.

g) Karayolundan başka bir ulaşım imkanının olmadığı, zorunlu ve istisnai hallerde; bölünemeyen özel yüklerin taşınması aşağıdaki şartlarla mümkündür.

Yükü taşıyacak aracın seçiminde, bu maddenin (a), (b), (c) ve (d) bendi hükümlerine uygunluğunun sağlanması imkanı aranır. Bu imkanın bulunup bulunmadığı Karayolları Genel Müdürlüğüne takdir olunur.

Bu imkan bulunmadığı takdirde ağırlık veya boyutları bakımından bu maddenin (a), (b), (c) ve (d) bentlerinden en az birine uymayan bölünemeyen özel yüklerin taşınması, yol ve köprülerin durumu göz önünde tutulmak, trafik güvenliğini tehlikeye düşürmemek ve gösterilecek güzergah üzerinde, istenecek gerekli güvenlik tedbirlerini almak kaydıyla mümkündür.

Ancak bunun için Karayolları Genel Müdürlüğünden,

1) Karayollarında trafiğe çıkışın devamlı olarak yapılmasının gerekli görülmesi halinde, bu işe ayrılacak her bir araç, yarı römorklu araç veya katar için güzergah ve taşıma sınırları ile süre belirtilerek, süreli,

2) Karayollarında trafiğe çıkışın münferit olarak yapılması halinde, bu işe ayrılacak araç, yarı römorklu araç veya katar için güzergah ve taşıma şartları ile taşıma zamanı belirtilerek, her çıkış için ayrı, bir Özel Yük Taşıma İzin Belgesi alınması mecburidir.

h) Tescilli veya tescilsiz olup, bu maddenin (a), (b), (c) ve (d) bentlerinden en az birine uymayan araç, yarı römorklu araç, katar, iş makineleri ve benzerlerinin yüksüz olarak karayollarında trafiğe çıkışı için Karayolları Genel Müdürlüğünden, bu maddenin (g) bendinde belirtilen esaslara göre özel izin belgesi alınması mecburidir. Bu maddenin (e) ve (f) bentleri bu hükmün dışındadır.

ı) Bu maddenin (g) ve (h) bendi hükümlerine göre verilen izin belgelerinin birer örneği ilgili trafik zabıtasına gönderilir.

i) Askeri maksatlarla kullanılan Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araçlar için bu maddenin (g) ve (h) bentlerine göre Karayolları Genel Müdürlüğünden izin alınması gerekli değildir.

Ancak bunlar hakkında aynı nitelikteki tedbirlerin askeri makamlarca alınması mecburidir.

j) Bu maddenin (a), (b), (c) ve (d) bendi hükümlerinden en az birine uymayan ancak bu maddenin (g) bendine göre özel yük taşıma izin belgesi olarak taşıma yapabilecek araç, yarı römork ve römorkların tescillerinden, bunların yüklü veya yüksüz olarak trafiğe her çıkışlarında Karayolları Genel Müdürlüğünden özel yük taşıma izin belgesi veya özel izin belgesi alınması mecburiyeti karayolu uygunluk belgesine ve trafik belgesine işlenir.

k) Özel izin belgesi veya özel yük taşıma izin belgesi ile trafiğe çıkacak araçlar üzerinde, izin belgelerinde gösterilen özel işaretlerin sürekli olarak bulundurulması ve özel şartların sağlanması mecburidir.

Özel izin belgesi veya özel yük taşıma izin belgesi alınması gereken araçlar, izin alınmadan veya izin şartlarına uymadan karayoluna çıkarıldığında trafikten men edilir.

l) (Ek bent: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/14. md.) "Karayoluyla Uluslararası Eşya ve Yolcu Taşıma Esasları" hükümleri saklıdır.

m) Karayolu güzergahları üzerinde kış hizmetleri amacı ile seyreden, yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruma ait araçlara; hizmetin gereği beraber veya ayrı ayrı çalıştırdıkları tuz serici, ön-yan kar bıçağı, kar rotatifi ve benzeri ataşmanlarla birlikte saatte 60 km/s hızı geçmemeleri kaydıyla azami toplam ağırlıklarının üzerinde yükleme yapılabilir.

KARAYOLLARINDA TRAFİĞE ÇIKARILACAK YÜKLÜ VE YÜKSÜZ ARAÇLARDA UYULACAK ÖLÇÜ VE BOYUTLAR

Madde 129 - Karayolunda trafiğe çıkarılacak yüklü ve yüksüz araçların, Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelikte belirtilen ölçü veya boyutlara uygun olarak imal edilmiş olması ve yük ve yolcu taşımalarında bu ölçü ve boyutlara uyan taşıtlarla yapılması mecburidir.

Araçların çamurluk, basamak, karoser kenarı, sürücü mahallinin veya aracın üstü, bagaj merdiveni gibi dış kısımlarında insan taşınmaz.

KAMYON, KAMYONET VE RÖMORKLARLA YOLCU TAŞINABİLMESİ ESASLARI

Madde 130 - Kamyon, kamyonet, römork ve yarı römorklarda yük üzerinde insan taşınması yasaktır.

Gerekli hallerde, kamyon, kamyonet, römork ve yarı römorklarla;

a) Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelikte belirtilen ölçülere uygun oturma yerleri yapılması,

b) Kasa kenarlarının düşmeyi önleyecek şekilde kapalı ve üzerinin örtülü olması, şartıyla taşıma sınırının her tonu için 2 yolcu taşınabilir.

c) Kısa mesafelerde işçi taşınmasında kullanılacaklar için, kasanın yanı ve arka kapaklarının 90 cm. yükseklikte ve sağlam şekilde kapalı olması, karoser zemininden itibaren en az 120 santimetre yüksekliğinde elle tutulacak sağlam bir korkuluğunun bulunması şartı ile taşıma sınırının her tonu için ayakta 2 yolcu (işçi) taşınabilir. Bu amaçla kullanılan araçların üzeri açık olabilir.

d) Yükle birlikte yolcu ve hizmetlilerin taşınmasında aşağıdaki esaslara uyulması mecburidir.

1) Yüklerin sağlam olarak yerleştirilmiş ve bağlanmış olması, 2) Kasanın yan ve arka kapaklarının kapalı olması, 3) Yolcuların kasa içinde ayrılacak bir yerde oturtulması, 4) Yüklerin üzerine hiçbir şekilde yolcu bindirilmemesi, şartıyla yükle birlikte yolcu taşınabilir.

LASTİK TEKERLEKLİ TARIM TRAKTÖRLERİNİN KARAYOLUNU KULLANMALARI VE YÜK VE İNSAN TAŞIMASI ESASLARI

Madde 131 - Lastik tekerlekli traktörlerle ve römork takarak ticari amaçla yük taşımak yasaktır. Bu araçlar ticari araç olarak tescil edilemez. Ancak, il trafik komisyonları kararı ile şehiriçi taşımaları hariç, belli bir konudaki taşımanın yük taşıyıcı araçlarla yapılamayacağından anlaşılması veya mecburi ve geçerli nedenlerle gerek görülmesi hallerinde, taşımanın süresi, zamanı ve güzergahı belirtilmek şartıyla geçici olarak ticari amaçla yük taşımalarına izin verilebilir.

Tarım ürünlerinin toplanması, yüklenmesi veya boşaltılması amacıyla tarla veya işyerine götürülüp getirmek üzere lastik tekerlekli traktörlerin römork veya yarı römorklarına, oturmaları şartıyla, taşıma sınırının beher tonu için en çok 3 kişi bindirilebilir. Yük üzerinde insan taşınmaz. Ancak yük ve insanın beraber taşınmasını mecburi kılan hallerde, aracın her türlü hareketi ve durması sırasında insanların bulunduğu sahaya tecavüz etmeyecek şekilde yükün sağlamca tespiti ve römork kapaklarının düşmeyi önleyecek şekilde kapalı olması mecburidir.

TEHLİKELİ MADDELERİN TAŞINMASI

Madde 132 - Bu Yönetmeliğe göre, fiziksel ve kimyasal yapı ve nitelikleri bakımından patlayıcı, parlayıcı, yanıcı, yakıcı, kendi kendine veya kolayca ateş alıcı, zehirli ve radyoaktif maddeler ile bunların benzerleri tehlikeli madde sayılır.

Tehlikeli maddelerin; yüklenmesi, boşaltılması ve taşınmaları sırasında ilgili mevzuat hükümlerinin yerine getirilmesi yanında, trafik güvenliğini sağlamak üzere bunları taşıyan ve taşıyanların aşağıdaki esas, usul ve şartlara uymaları zorunludur.

a) Niteliklerine göre tehlikesizce taşınması için gerekli şekilde ambalajlanmış olacaktır.

b) Ambalajların bozulmaması, patlayıcı madde bulunan kapların sarsılmaması, yüksekten düşürülmemesi, yuvarlanmaması, kaymaması ve sürüklenmemesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

c) Tehlike yaratacak derecede ambalajı bozulan ve zedelenenler yüklenmeyecek, bu durum taşıma sırasında meydana gelecek olursa, ayıklama yapılarak gerekli tedbirler alınmadan yola devam edilmeyecektir.

d) Patlayıcı, yanıcı ve yakıcı olanlarla kolayca ve kendi kendine ateş alan maddelerin yüklenmesi ve boşaltılması sırasında buldukları yere 30 metre mesafe içinde sigara ve benzerleri içilmeyecek, kibrit, çakmak, aydınlatma cihazı ve benzerleri gibi alev ve kıvılcım çıkaran şeyler kullanılmayacak, araçların içine 6 voltu geçmeyen pilli fener dışındaki aydınlatma cihazları ile girilmeyecektir.

e) Tehlikeli madde taşıyan araçlarla ilgili olarak;

1) Elektrik donanımları kısa devre, kontak yapmayacak ve kıvılcım meydana getirmeyecek şekilde düzenlenmiş ve izole edilmiş olacaktır.

2) Ön ve arka yanlarına kırmızı renkte zemin üzerine boyu yirmi ve çizgi kalınlığı ikibuçuk santimetreden az olmayan beyaz renkte "TEHLİKELİ MADDE" yazısı yazılacak ve ayrıca ön ve arka taraflarına kolayca görülebilen 30x30 santimetreden küçük olmayan kırmızı renkte birer bez asılacaktır.

Akaryakıt taşıyan araçların sarnıçları üzerine taşınan maddenin adı da yazılacaktır.

3) Sürücünün kolayca kullanabileceği yerde ve her an kullanılabilir durumda belirlenen nitelikte 2 yangın söndürme cihazı bulundurulacaktır.

4) Araca başka bir yük alınmayacak, mal sahibi veya hizmetliden başkası bindirilmeyecektir.

5) Park etme veya duraklama halinde, araç sürücüsü, hizmetli veya bir bekçinin gözetiminde bulundurulacaktır.

f) Bu araçların sürücüleri; yerleşim birimleri dışındaki karayollarında diğer araçlara en az 50 metre mesafe bırakarak izlemek ve duraklama halinde aralarında 20 metrelik mesafe bulundurmaları zorundadır.

g) Yükleme ve boşaltma sırasında kalabalık olmayan yer ve uygun zaman seçilecek, motor çalışır durumda bulunmayacak, gerekli güvenlik tedbirleri alınmış olacaktır.

Hayvanla çekilen araçlarda geceleri tehlikeli maddeler taşınmaz.

Araçların çalıştırılması amacıyla depolarında sabit tanklarında bulundurulan veya soğutma cihazları gibi cihazların çalıştırılmasında kullanılan akaryakıtlar hakkında Karayolları Trafik Kanunu ve bu Yönetmelikteki hükümler uygulanmaz.

Radyoaktif maddelerin yüklenmesi, boşaltılması ve taşınabilmesi için ayrıca Atom Enerjisi Komisyonundan izin alınması mecburidir. Tehlikeli maddelerin; cins, nitelik ve özellikleri, aktarılması ve depolanmaları, yükleme, boşaltma ve taşınmalarına ilişkin diğer esas, usul ve şartlar Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğünce çıkarılan "Tehlikeli Maddelerin Karayolu İle Taşınması Hakkında Yönetmelik"te gösterilmiştir.

(Ek fıkra: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/15. md.) Tehlikeli atık taşıyan araçların üzerinde aşağıda belirtilen belge, işaret ve malzemelerden;

1) Tehlikeli atık taşıyan araçlara ve bağlı buldukları firmaya ait ilgili valilikçe onaylanmış "Lisans Belgesi",

2) Tehlikeli atıkların yurtiçinde taşınması durumunda Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği Ek: 9-B'de verilen ve ilgili onayların yer aldığı atık taşıma formları, uluslararası taşımacılıkta ise aynı Yönetmelik Ek: 9-A'da verilen ve ilgili onayların yer aldığı uluslararası taşımacılık formları,

3) Tehlikeli atık taşımacılığı yapan taşıt sürücüsünün uluslararası eğitim sertifikası,

4) Kaza halinde müdahale ve ilk yardım amacıyla gerekli malzemeler,

5) Taşınacak atığın fiziksel ve kimyasal özelliği, kaza anında insan ve çevre sağlığına olabilecek olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi için alınacak tedbirlerin yer aldığı Türkçe bilgi formları ve gerekli malzemeler,

6) Taşıdığı atığın tehlikelilik özelliğine göre tehlike etiket ve işaretleri, bulundurulması zorunludur.

ÇEKEN VE ÇEKİLEN ARAÇLAR

Madde 133 - Herhangi bir nedenle çekilerek götürülmesi gereken araçlar, kurtarıcı olarak adlandırılan "Özel Amaçlı Taşıtlarla" çekilir. Ancak, bir arızadan dolayı sürülemeyen veya ışık ve fren donanımları bozulan araçlar, diğer bir araç ile en yakın bakım ve onarım yerine kadar, aşağıdaki şartlara uyulmak kaydıyla çekilebilirler.

a) Çekilen aracın;

1) Ağırlığının, çeken aracın taşıma sınırından fazla olmaması,

2) Sürücünün yönetiminde bulunması,

3) Işık donanımı bozursa arkasına gündüz kırmızı yansıtıcı veya 20x20 ebadında kırmızı bez, gece ise kırmızı ışık veya kırmızı yansıtıcı konulması,

b) Her iki aracın boş olması ve gerekli ise sürücüsünden başka birer hizmetli dışında yolcu bulunmaması,

c) Her iki araç için;

1) Bağlantı yerinden çıkmayacak, kopmayacak şekilde çelik çubuk, çelik halat veya zincirle birbirine bağlanmış olması,

2) Birbirine bağlanan iki araç arasındaki açıklığın 5 metreyi geçmemesi,

3) Açıklık iki buçuk metreden fazla ise, bağlantının orta kısmına gündüz kırmızı yansıtıcı veya 20x20 cm. ebadında kırmızı bez, gece kırmızı ışık veya kırmızı yansıtıcı konulması,

4) Çekilen aracın freni bozuk ise, çeken araç ile arasındaki açıklığın 1 metreden fazla olmaması, bağlantının iki aracın birbirine yaklaşmalarını önleyecek şekilde (çeki demiri) olması, bu halde saatte 15, diğer hallerde 20 kilometreden fazla hızla sürülmemesi,

d) Kendi kendine hareket gücü olmayan römork ve benzeri arızalı araçlar ile çekici tarafından çekilemeyecek durumda olan arızalı yarı römorkların yalnız kurtarıcı araçlar ile çekilmesi, mecburidir.

ARAÇLARIN YÜKLENMESİ KURALLARI

Madde 134 - Araçların yüklenmesinde belirlenmiş ölçü ve esaslara aykırı olarak;

a) Yükün cinsi, şekli, yeri, nitelik ve özellikleri bakımından, trafik güvenliğini ve yol kapasitesini azaltacak, karayolu yapısına ve karayolunu kullananlara, mülklere zarar verecek tarzda yüklenmesi,

b) Taşıma sınırı üstünde yük ve yolcu taşınması, taşıma sınırı aşılsa da dingil ağırlığını aşacak şekilde yüklenmesi,

c) Tehlikeli ve zararlı maddelerin şartlarına uyulmadan, gerekli izin ve önlemler alınmadan taşınması,

d) Ağırlık ve boyutları bakımından taşınması özel izne bağlı yüklerin izin alınmadan taşınması,

e) Gabari dışı yük yüklenmesi, yük üzerinde veya araç dışında yolcu veya hizmetli taşınması,

f) Yükün;

1) Karayoluna degecek, düşecek, dökülecek, saçılacak, akacak veya kayacak, gürültü çıkaracak,

2) Her çeşit yolda dengeyi bozacak, bir şeye takılacak veya sivri çıkıntılar oluşturacak,

3) Sürücülerin görüşüne engel olacak veya sürme güvenliğini bozacak,

- 4) Tescil plakaları, ayırım işaretleri, dönüş ve dur ışıkları ile yansıtıcıları örtecek,
- 5) Aracın boyunu önden 1 metre, arkadan 2 metre aşacak,
- 6) Kasanın sağ ve sol yanından taşacak, şekilde yüklenmesi,
- 7) Çeken ve çekilen araçlarla ilgili şartlar yerine getirilmeden araçların çekilmesi, yasaktır.

Yukarıda sayılan yasaklara uymayan araç sürücüleri hakkında cezai işlem yapılmakla birlikte, bütün sorumluluk ve giderler araç işletenine ait olmak üzere fazla yolcular en yakın yerleşim biriminde indirilir. Bu Yönetmeliğin 126 ncı maddesine aykırı olan ve yukarıdaki diğer yasaklara uymadığı tesbit edilen araçlar ise, gerekli şartlar sağlanıncaya kadar araç trafikten men edilir. Bunlardan trafik güvenliğine ve karayolu yapısına tehlike yaratmayacak durumda olanlara en yakın yerleşim birimlerinde gerekli önlemleri almaları için izin verilir.

(Değişik fıkra: 09/09/1997 - 23105 S. R.G. Yön/16. md.) Uluslararası yük taşımacılığına ilişkin konularda ikili ve/veya çok taraflı anlaşma hükümleri saklıdır.

Sürekli veya süreksiz olarak yük naklettiren kamu kurum ve kuruluşları ve gerçek ve tüzel kişilere ait işletmeler, yük nakli yaptırdıkları araçların azami toplam ağırlıklarını dikkate alarak yükleme yapmak zorundadırlar.

Bu hükme aykırı hareket edenler hakkında Karayolları Trafik Kanununun 65 inci maddesi hükümleri uygulanır.

KARAYOLUNDA BOZULUP KALAN ARAÇLAR

Madde 135 - Herhangi bir arıza veya trafik kazası nedeniyle karayolunda sürülemez araçlar için aşağıdaki esas ve usuller uygulanır.

a) Durumlarına göre bozulan araçlar için park etme ve duraklamada alınacak önlemlerden gerekli olanlar uygulanmakla birlikte;

1) Yol, hava ve trafik durumu ile gece ve gündüz oluşuna göre nizami park ve kuyruk ışıkları yakılmadığı, yakılmadığı veya yakılması halinde dahi 150 metre mesafeden diğer araç sürücüleri tarafından açıkça görülemeyeceği takdirde, bozulan aracın ön ve arkasına uygun yerlere diğer araç sürücülerinin 150 metre mesafeden açıkça görebilecekleri şekilde birer kırmızı yansıtıcı veya kırmızı ışıklı cihaz konulması,

2) Dönemeç veya tepe üstü gibi yerlerde, kırmızı ışık cihazı veya kırmızı renkteki yansıtıcının aracın ön ve arkasında en az 30'ar metre mesafede olacak ve diğer araç sürücüleri tarafından en az 150 metreden açıkça görülebilecek şekilde yerleştirilmesi,

3) Otobüs, kamyon ve çekicilerin karayolu üzerinde arıza ve uzun süreli bırakılması halinde, normal hava şartlarında en az 150 metreden net olarak görülebilecek şekilde 150x25 cm. ebadında Avrupa Topluluğu Direktifleri ve Avrupa Ekonomik Komisyonu Regülasyonlarından ECE 70'deki teknik şartlara uygun engel işaretinin konulması, mecburidir.

b) Bozulan araç, tehlikeli madde taşıyorsa her durumda kırmızı ışıklı cihaz kullanacak ve devamlı şekilde başında beklemek suretiyle gözetim altında bulundurulacaktır.

Yukarıda belirtilen tedbirlerin alınması tamamlanıncaya kadar araçta acil uyarı (dörtlü ikaz) lambaları varsa bu lambaları veya dönüş lambaları birlikte yakılabiliyorsa bunların yakılması mecburidir.

BİSİKLET, MOTORLU BİSİKLET, MOTOSİKLET VE SÜRÜCÜLERİ İLE İLGİLİ KURALLAR

Madde 136 - Bisiklet, motorlu bisiklet ve motosiklet sürücülerinin uyacakları kurallar aşağıda gösterilmiştir.

a) Bisiklet, motorlu bisiklet ve motosikletlerin;

1) Yaya yollarında sürülmesi,

2) Ayrı bir bisiklet yolu olduğu halde, bisiklet ve motorlu bisikletlerin taşıt yollarında sürülmesi,

- 3) İki den fazlasının taşıt yolunun bir şeridinden yan yana sürülmesi,
- 4) Bunlara, sürücü arkasında yeterli bir oturma yeri olmadıkça başka kişilerin bindirilmesi,
- 5) Sürücü arkasında yeterli oturma yeri olsa bile bir kişiden fazlasının taşınması,
- 6) Bu araçlarla, diğer araçlar izlenirken, geçilirken, manevra yapılırken; karayolunu kullananların hareketini zorlaştırıcı, tehlike doğurucu davranışlarda bulunulması,
- 7) İzin alınarak yapılan gösteriler dışında, bu araçlar üzerinde akrobatik hareketler yapılması,
- 8) Bunların, başka bir araca bağlanarak, asılıp tutunarak sürülmesi,
- 9) Sürülmeleri sırasında; elde bagaj, paket ve benzerlerinin taşınması, bu Yönetmeliğin 134 üncü maddesindeki kurallara aykırı yük yüklenmesi,
- 10) Üç tekerlekli ve özel şekilde imal edilmiş motosikletler hariç, bu araçlar üzerine kasa, sandık ve benzerleri yaptırılarak ve karayollarında sürülerek ticari amaçlı yük taşımalarında kullanılması, yasaktır.

b) Özel şekilde imal edilmiş 3 tekerlekli motosikletlerle sadece yük taşınabilir. Bunlar hiç bir şekilde yolcu taşımak üzere imal ve tadil edilemezler. Aynı zamanda yük taşımak için yapılmış olan kasa kısmı sürücünün ön tarafında bulunacak şekilde imal edilemez.

c) Bisiklet sürenlerin en az bir elleri, motorlu bisiklet sürenlerin manevra için işaret verme halleri dışında iki elleri ve motosiklet sürenlerin devamlı iki elleri ile taşıtlarını sürmeleri zorunludur.

Bunlarla, sürücünün yanında ve karoserlerinde eşya ile birlikte yolcu taşınamaz.

ARAÇLARIN MANEVRALARINA DAİR KURALLAR

Madde 137 - Araç sürücülerinin; park etmiş araçlar arasından çıkarken, taşıt yolunun sağına veya soluna yanaşırken, şerit değiştirirken, sağa, sola, geriye dönerken, geri giderken ve bunlara benzer hallerde; karayolunu kullananlar için tehlike ve engel yaratmamaları ve manevraları sırasında aşağıdaki esas ve usullere uymaları mecburidir.

A) Araç sürücülerinin işaret verme usul ve esasları;

1) Dönüşlerde, gidilen veya durulan şeridi değiştirmelerde niyetlerini önceden ve uygun bir zamanda ve mesafede dönüş ışıklarını yakarak veya kol işareti ile açık ve yeterli bir şekilde belirterek işaret vermeleri işaretlerini manevra süresince devam ettirmeleri ve manevra biter bitmez sona erdirmeleri mecburidir.

2) İşaret verildiği anda aniden şerit değiştirmek yasaktır.

3) İşaret verilmeden önce, iç ve dış aynalardan ve gerekli hallerde sürücünün başını çevirip bakması suretiyle ön, arka ve yanlarda trafik durumu kontrol edilir.

B) Araç sürücülerinin geri gitme, geri dönüş, duraklanan veya park edilen yerlerden çıkış manevraları;

1) Geri gitme ve geri dönüşlerde;

a) Bağlantı yollarında geri gitmeleri, tek yönlü duraklama veya park manevrası dışında geri gitmeleri, iki aracın emniyetle geçemeyeceği kadar dar olan iki yönlü yol kesimlerinde karşılaşma ve geçiş kolaylığı sağlama dışında geri gitmeleri, daha geniş yollarda geriye giderken manevra dışında şerit değiştirmeleri,

b) Trafiği yoğun olan yollarda geriye dönmeleri, yasaktır.

Uygun durumdaki yollarda geri dönüşleri diğer araçların gelişleri engellenmeden ve yolu kullananlar için tehlike yaratmayacak şekilde en az manevra ile dönülerek yapılır.

Ancak, kamyon, otobüs, çekici, römork veya yarı römorklu bir aracın geri manevrası, sürücünün görüşüne açık alanda emniyetle sağlanamıyor ise, tehlikesizce geriye hareket edebilmeleri ve uyarılmaları için bir gözcü bulundurmaları mecburidir.

2) Duraklanan ve park edilen yerden çıkılırken;

a) Araçlarını ve araçların etrafını kontrol etmeleri,

b) Sakıncalı bir durum olmadığını gördükten sonra araçlarını çalıştırmaları,

c) Işıklı veya kolla, gerekli hallerde her ikisi ile aynı zamanda çıkış işareti vermeleri,

d) Görüş alanları dışında kalan yerler varsa veya araçları kamyon, çekici, otobüs veya römork takılı bir araç ise, tehlikesizce hareket edebilmeleri ve uyarılmaları için bir gözcü bulundurmaları,

e) Yoldan geçen araçlara geçiş kolaylığı sağlayıp, güvenli durumun oluştuğuna emin olduktan sonra manevraya başlamaları ve manevra bitinceye kadar gerekli önlemleri devam ettirmeleri, mecburidir.

C) Kamu hizmeti yolcu taşıtlarının hareketlerinin kolaylaştırılması; Kamu hizmeti yolcu taşıtlarının duraklara giriş ve çıkışlarını kolaylaştırmak üzere, gerekli hallerde ilerleyen ve buldukları yerden çıkararak veya şerit değiştirecek olan araç sürücüleri manevralarını geciktirmek zorundadırlar.

Bu zorunluluk, kamu hizmeti yolcu taşıtı sürücülerinin işaret vermiş olmaları şartıyla, duraklara yanaşmalarının veya duraklardan çıkışlarının tamamlanabileceği süreler için uygulanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM : YAYALAR-HAYVANLA ÇEKİLEN VEYA ELLE SÜRÜLEN ARAÇLAR-HAYVAN SÜRÜCÜLERİ VE YARIŞLAR HAKKINDA KURALLAR

YAYALAR

Madde 138 - Yayaların uyacakları kurallar aşağıda belirtilmiştir.

a) Yayalar taşıt yolu bitişiğinde veya yakınında yaya yolu, banket veya alan varsa buralardan yürümek, her iki tarafında banket bulunan ve kullanılabilir durumda olan yollarda kendi gidiş yönüne göre sol bankette yürümek zorundadırlar.

Ancak;

1) Diğer yayalar için ciddi rahatsızlık ve tehlike verecek boyut veya biçimde eşya iten veya taşıyan kişiler, taşıt yolunun en sağ şeridinde mümkün olan en az kısmı işgal etmek, araçların ilerlemelerine engel olmamak, çarpmayı önleyici ve uyarıcı tedbirleri almak şartıyla taşıt yolu üzerinde yürüyebilirler.

2) Bir yetkili veya görevli yönetiminde düzenli şekilde yürüyen yaya kabileleri taşıt yolunun en sağ şeridinden fazla kısmını işgal etmemek, gece ve gündüz görüşün az olduğu hallerde imkan oranında tek sıra halinde yürümek, araçların hareketlerini engellemek ve güçleştirmemek, çarpmayı önleyici ve uyarıcı tedbirleri almak şartıyla taşıt yolu üzerinde yürüyebilirler.

3) Yayaların yürümesine ayrılmış kısımların kullanılmasının mümkün olmaması veya mevcut bulunmaması halinde, bisiklet yolu varsa bisiklet trafiğine engel olmamak şartıyla bisiklet yolunda, bisiklet yolu yoksa imkan oranında taşıt yolu kenarına yakın olmak şartıyla taşıt yolu üzerinde yürüyebilirler.

4) Her iki tarafında yaya yolu ve banket bulunmayan veya kullanılır durumda olmayan iki yönlü yollarda yaya kabileleri taşıt yolunun sağ kenarında diğer yayalar gidişlerine göre taşıt yolunun sol kenarında yürümek zorundadırlar.

b) Karşıdan karşıya geçişler;

Taşıt yolunun karşı tarafına geçmek isteyen yayalar, taşıt yolunu yaya ve okul geçidiyle kavşak giriş ve çıkışlarından geçmek zorundadırlar.

1) Yaya ve okul geçitlerinin bulunduğu yerlerde yayalar için ışıklı işaret varsa bu işaretlere uymak,

2) Geçitte yayalar için ışıklı işaret yoksa ve geçit sadece taşıt trafiği ışıklı işareti veya yetkili kişi tarafından yönetiliyorsa, geçecekleri doğrultu açıldıktan sonra taşıt yoluna girmek,

3) Işıklı işaret veya yetkili kişilerin bulunmadığı geçitlerde veya kavşaklarda güvenlikleri açısından yaklaşan araçların uzaklık ve hızını göz önüne alarak uygun zamanda geçmek, zorundadırlar.

Ancak, 100 metre kadar mesafede yaya geçidi, okul geçidi veya kavşak bulunmayan yerlerde yayalar, taşıt trafiği için bir zorluk veya engel yaratmamak şartıyla ve yoldan gelen taşıtların uzaklık ve hızını kontrol ederek kendi güvenliklerini sağladıktan sonra en kısa doğrultuda ve en kısa zamanda taşıt yolunu geçebilirler.

Yollarda güvenli geçiş, önce sola sonra sağa bakılarak sakınca yoksa taşıt yoluna girmek, geçiş sırasında sola ve sağa bakılarak yürüyüşe devam etmek, taşıt yoluna girmeden güvenle duramayacak kadar yaklaşmış taşıtlar varsa ilk geçiş hakkını onlara verip geçişlerini beklemek suretiyle yapılır. Yayalar için özel olarak yapılmış alt veya üst geçit, yaya köprüsü veya yaya tüneli gibi tesisler varsa yayalar buralardan yararlanmak zorundadırlar.

c) Yaya yolu bulunmayan yollarda yürümek zorunda kalan yayalar, araç sürücülerine karşı görünürlüklerini sağlamak, can güvenliklerini daha olumlu yönde artırmaları için alaca karanlık ve gece karanlığında üzerlerinde reflektif aksesuar bulundurmak, uyarıcı açık renk elbise giymek veya ışık taşımak gibi tedbirleri almak zorundadırlar.

d) Yaya yollarında, geçitlerde veya mecburi hallerde taşıt yolu üzerinde bulunan yayaların, trafiği engelleyecek, tehlikeye düşürecek davranışlarda bulunmaları, dikkatsiz hareket etmeleri, oynamaları veya bu yerleri saygısızca kullanmaları yasaktır.

HAYVANLA ÇEKİLEN VE ELLE SÜRÜLEN ARAÇLARI SÜRENLER İLE HAYVAN SÜRÜCÜLERİ

Madde 139 - Hayvanla çekilen ve elle sürülen araçları sürenler ile hayvan sürücülerini hakkında aşağıdaki kurallar uygulanır.

a) Yasaklar;

- 1) Yerleşim birimleri dışındaki karayollarında taşıt yolu üzerinde mecburi haller dışında hayvan bulundurmak,
- 2) Karayollarının bunlara yasaklanmamış olan kesimlerinde hayvanla çekilen ve elle sürülen araçları, hayvanları, hayvan sürücüleri ve binek hayvanlarını trafik kurallarına uymadan sürmek,
- 3) Bunları sürme yeteneğinden yoksun kimselerin yönetimine vermek veya başıboş bırakmak,
- 4) Sürü veya kümeleri; gerekli tedbirleri almadan tünellerden geçirmek,
- 5) İşaretleme ile girmelerinin yasaklandığı açıkça belirtilen yol kesimlerine girmek, yasaktır.

b) Taşıt yolunu kullanmak mecburiyetinde kalan hayvan sürücüsü ve kümelerini sevk ve idare edenler;

- 1) Sürü veya kümelerin boyunu 30 metreden kısa tutmak,
- 2) Boyu 30 metreyi aşan sürü veya kümeleri kısımlara ayırmak ve ayrılan kısımlar arasında en az 30 metre uzunlukta açıklıklar bırakmak,
- 3) Sürü ve kümelerin, tünellerden geçirilmesinde; gece ve gündüz oluşuna göre her iki taraftan 150 metre mesafedeki kırmızı ışık veya kırmızı bezle, bunların olmaması halinde beyaz bezle işaret verilip, tünele yaklaşan araçların durdurulmasını sağlamak ve bu işaretleri geçiş tamamlanıncaya kadar devam ettirmek,

4) Taşıt yolunun en sağ şeridinde bulunmak ve bu şeridin mümkün olan en az genişlikte bir kısmını işgal etmek, zorundadırlar.

YARIŞ VE KOŞULAR

Madde 140 - Karayollarında yapılacak yarış ve koşularda trafik güvenliği bakımından aşağıdaki esas ve usullere uyulur.

a) İl sınırları içindeki yarış ve koşular için, o ilin valiliğinden, iller arası veya uluslararası yarış ve koşullar için İçişleri Bakanlığından izin alınması,

b) İzin için en az otuz gün önceden başvurulması,

c) Yarışa katılacaklar için Karayolları Trafik Kanununun 105 inci maddesi gereğince sigorta yaptırılmış olması,

d) İzin belgesinde gösterilen şartlara uyulması, mecburidir. İçişleri Bakanlığınca izin verilirken Karayolları Genel Müdürlüğünün uygun görüşü alınır.

İl sınırları içinde veya iller arası yarış ve koşullarda trafik güvenliği bakımından gerekli tedbirler, yarış veya koşunun kapsam, nitelik ve özelliğine göre İçişleri Bakanlığınca verilecek talimata uygun olarak valiliklerce alınır.

İzinsiz yapılan yarış ve koşular, görevlilerce derhal durdurularak, düzenleyicileri hakkında yasal işlem yapılır.

ONUNCU BÖLÜM : ÇEŞİTLİ KURALLAR

GEÇİŞ ÜSTÜNLÜĞÜNE SAHİP ARAÇLAR

Madde 141 - Geçiş üstünlüğüne sahip araçlar ile bunların sürülmesi hakkında uygulanacak esas, usul ve kurallar aşağıda gösterilmiştir.

a) Geçiş üstünlüğüne sahip araçlar;

1) Yaralı veya acil hastaların taşınması ve bunlara ilk ve acil yardımın yapılması için kullanılan cankurtaran ve özel amaçlı taşıtlarla, yaralı ve acil hasta taşıyan diğer araçlar,

2) İtfaiye araçları ile benzeri acil müdahale araçları,

3) Sanık veya suçluları takip eden veya genel güvenlik ve asayiş için olay yerine giden zabıta araçları,

4) Trafik güvenliğini koruma veya trafik kazasına el koyma amacıyla olay veya kaza yerine giden trafik hizmetlerine ait araçlar,

5) Yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşa ait kar ve buz mücadelesi çalışmalarında görevli araçlar,

6) Sadece alarm sırasında olmak üzere sivil savunma hizmetlerine ait araçlar,

7) Hizmetin devamı süresince koruma araçları ile korunan araçlar,

b) Sürülmelerine İlişkin esas ve kurallar;

1) Bu araçlar, görev halinde iken geçiş üstünlüğü hakkına sahiptir.

Bu hak, halkın can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak, ışıklı ve sesli uyarı işaretlerini bir arada vermek şartı ile kullanılır.

2) Bu araçlar, hizmetin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla uygun olması şartıyla, Karayolları Trafik Kanunu ve bu Yönetmelikte gösterilen trafik kısıtlamalarına ve yasaklarına bağlı değildir.

3) Bu araçların birbirleri ile karşılaşmalarında; geçiş üstünlüğü ile kavşaklarda ilk geçiş hakkı, bu maddenin (a) bendinde belirtilen öncelik sırası esas alınarak kullanılır.

4) Bu araçların görev hali dışında geçiş üstünlüğü işaret ve hakkını kullanmaları yasaktır.

c) Geçiş üstünlüğü hakkının kullanılması esasları;

Özel amaçlı taşıtlardan cankurtaran ve itfaiye araçları ile emniyet ve asayiş hizmetlerinde kullanılan, boyama şekilleri ve ayırım işaretleriyle tanınan geçiş üstünlüğüne sahip oldukları açıkça belli olan araçlar dışındaki ayırım işareti bulunmayan ancak, geçiş üstünlüğüne sahip olan diğer araçlardan,

1) Geçiş üstünlüğü hakkını kullanması gereken güvenlik ve asayiş hizmetlerinde kullanılanlar gerektiğinde derhal söktürülüp takılabilen ışıklı ihbar işareti ve devamlı olarak da görülmeyen kısımlarda sesli ihbar işareti bulundurmaya zorludur.

2) Cankurtaran dışında, yaralı ve acil hasta taşıyan ve geçiş üstünlüğüne sahip oldukları ayırım işaretiyle belirlenmemiş olan araçlar geçiş üstünlüğü hakkını, gereksiz olmamak şartı ile kendilerine taşıt yolu üzerinde yer açılmasını sağlamak üzere yeterli şekilde ses cihazlarını ve ışıklı işaretlerini kullanarak, gerektiğinde el ve kol işareti yaparak, karayolunu kullananları uyarmaya suretiyle kullanılır.

Bu hakkı gereksiz yere kullananlar hakkında Karayolları Trafik Kanununa göre işlem yapılmakla birlikte Türk Ceza Kanunu hükümleri de uygulanır.

d) Geçiş üstünlüğü olan araçların uyarı işaretleri;

1) Işıklı uyarı işareti

Cankurtaran araçlarında, trafik ve genel zabıtaya ait araçlarda mavi-kırmızı veya mavi, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün sadece trafik hizmetlerine tahsis edilen araçlarında mavi, itfaiye ve sivil savunma araçlarında kırmızı renk ve ışık veren ve normal hava şartlarında 150 metreden görülebilen, dönerli veya aralıklı yanıp sönen lambalı cihazlardır.

2) Sesli uyarı işareti

Araçların üzerinde veya görülmeyen kısımlarında bulunan canavar düdüğü, siren veya çan gibi en az 150 metreden duyulabilecek şekilde ses çıkaran cihazlardır.

Sesler, sivil savunma araçlarında devamlı aynı notadan, diğerlerinde değişik notaların seslendirilmesi şeklindedir.

3) Cankurtaran dışında, yaralı ve acil hasta taşıyan araçların bu amaçla kullanılacak ses ve ışık cihazları hakkında bu maddenin

bendinin ikinci alt bendi hükümleri uygulanır.

GEÇİŞ ÜSTÜNLÜĞÜ BULUNAN ARAÇLARIN İŞARETİNİ ALAN ARAÇ SÜRÜCÜLERİNİN UYACAĞI KURALLAR

Madde 142 - Geçiş üstünlüğü bulunan bir aracın duyulur veya görülür bir işaretini alan ve araç sürücüleri bu araçların kolayca ilerlemelerini sağlamak için taşıt yolu üzerinde yer açmak, gerekiyorsa durmak ve bu araçlar tarafından tamamen geçilinceye kadar beklemek mecburiyetindedirler.

Bir kavşakta iken böyle bir işaret alan araç sürücüleri derhal kavşağı boşaltmak ve gerekiyorsa emniyetli bir mesafe uzaklaştıktan sonra geçişi engellemeyecek şekilde durmak ve geçiş üstünlüğüne haiz araçlar tamamen geçinceye kadar beklemek mecburiyetindedirler.

GÖRDÜKLERİ HİZMET BAKIMINDAN ÖZEL HÜKÜMLER UYGULANACAK ARAÇLAR

Madde 143 - Karayolu yapısı ile kentsel yapının yapım, onarım, bakım ve işletilmesi ve karayolunun temizlenmesi işlerinde kullanılan araçlar, kurtarıcı araçlar, ağırlık ve boyutları bakımından özel izinle karayoluna çıkan ve bunlara eskortluk eden araçlar hakkında aşağıda gösterilen hükümler uygulanır.

a) Bu araçların üstlerinde sarı renkli uyarı işareti bulunur. Bu işaret geçiş üstünlüğü hakkı vermez.

Sarı renkli ışıklı uyarı işareti sadece bu araçların kendilerini belli etmeleri, tehlikesizce sürülmeleri ve karayolunu kullananların uyarılması amacı ile kullanılır.

b) Bu araçların, kesin bir mecburiyet olmadıkça trafik akımının az olduğu yer, süre ve zamanları içinde çalıştırılmasına özen gösterilir.

SES, MÜZİK, GÖRÜNTÜ VE HABERLEŞME CİHAZLARI

Madde 144 - Araçlarda ses, müzik, görüntü ve haberleşme cihazları hakkında aşağıdaki esaslar uygulanır.

a) Bunların; bu Yönetmeliğin 1 ve 2 sayılı Cetveli ile "Araçların Muayeneleri ile Muayene İstasyonlarının Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik" şartlarına ve ilgili kanun hükümlerine uygun olarak bulundurulması ve kullanılması ve gerekli görülenler için izin ve ruhsat alınması mecburidir.

b) Uyarı işareti olarak kullanılan ses cihazlarının;

1) Yakın ilerisi görülmeyen, kavşak, dönemeç ve tepe üstü gibi yerlere yaklaşırken gelişini haber verme, yol ve trafik durumunun icabına göre, karayolunu kullananları uyarma ve geçme halleri dışında kullanılması,

2) Kamunun rahat ve huzurunu bozacak şekilde gereksiz veya gereğinden uzun ve ayarsız olarak seslendirilmesi ile şehir içinde havalı klakson kullanılması,

3) Geçiş üstünlüğüne sahip araçlarda bulundurulması gerekenlerin, diğer araçlara takılarak kullanılması, yasaktır.

İzin ve ruhsat alınmadan, araçlarda bulundurulan veya kullanılan bu cihazlar söktürülür.

Tedbirsiz ve Saygısız Araç Sürme

Madde 145 - Karayollarında, kamunun rahat ve huzurunu bozacak veya kişilere zarar verecek şekilde;

a) Su, çamur ve benzerlerini sıçratmak, atmak, dökmek,

b) Korkutmak veya şaşırtmak,

c) Sigara külü ve izmaritlerini veya başka şeyleri yola atıp dökmek,

d) Seyir halinde iken sürücülerin, cep ve araç telefonu ile benzeri haberleşme cihazlarını kullanmak,

e) Özel amaçlarla keyfi veya kasıtlı davranışlarda bulunmak suretiyle yaya veya araç trafiğinin seyir emniyetini ihlal etmek veya tehlikeye düşürmek, suretiyle tedbirsiz ve saygısız davranışlarda bulunmaları ve araç sürmeleri yasaktır.

Taşıtlara monte edilecek özel setlerle cep veya araç telefonları ele alınmadan kullanım imkanı sağlandığında, sürücü zorunlu hallerde telefon konuşması yapabilecektir.

TEDBİRSİZ VE SAYGISIZ ARAÇ SÜRME

Madde 145 - Karayollarında, kamunun rahat ve huzurunu bozacak veya kişilere zarar verecek şekilde;

a) Su, çamur ve benzerlerini sıçratmak, atmak, dökmek,

b) Korkutmak veya şaşırtmak,

c) Sigara külü ve izmaritlerini veya başka şeyleri yola atıp dökmek,

d) Seyir halinde iken sürücülerin, cep ve araç telefonu ile benzeri haberleşme cihazlarını kullanmak,

e) Özel amaçlarla keyfi veya kasıtlı davranışlarda bulunmak suretiyle yaya veya araç trafiğinin seyir emniyetini ihlal etmek veya tehlikeye düşürmek, suretiyle tedbirsiz ve saygısız davranışlarda bulunmaları ve araç sürmeleri yasaktır.

Taşıtlara monte edilecek özel setlerle cep veya araç telefonları ele alınmadan kullanım imkanı sağlandığında, sürücü zorunlu hallerde telefon konuşması yapabilecektir.

YAYA VE OKUL GEÇİTLERİ

Madde 146 - Yaya ve okul geçitlerinde aşağıdaki kurallar uygulanır.

Görevli kişi veya ışıklı trafik işareti bulunmayan, ancak başka bir trafik işareti ile belirlenmiş olan yaya ve okul geçitlerine yaklaşan bütün sürücülerin araçlarını yavaşlatmaları, bu geçitlerden geçen veya geçmek üzere

bulunan yayalara ilk geçiş hakkını vermeleri ve varsa okul geçidi gevlilerinin verecekleri işaret ve talimata uymaları mecburidir.

OKUL TAşITLARI

Madde 147 - Okul Taşıtlarının DUR ışıklı işaretinin kullanılması ve bu taşıtların çalıştırılması esas ve kuralları aşağıda gösterilmiştir.

a) DUR ışıklı işaretinin kullanılması;

1) ğrencilerin inmeleri ve binmeleri sırasında yakılması ve inip binmeleri tamamlanıncaya kadar yanar durumda bulundurulması,

2) DUR ışıklı işareti yakıldığında arkadan gelen bütün araçların durması, mecburidir.

DUR ışıklı işaretinin frene basıldığında yanan ışıklarla birlikte yanmayacak şekilde bağlanması ve ğrenci indirme bindirme halleri dışında kullanılmaması zorunludur.

b) Okul taşıtlarının çalıştırılması esasları,

1) şartlarına uygun gerekli ayırım işaretlerinin bulunması,

2) Taşıma sınırını aşmayacak sayıda ğrenci bindirilmesi,

3) Okula gidiş geliş saatlerine ve okulca belirlenen taşıma programına uyularak sürülmesi,

4) Araç içi düzenini sağlamak ve araca iniş ve binişlerinde öğrencilere yardımcı olmak üzere rehber ğretmen veya kişi bulundurulması,

5) ğrencilerin kolayca yetişebileceği camların ve pencerelerin sabit olması, mecburidir.

Bu araçların alıştırılmasına ilişkin diğer esas ve usuller Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliğinde belirlenir.

DEMİRYOLU GEÇİTLERİ

Madde 148 - Demiryolu geçitlerinde aşağıdaki kurallar uygulanır.

a) Sürücülerin kontrollü demiryolu geçitlerini;

1) ışıklı veya sesli talimatın vereceği "DUR" emrine uymamaları,

2) Geçidin durumuna uygun bir hızla geçmemeleri,

3) Taşıt yolu üzerine indirilmiş veya indirilmekte olan tam ve yarım bariyerler varken geçide girmeleri, yasaktır.

b) Sürücülerin, ışıklı işaret ve bariyerlerle donatılmamış (kontROLSüZ) demiryolu geçitlerinde;

1) Geçmeden önce makul bir mesafede durmaları,

2) Herhangi bir demiryolu aracının yaklaşmadığına emin olduktan sonra geçmeleri, mecburidir.

ÇOCUK, ZRL, HASTA VE SAKAT TAşITLARI, GÖZLERİ GÖRMEYEN YAYALAR, YüRüYüş KOLLARI

Madde 149 - Karayolları Trafik Kanunu ve bu Yönetmelik açısından;

a) ocuk ve zrllerin motorsuz taşıtlarının sürücüleri hakkında, yayalarla ilgili hükümler uygulanır.

b) Gözleri grmeyenlerden;

1) Beyaz baston taşıyan,

2) Kollarında 3 siyah yuvarlaklı sarı bant bulunan,

3) Bir yayanın veya bir köpeğin yardımı ile yürüyen, kişilerin taşıt yolu üzerinde bulunmaları halinde, bütün sürücülerin yavaşlamaları, gerektiğinde durmaları ve yardımcı olmaları mecburidir.

c) Yetkili veya görevli kişilerin yönetimindeki yürüyüş kolları arasından geçmek yasaktır.

SÜRÜCÜLERİN VE YOLCULARIN KORUYUCU TERTİBAT KULLANMA MECBURİYETİ

Madde 150 - (Değişik madde: 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/27.mad * ; Değişik madde : 09/06/2008 - 26901 S.R.G Yön\2.mad) **

Belirli sürücülerin ve yolcuların, araçların sürülmesi sırasında koruyucu tertibat kullanmaları mecburidir.

Sürücü ve yolcular için, nicelik ve nitelikleri bu Yönetmeliğin ekinde yer alan 1 sayılı cetvelde ve Karayolları Trafik Kanununa göre çıkarılan diğer yönetmeliklerde gösterilen koruyucu tertibatlardan;

a) Üç tekerlekli yük motosikletleri hariç, motorlu bisiklet ve motosikletlerde sürücülerin koruma başlığı ve koruma gözlüğü, yolcuların ise koruma başlığı,

b) M1 sınıfı otomobillerin, M1G ve N1G sınıfı arazi taşıtlarının, N1, N2, N3 sınıfı kamyonet, kamyon ve çekicilerin, M2 ve M3 sınıfı minibüs ve otobüslerin bütün koltuklarında bu Yönetmeliğin ekinde yer alan (1) sayılı cetvelde yer alan "Emniyet Kemerini"nin bulundurulması ve kullanılması zorunludur. Yalnız araç dururken kullanılan koltuklar ile ayakta da yolcu taşıyan M2 ve M3 kategorisi Sınıf A ve Sınıf I otobüslerde, koltuklarda, emniyet kemeri bulundurulması zorunlu değildir.

Ancak;

1) Yerleşim yeri içinde ticari amaçla yolcu taşımacılığı yapan araç sürücüleri,

2) Yerleşim yeri içinde ticari amaçla yolcu taşımacılığı yapan M2 ve M3 sınıfı minibüs ve otobüsler (umum servis araçları hariç) ile dolmuş otomobillerindeki yolcular,

3) Geri gitme veya park yerlerinde 25 km/s. geçmeyen hızla seyreden sürücüler,

4) Yakın koruma, harekât, tatbikat ve devriye görevi yürüten veya olaylara müdahale eden askeri ve genel kolluk görevlilerinden sürücü ve yolcu konumunda bulunanlar,

5) Görev ya da ekip çalışması ile özel pozisyonlarda bulduklarında acil servis görevlileri,

emniyet kemeri kullanmak zorunda değildir.

Bu Yönetmelik hükümlerine göre 1995 yılı itibariyle ülkemizde imali yapılan veya yurt dışından ithaline izin verilen M1 sınıfı araçların arka koltuklarında emniyet kemeri bulundurulması ve kullanılması mecburidir. Bunların dışında kalan ve halen trafikte kullanılmakta olan diğer taşıt sahipleri isteğe bağlı olarak bu Yönetmeliğin ekinde yer alan 1 sayılı cetvelde yer alan "Emniyet Kemerini"ni numunesine uygun olarak taktirabilirler. Kamyonet, kamyon ve çekicilerde ön koltukları için emniyet kemeri ile ilgili hükümler 1/8/1998 tarihinden sonra, diğer koltuklar için 1/1/2009 tarihinden sonra üretilen araçlarda uygulanır.

Emniyet kemeri, 1/8/1998 tarihinden sonra ve 13/2/2009 tarihine kadar üretilmiş M2 ve M3 sınıfı minibüs ve otobüslerin bütün koltuklarında zorunlu olmayıp, minibüslerde sürücüsü ile yanında oturan yolcuların; şehirlerarası otobüslerde arka koltuklar hariç olmak üzere, sürücüsü dahil en ön ve önünde boşluk olan arka koltuklarda, önünde boşluk olan kapı önü koltuklarında; iki katlı şehirlerarası otobüslerde merdiven önü, en ön ve önünde boşluk olan en arka koltuklarda, masa etrafında bulunan koltuklardan aracın gidiş yönüne doğru olanlarda oturan yolcular için bulundurulması ve kullanılması zorunludur.

M1, M1G, N1, N1G, N2 ve N3 sınıfı araçlarda 150 cm'den kısa ve 36 kg'ın altındaki çocukların taşınması sırasında çocukların ağırlığına uygun bu Yönetmeliğin ekinde yer alan (1) sayılı cetvelde yer alan çocuk bağlama sistemlerinin kullanılması zorunludur. Ancak, 135 cm'den uzun çocuklar çocuk bağlama sistemleri yerine ön koltukta oturmamak şartıyla diğer koltuklardaki emniyet kemerlerini kullanabilirler.

Çocuk bağlama sistemleri olmayan M1, M1G, N1, N1G, N2 ve N3 sınıfı araçlarda üç yaşın altındaki çocuklar taşınmazlar.

Çocukların taksilerde seyahatleri sırasında, çocuk bağlama sistemleri kullanmaları, yok ise arka koltukta oturmaları zorunludur.

Çocuklar, araçta hava yastığı devre dışı bırakılmadan, ön hava yastığı ile korunan bir yolcu koltuğunda yüzü geriye dönük çocuk bağlama sistemi kullanılarak taşınmazlar.

M2 ve M3 sınıfı araçlarda seyahat eden üç ve üzeri yaştaki çocukların, emniyet kemeri ya da çocuk bağlama sistemleri kullanması zorunludur.

M2 ve M3 sınıfında seyahat eden yolcular koltuklarına oturduklarında ve araç hareket ettiğinde, emniyet kemerlerini bağlamaları konusunda aşağıdaki yollardan herhangi biri ile uyarılmak zorundadır:

a) Sürücü tarafından,

b) Muavin veya grup lideri olarak tayin edilen görevli tarafından,

c) Görsel-işitsel vasıtalarla,

ç) Belirlenen ve her oturma pozisyonunda görülebilen işaret veya bu Yönetmeliğin ekindeki (Ek:41)'de gösterilen sembollerle.

Çocuk bağlama sistemleri kullanma zorunluluğu, bu ve ilgili yönetmelikler gereği emniyet kemeri veya isofix sistemi bulundurma zorunluluğu olmayan araçlarda aranmaz. Bu araçlarda çocukların arka koltuklarda taşınması zorunludur.

Sağlık sorunları nedeniyle emniyet kemeri takamayacak kişilerin resmi veya özel sağlık kuruluşlarından emniyet kemeri takamayacağına dair sağlık raporu almaları gerekir. Bu kişiler raporda belirtilen süre zarfında emniyet kemeri takmaktan muaf tutulur. Bu raporların görevlilerce istenildiğinde, ilgili tarafından gösterilmesi zorunludur.

Seferde görev alan sivil araçlara, ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

KARAYOLU ÜZERİ PARK YERLERİNDEN ÜCRET ALMAYA YETKİLİLER

Madde 151 - Karayolu üzeri park yerlerindeki araçlar için sadece karayolunun yapım ve bakımından sorumlu olan kuruluş birimlerince ücret alınabilir.

Bunlar dışında, hiçbir gerçek veya tüzelkişi herhangi bir şekilde para alamaz. Bu park yerleri hiçbir şekilde kiralanamaz. Bu madde hükmüne uymayanlara Kanunun 79 uncu maddesi uygulanır. Karayolu üzeri park yerleri; yerleşim birimleri içinde taşıt yolu bitişiğinde uygun durumdaki yaya yolu bölümlerinden yararlanarak açılan ceplerde, yerleşim birimleri dışında ise, banket dışındaki uygun yerlerde tesis edilir.

Ancak il ve ilçe trafik komisyonlarından karar alınarak, yayaların geçişine engel olmayacak şekilde ayrılmış, işaretlerle belirlenmiş geniş ve uygun durumdaki yaya yollarında da park izni verilebilir.

Her durumda taksit duraklarının cep açılan yerlerde bulunması mecburidir.

Cep açılmayan yeterli durumda olan taşıt yolu kenarında işaretlenmek suretiyle park ve durak izni verilebilir.

Ancak, park veya durak yerlerini sınırlamak veya belirlemek amacıyla, taşıt yolu üzerine beton kütle, taş, seyyar veya sabit direk, kazık, zincir, levha, ışık ve benzeri standart yol malzemeleri dışında herhangi bir fiziki engel konamaz. Bu yerler yol çizgi boya ile belirlenebilir. Yukarıda sayılan engelleri taşıt yolu üzerine konması halinde Karayolları Trafik Kanununun 14 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

YEDİNCİ KISIM : TRAFİK KAZALARI

TRAFİK KAZALARINA KARIŞANLAR

Madde 152 - Bir trafik kazasında olaya karışanlardan yaralanmamış olan veya hafif yaralı olanlar;

a) Araç sürücüsü iseler, trafik için ek bir tehlike yaratmayacak şekilde hemen durmak, trafik güvenliği için ışıklı işaret veya yansıtıcı cihazları koymak ve gereken tedbirleri almak,

b) Trafiği, can ve mal güvenliği etkilemeyen, ölümlü, yaralanmalı veya hasarlı kazalarda, sorumluluğun belirlenmesine yarayacak iz ve deliller dahil, kaza yerindeki durumu değiştirmemek,

c) Olayda taraf olanlar, istendiğinde diğer tarafa kimlik ve adreslerini bildirmek, sürücü ve trafik belgeleri ile sigorta poliçelerini göstermek, bunlara ait gerekli bilgilerle tarih ve sayılarını vermek,

d) Yaralılara ilk yardım ve acil müdahale yaptırmak maksadıyla kaza mahallinden ayrılma hali hariç, olayı; yetkili ve görevlilere bildirmek ve bunlar gelinceye kadar veya bunların iznini almadan kaza yerinden ayrılmamak,

e) Başında sahibi veya sorumlusu bulunmayan motorlu araçlar, taşınabilen veya taşınamayan mallar ile mülklere zarar veren sürücüler;

1) Aracın, malın veya mülkün ilgisini bulmak,

2) Bulunamadığı takdirde araçların ve zarar verilen diğer şeylerin görülebilen ve uygun yerlerine düşmeyecek, kaybolmayacak şekilde yazılı bilgi bırakmak,

3) En kısa sürede yetkililere haber vermek,

zorundadırlar.

Ancak; maddi hasarla sonuçlanan kazalarda;

Kazaya karışan kişilerin tümü, yetkililerin gelmesine gerek görmez ve anlaşılırsa, durumu aralarında yazılı olarak tespit etmek suretiyle olay yerinden ayrılabilirler.

Bu şekilde bir anlaşma ile olay yerinden ayrılmış olan taraflar, meydana gelen zararın kendilerince doğrudan veya sigortaları tarafından karşılanacağını kabul etmiş sayılırlar.

Ayrıca, yazılı tespit yapmış olsun veya olmasınlar sonradan yetkililerden kaza tespit tutanağı düzenlenmesini isteyemezler.

TRAFİK KAZALARINDA YÜKÜMLÜLÜK

Madde 153 - Karayollarında meydana gelen trafik kazaları ile ilgili olarak;

a) Kazaya karışan veya olay yerinden geçmekte olanlar;

1) Kaza yerinde usulüne uygun ilk yardım tedbirlerini almak,

2) Olayı en yakın zabıta veya sağlık kuruluşuna bildirmek,

3) Yetkililerin isteği halinde yaralıları en yakın sağlık kuruluşuna götürmek,

b) Yerleşim birimleri dışındaki akaryakıt istasyonlarını işletenler;

Bu tesisler hakkında çıkarılmış olan Yönetmelikteki standartlara uygun ve her an kullanılabilir durumda sağlık malzemesi bulundurmak,

c) Araç bakım, onarım, servis istasyonu, garaj ve otopark sahip veya sorumluları;

1) Tesislerine; bakım, onarım için muhafaza veya park edilmek üzere bırakılan motorlu araçlardan, bir kaza geçirdiği belli olan veya üzerinde suç belirtisi bulunanları gecikmeden zabıta bildirmek,

2) Bunları bir deftere (Ek: 38) işlemek, zorundadırlar.

TRAFİK KAZALARINA EL KONULMASI

Madde 154 - Trafik kazalarına el konulmasında aşağıda gösterilen esas ve usuller uygulanır.

a) Trafik kazalarına;

1) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,

2) Kaza nedenlerini, iz ve delillerini belirleyecek "Kaza Tespit Tutanağı" düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca (polis veya jandarma), el konulur.

Trafik zabıtasının görev alanı dışında kalan yerler ile el koyamadığı durumlarda, trafik kaza tespit tutanağı, örneğine uygun olarak mahalli zabıta tarafından düzenlenir ve bir örneği o yerin trafik zabıtasına gönderilir.

b) Trafik kazalarında yolun trafiğe kapandığı hallerde;

Trafik zabıtası ve genel zabıta; iz ve delilleri bozmayacak şekilde belirleyip işaretledikten ve gerekli tespitleri yaptıktan sonra, karayolunu trafiğe açmaya yetkilidir.

Karayolunun trafiğe kapanmasına ölümlü veya ölümlü sonuçlanabilecek şekilde yaralanmalı bir kazaya neden olmuş ve bu kaza can, mal ve trafik güvenliğini etkiliyor ve başka bir yoldan geçit verilemiyor ise; cumhuriyet savcısının gecikeceğinin anlaşılması halinde, gerekli işaretleme ve tespitler yapılarak durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yol trafiğe açılır.

TRAFİK KAZALARINA EL KOYANLARIN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 155 - Trafik kazalarına el koyan mahalli zabıta veya doğrudan el koymuşsa trafik zabıtası personeli, can, mal ve trafik güvenliği bakımından;

a) Karayolunu kullananlar için ek bir tehlikenin oluşmasını önlemek üzere gerekli tedbirlerin alınması ve aldırılması,

b) Varsa, yaralıların ilk yardımının yapılmasının ve yetkililerin uygun görmesi halinde bunların en yakın sağlık kuruluşuna gönderilmesinin sağlanması,

c) Yolun trafiğe kapandığı hallerde gerekli işaretleme ve tespitleri yaparak bu Yönetmeliğin 154 üncü maddesindeki esaslara göre yolun trafiğe açılması,

d) Mal güvenliği açısından;

1) Araçların hasara uğratılmaması, araçlardaki eşya veya yükün alınmaması, kaybolmaması,

2) Sahiplerinin veya yakınlarının izni olmadan, zorunlu hallerde bir tutanak düzenlenmeden araçların karıştırıp kurcalanmaması, içlerinin aranmaması,

3) Araç, eşya veya yük sahipleri ölmüş veya bunlarla ilgilenemeyecek derecede yaralı ve rahatsız iseler, araç, eşya ve yüklerin yerinde veya başka bir yere götürülerek muhafaza altına alınması için bunların nicelik ve nitelikleri ile korunacak yer ve koruyacak olanlar da belirtilmek suretiyle durumun bir tutanakla belgelendirilmesi,

e) Örneğine uygun kaza tespit tutanağı düzenlenmesi, konularında görevli ve yetkilidir.

TRAFİK KAZALARINA İLİŞKİN İŞLEMLER

Madde 156 - Trafik Kazaları ile ilgili olarak yapılacak işlemlerde aşağıdaki esas ve usuller uygulanır.

a) Kaza tespit tutanağının düzenlenmesi;

1) Örneğine uygun olarak; kaza yerinin durumu, iz ve deliller, kazaya karışan sürücüler, varsa ölü veya yaralıları, hasar veya zarar, gün ve saat ile gerekli görülen diğer hususlar belirtilmek üzere düzenlenir ve olay yerinin durumu bir krokide gösterilir.

Tutanaklar; soruşturma evrakına eklenmek, dosyasında saklamak ve sayısına göre taraflara verilmek üzere yeter sayıda düzenlenir.

2) Trafik kazası tespit tutanağı düzenlemeye bu Yönetmeliğin 154 üncü maddesinin (a) bendi gereğince trafik zabıtası ve genel zabitanın görevli personeli yetkilidir.

Tutanaklar en az iki görevli tarafından düzenlenir. Hafif yaralanmalı veya hasarlı kazalarda tek görevli tarafından rapor şeklinde de düzenlenebilir.

Ancak Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araçların karıştığı trafik kazalarında bir askeri temsilcinin bulundurulması mecburidir.

3) Tutanak düzenleyenler, taraflar için kusur oranı belirtirler.

4) Hasarla neticelenen önceden meydana gelmiş ve yerinden kaldırılmış araçlar için trafik zabıtası ve genel zabıtaca hasar tespitine dair kazaya karışanlara verilmek üzere tutanak veya rapor düzenlenemez.

Bu durumlarda hasar tespitleri ilgililerin sigortalarına veya yetkili mahkemelere başvurmaları suretiyle yapılır.

b) Kaza istatistikleri;

1) Nedenleri incelenip araştırılarak gerekli tedbirlerin alınması bakımından meydana gelen her kaza için örneğine uygun istatistik formu düzenlenir.

2) İstatistik formlarının kaza tespit tutanağını düzenleyenler tarafından olay mahallinde doldurulması mecburidir.

Bunlar her ilde şehiriçi trafik denetleme şubelerinde toplanarak il çapında ön değerlendirmesi yapıldıktan sonra Emniyet Genel Müdürlüğüne gönderilir.

Emniyet Genel Müdürlüğünde, ülke çapında değerlendirmeye alınan istatistik formlarının bir örneği istenmesi halinde genel değerlendirme için Devlet İstatistik Enstitüsüne, diğer örneği özel istatistiklerin derlenmesi için Karayolları Genel Müdürlüğüne geri alınmak üzere verilebilir.

TRAFİK KAZALARINDA ASLİ KUSUR SAYILAN HALLER VE SÜRÜCÜ KUSURLARININ TESPİTİ

Madde 157 - Araç sürücülerinin trafik kazalarında asli kusurlu sayılacakları haller ile kusur durumlarının tespitine dair esas ve usuller aşağıda gösterilmiştir.

a) Asli kusur sayılan haller;

1) Kırmızı ışıklı trafik işaretinde veya yetkili memurun dur işaretinde geçme,

2) Taşıt giremez trafik işareti bulunan karayoluna veya bölünmüş karayolunda karşı yönden gelen trafiğin kullanıldığı şerit, rampa ve bağlantı yollarına girme,

3) İki den fazla şeritli taşıt yollarında karşı yönden gelen trafiğin kullandığı şerit veya yol bölümüne girme,

4) Arkadan çarpma,

5) Geçme yasağı olan yerlerden geçme,

6) Doğru yolu değiştirme manevralarını yanlış yapma,

7) Şeride tecavüz etme,

8) Kavşaklarda geçiş önceliğine uymama,

9) Kaplamanın dar olduğu yerlerde geçiş önceliğine uymama,

10) Manevraları düzenlenen genel şartlara uymama,

11) Yerleşim birimleri dışındaki karayolunun taşıt yolu üzerinde, zorunlu haller dışında park etme ve duraklama ve her durumda gerekli tedbirleri almama,

12) Park için ayrılmış yerlerde veya taşıt yolu dışında kurallara uygun olarak park edilmiş araçlara çarpma.

Yukarıda sayılan hal ve hareketlerde bulunan sürücüler asli (esas) kusurlu sayılırlar.

b) Sürücü kusurlarının tespiti;

(Değişik paragraf: 25/06/1998 - 23383 S. R.G. Yön/9. md.) Adli mevzuat ve yargılama hükümleri saklı kalmak üzere; trafik kazalarına karışan sürücülerin kusur oranları; olay bir bütün kabul edilip, yüz veya sekiz sayısı tam kötü puan esas alınarak değerlendirmek suretiyle hesaplanır.

Tam kötü puan; tek başlarına asli kusurlu hareketi yaptıkları tespit edilenler ile diğer trafik kural, kısıtlama, yasaklama ve talimatlarına uymayanlardan tam kusurlu sayılanlar dışında, taraflar arasında kusur durumlarına göre paylaşılır.

Asli kusurlu hareketin birden fazla sürücü tarafından yapıldığı hallerde de kusurun paylaşılması usulü uygulanır.

Ancak, Trafik Kanununun belirttiği temel kurallara, yasaklara, kısıtlamalara veya talimatlarına rağmen,

Sürücünün veya yayaların kural dışı hareketleri veya taşıtların teknik arızaları, bir başka sürücüyü tehlikeye düşürme hallerinde sürücü, doğması muhtemel bir kazayı önlemek, can ve mal güvenliğini korumak amacı ile trafik zaruretleri, Karayolları Trafik Kanununun öngördüğü temel kurallardan birini ihlal etmeyi mecbur kılmış ve bu davranış bütün tedbirlere rağmen bir kazaya sebebiyet vermiş ise bu araç sürücüsü asli kusurlu sayılmaz.

Asli kusurlu hareketleri yapanların, bu hareketi yapmalarına, zorlayıcı bir başka hareket veya durumun varlığı açıkça tespit edilmedikçe kusur oranları düşürülemez.

c) Trafik kazalarına karışan ve sürücüler dışında kalan kişilerin kusur durumları trafik kurallarına, kısıtlama, yasaklama ve talimatlara uymamadaki tutum ve davranışlara göre belirlenir.

Kaza mahallinde yapılan incelemeler sonunda tespit edilen iz ve delillere ilave olarak kazaya karışanların olay hakkındaki ifadeleri ile varsa şahit ifadeleri, kusur tayininde dikkate alınır.

KAZA İNCELEME (TAHKİK) GÖREVLİLERİ VE BİLİRKİŞİLER

Madde 158 - Adli mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, trafik kazalarında "Kaza Tespit Tutanağı" düzenleyenler ile bilirkişilik yapacak olanlar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) Kaza inceleme "Tahkik" görevlileri;

Trafik kazalarında olayı inceleyip gerekli tespitleri yaparak "Trafik Kaza Tespit Tutanağı" düzenlemek üzere trafik zabıtası veya genel zabitanın trafik eğitimi görmüş bütün personeli yetkilidir.

Jandarma Genel Komutanlığınca da kaza inceleme kursları açılır.

b) Bilirkişilik;

Trafik zabıtası veya genel zabitanın trafik birimlerinde görevli personeli usul Kanunlarına göre görevlendirilmeleri veya yetkililerce seçilmeleri halinde, trafik kazalarında bilirkişilik yapar.

SEKİZİNCİ KISIM : HUKUKİ SORUMLULUK VE SİGORTA

İŞLETEN VE ARAÇ İŞLETİCİSİNİN BAĞLI OLDUĞU TEŞEBBÜS SAHİBİNİN HUKUKİ SORUMLULUĞU VE SİGORTA

Madde 159 - (Değişik fıkra :18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/28.mad) İşleten ve araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibinin hukuki sorumluluğu ve araçların sigorta ettirilmesi bakımından, Karayolları Trafik

Kanununun 85 ila 111 inci maddelerindeki hükümleri ve 3/7/2002 tarihli ve 24804 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabı Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Karayolları Trafik Kanununun 104 üncü maddesi hükümlerine göre, motorlu araçları mesleki veya ticari amaçlar için elinde bulunduran teşebbüs sahiplerinin tutanakları defter örneği (Ek: 39)'da gösterilmiştir.

Araçlar trafiğe çıkarıldığında, geçerli teminat tutarları üzerinden yaptırılmış olan zorunlu mali mesuliyet sigorta poliçesinin araçta bulundurulması ve yetkililerin her isteyişinde gösterilmesi veya verilmesi mecburidir.

DOKUZUNCU KISIM : ADLİ KOVUŞTURMA VE CEZALARIN UYGULANMASI

BİRİNCİ BÖLÜM : ADLİ KOVUŞTURMA

TRAFİK SUÇLARINA BAKACAK MAHKEMELER

Madde 160 - Karayolları Trafik Kanununun ilgili maddelerinde gösterilen;

a) Hafif para cezasını,

b) Hafif para cezası ile birlikte;

1) Hafif hapis cezasını,

2) (Değişik alt bend 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/29.mad) Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere belgelerin geri alınması ve iptali cezasını,

3) İşyerlerinin kapatılması cezasını, gerektiren trafik suçlarına ilişkin davalara, aynı Kanunun 112 nci maddesindeki hükümler çerçevesinde trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetkili bulunan sulh ceza mahkemelerinde bakılır.

İKİNCİ BÖLÜM : CEZALARIN UYGULANMASI

SUÇ VEYA CEZA (ALINDI VEYA İHBARNAME) TUTANAĞI DÜZENLENMESİ

Madde 161 - Karayolları Trafik Kanununda yazılı trafik suçlarını işleyenler hakkında;

a) Emniyet Genel Müdürlüğünün;

1) Trafik zabıtası personeli,

2) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesindeki esaslara uygun olarak diğer birimlerdeki emniyet hizmetleri sınıfı personeli,

b) Jandarma Genel Komutanlığının bu Yönetmeliğin 8 inci maddesi esaslarına göre yetkili kıldığı personeli, tarafından suç veya ceza tutanağı düzenlenir.

c) (Değişik bend : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/30.mad) Karayolları Genel Müdürlüğünün yetkili kıldığı personeli tarafından Karayolları Trafik Kanununun 13, 14, 16, 17, 18, 47/a ve 65 inci maddelerine aykırı hareket edenler hakkında idari para cezasına dair tutanak düzenlenir. Kanunun 47 nci maddesinin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durum bir yazı ile gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna bildirilir.

d) (Ek bend : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/30.mad) Ulaştırma Bakanlığının yetkili kıldığı personeli tarafından Karayolları Trafik Kanununun 35 ve 65 inci maddelerine aykırı hareket edenler hakkında idari para cezasına dair tutanak düzenlenir.

Tutanaklar, mahkemelik olanlar için suç, para cezaları için ceza tutanağı olmak üzere iki şekilde olur.

Tutanakların düzenlenmesine ve yapılacak diğer işlemlere ait uygulamalar "Trafik Para Cezalarının Tahsilinde ve Takibinde Uygulanacak Esas ve Usuller İle Kullanılacak Belgeler Hakkında Yönetmelik" esaslarına göre yapılır.

TUTANAK DÜZENLEYENLERİN YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Madde 162 - Tutanak düzenleyenler;

a) Tutanaklarla ilgili olarak;

- 1) Tutanaklara bağlı olduğu birimin adı bulunan kaşe damgayı basmak, bastırmak ve birimin adını yazmak,
- 2) Adını, soyadını, görev ünvanını ve sicil numarasını yazarak veya bu bilgiler bulunan kaşe damgayı her nüshasına basarak imza etmek,
- 3) Tutanaklar, tebliğ yerine geçmek üzere, hakkında işlem yapılana imza ettirmek ve bir nüshasını vermek,
- 4) Tutanakları imza etmekten kaçınanlar için imza etmedi,
- 5) Tescil plakasına göre işlem için Kanununun 116 ncı maddesi,
- 6) Zorunlu hallerde resmi ve özel kurum veya kuruluşların sorumluları için "gıyabında" yazarak kayıt koymak,
- 7) Suça el koymaların birden fazla olması halinde mahkemelik suç tutanağını en az 2 görevli tarafından imzalamak,
- 8) Yalnızca alındıların her sayfasını, bağlı olduğu kuruluşun resmi mührü ile mühürlemek, ile yükümlüdürler.

b) Tutanaklar hakkında yapılacak işlemler;

1) Mahkemelik suç tutanaklarının bir örneği 7 iş günü içinde yetkili mahkemeye, tutanakların kaydedildiği listeler örneğine uygun olarak tanzim edilir ve bilgisayar ortamına aktırılır.

2) (Değişik alt bend : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/31.mad) Trafik idari para cezası karar tutanakları, kesinleşme tarihinden itibaren 7 iş günü içinde, takip ve tahsili için Maliye Bakanlığınca belirlenecek birime veya kuruma gönderilir.

3) Tutanakların birer örneği değerlendirme için ilgili birimde saklanır.

4) Ceza puanlamasına esas olmak üzere Jandarma Genel Komutanlığı ve Karayolları Genel Müdürlüğü yetkililerince düzenlenen tutanakların kaydedildiği listeler ilgili trafik zabıtası denetleme birimine gönderilir.

Alındılarla (makbuz) tahsil edilen paralar, alındıların bitip bitmediğine bakılmaksızın her yedi günde bir saymanlık veznesine yatırılır.

DİPLOMATİK MUAFİYETİ OLANLAR HAKKINDA SUÇ VEYA CEZA TUTANAĞI DÜZENLENMESİ

Madde 163 - Uluslararası ikili veya çok taraflı anlaşmalar uyarınca diplomatik muafiyeti olan yabancı kişiler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlenmesini gerektiren durumlar ile çeşitli ülkelerdeki değişik uygulamalar dikkate alınarak trafik görevlilerince yapılacak işlemlerin yürütülmesi ve uygulanması esasları İçişleri Bakanlığınca valiliklere bildirilir.

PARA CEZALARININ ÖDEME ŞEKLİ

Madde 164 - Yetkililer tarafından para cezalarını hemen ödemeyenler için, "Trafik Ceza Tutanağı" düzenlenir.

Bu ceza tutanaklarında yazılı trafik cezaları Maliye Bakanlığının sayman mutemetlerine veya mal sandıklarına ve Trafik Kanununun 114 üncü maddesine göre yetkili kılınmış görevlilere ödenebileceği gibi, Posta İşletmesi idaresine veya bu Bakanlığın yetkili kıldığı bankalara ödenebilir.

Banka veya posta ile yapılan ödemelerde paranın bankaya yatırılma veya postaya verilmiş tarihi ödeme tarihi sayılır.

(Ek fıkra : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/32.mad) Trafik idari para cezaları kredi kartı ile de ödenebilir. Kredi kartı ile yapılan tahsilâtın muhasebe birimi hesaplarına aktarılma süresi ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

PARA CEZALARININ ÖDEME SÜRESİ

Madde 165 - (Değişik madde : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/33.mad)

Ödeme derhal yapılmadığı takdirde para cezalarının, tutanağın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmesi gerekir. Bir ay içinde ödenmeyen cezalar için her ay % 5 faiz uygulanır. Aylık faizin hesaplanmasında ay kesirleri tam ay olarak dikkate alınır. Bu suretle bulunacak tutar cezanın iki katını geçemez.

Kesinleşen ve süresinde ödenmeyen para cezaları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

TESCİL PLAKALARINA GÖRE TUTANAK DÜZENLENMESİ

Madde 166 - 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun yetki verdiği trafik zabıtası, trafik zabıtasının bulunmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde polis, polisin ve trafik teşkilatının görev alanı dışında kalan yerlerde de jandarma; trafik eğitimi almış subay, astsubay ve uzman jandarmalar tarafından;

a) Trafiği tehlikeye düşürecek, engel olacak şekilde veya yasaklanmış yerlerde park edilen araçlara,

b) Trafik kural ve yasaklarına aykırı davranışları belirlenmiş bulunan, sürücüsü tespit edilemeyen araçlara,

c) (Değişik bend : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/34.mad) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 26/1-2, 31/1-b, 36 ve 49 uncu maddeleri hükümlerine uymayan araçları kullanan sürücüler, aynı zamanda araç sahibi değilse, araç sahiplerine aynı miktar kadar,

Karayolları Genel Müdürlüğünün yetkili personeli tarafından, Kanunun 13, 14, 16, 17, 18, 35, 47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlenir, 47 nci maddesinin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihalelerinin tespiti halinde, durum bir yazı ile gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna bildirilir.

Tescil plakasına göre tanzim edilen tutanaklar "Trafik Para Cezalarının Tahsilinde ve Takibinde Uygulanacak Esas ve Usuller ile Kullanılacak Belgeler Hakkında Yönetmeliği"nin 10, 11 ve 12 nci maddelerinde belirtilen esas ve usullere göre takip ve tahsil edilir.

CEZA PUANI UYGULAMASI VE SÜRÜCÜ BELGELERİNİN GEÇİCİ OLARAK GERİ ALINMASI

Madde 167 - (Değişik fıkra: 09/06/2008 - 26901 S.R.G Yön\13mad) Karayolları Trafik Kanununun kural ihlali saydığı fiilden dolayı haklarında ceza uygulanan sürücülere, aldıkları her ceza için (Ek:35)'deki "Ceza Puanı Cetveli"nde belirlenen ceza puanları verilir.

a) (Değişik bent: 25/06/1998 - 23383 S. R.G. Yön/9. md.; Değişik bent: 09/06/2008 - 26901 S.R.G Yön\3.mad) Uygulama esasları;

Trafik kuralının ihlal edildiği tarihten geriye doğru bir yıl içinde toplam 100 ceza puanını aştığı Emniyet Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Merkezince tespit edilen sürücülerin, sürücü belgeleri 2 ay süre ile geri alınır. Bu süre sonunda kanunda öngörülen eğitimi gördüklerini belgeleyen sürücülerin sürücü belgeleri iade edilir.

b) Ceza puanlarının hesaplanması, belgelerin geri alınması ile ilgili yapılacak işlemler,

1) (Değişik alt bent: 09/06/2008 - 26901 S.R.G Yön\1.mad) Sürücülerin ihlal etmiş olduğu her trafik kuralı için, ihlalin özelliğine göre 5'ten 20'ye kadar ceza puanı verilir ve sicillerine kaydedilir.

2) Karayolları Trafik Kanununun ilgili hükümlerine göre cezai işlem yapılan sürücüler hakkında "Ceza Puanları Bildirim Listesi" tanzim edilerek, bilgisayar ortamına aktarılmak ve sürücü sicillerine kaydedilmek üzere ilgili trafik zabıtasına bildirilir.

(Değişik paragraf: 09/06/2008 - 26901 S.R.G Yön\3.mad) Trafik kuralını ihlal eden sürücülerin almış oldukları ceza puanları, uygulamaya başlama tarihi esas olmak şartıyla ve son ihlal tarihinden başlamak üzere geriye doğru 1 yıl içindeki ceza puanları toplanır.

Ceza puanları toplamı 100 sayısını (100 dahil) aşan sürücüler tespit edilerek haklarında işlem yapılmak üzere bilgisayar kayıtları esas alınarak hazırlanan "Ceza Puanı Çizelgeleri"ne istinaden 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 118 inci maddesine göre birinci defada 2 ay süre ile geri alınır ve Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliğine göre eğitime tabi tutulur. Aynı yıl içinde ikinci defa 100 ceza puanı dolduran sürücülerin sürücü belgeleri 4 ay süre ile geri alınarak, psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar. Muayene sonucunda sürücülük yapmasına engel hali bulunmayanların belgeleri, süresi sonunda iade edilir.

1 yıl içinde 3 defa 100 ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri süresiz olarak iptal edilir.

Ölümlü sonuçlanan trafik kazalarına asli kusurlu olarak sebebiyet veren sürücülerin sürücü belgeleri ise 1 yıl süre ile geri alınır.

Geri alma işlemleri sürücü belgesinin verildiği, belge sahibinin ikamet ettiği veya işyerinin bulunduğu yerdeki mahalli zabıta ile trafik zabıtası tarafından yürütülür.

Geri alınacak olan sürücü belgeleri, geri alınırken ve süresi sonunda geri verilirken durum bir tutanakla tespit edilir.

3) 100 ceza puanına ulaştığı tarihte bu puanın üstünde tespit edilen ceza puanı sayıları daha sonraki ceza puanı hesaplamasında dikkate alınmaz.

4) 100 ceza puanını doldurduğu tarih ile sürücü belgesinin geri alınma işleminin başlatıldığı tarihler arasında araç kullanarak ceza puanı alan sürücülerin, almış oldukları bu ceza puanları, daha sonraki ceza puanı hesaplanmasında da değerlendirilmeye alınır.

Geri alınma süresi içinde araç kullandığı tespit edilenlere Kanunun 118 inci maddesi hükümleri uygulanır.

c) (Değişik bend : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/35.mad) Alkollü içkilerin etkisi altında araç kullanmak suçunun geriye doğru 5 yıllık süre içerisinde birinci ve ikinci defa işlenmesi durumunda, geriye doğru bir yıl içerisinde hız sınırlarının % 30'dan fazla 5 kez ihlal edilmesi halinde ve bir yıl içerisinde 100 ceza puanının birinci ve ikinci defa doldurulması halinde, sürücülerin sürücü belgeleri, trafik polisi veya jandarmanın trafik eğitimi görmüş personeli tarafından Karayolları Trafik Kanununda yazılı süreler kadar re'sen geçici olarak geri alınır.

Belgelerin geçici olarak geri alınması işlemlerinde;

1) Belgelerin geri alınması ve süresi sonunda ilgisine teslimi mutlaka tutanakla yapılacaktır.

2) Geri alma işlemleri anında bilgisayar ortamına aktarılacaktır.

3) Geri alma işlemlerinin defter kaydı, belgelerin muhafazası ve bilgisayar ortamına aktarılması işlemleri, belgelerin alındığı yerdeki trafik kuruluşunca yürütülecektir.

4) Geçici sürenin sonunda belgelerin iadesi işlemleri; belgeyi alan trafik kuruluşu tarafından yerine getirilecektir. Ancak, belge sahibinin bir başka ilde ikamet etmesi sebebiyle müracaatını bulunduğu yere yapması durumunda, ilgilinin sürücü belgesi müracaat edilen trafik kuruluşuna gönderilecek, sahibine tutanakla teslim edilecek ve teslim tutanağının bir sureti belgeyi alan kuruluşa gönderilecektir.

5) Yabancı ülkede ikamet eden Türk vatandaşlarımız ile yabancıların sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması halinde, bu belgeler geri alma süresi bitiminde bir yazı ekinde doğrudan Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Hukuk ve Emlak Genel Müdürlüğüne gönderilecektir. Dışişleri Bakanlığı bu şekilde kendilerine intikal eden sürücü belgelerini, sahiplerine teslim edilmek üzere ilgili ülke resmi makamlarına göndereceklerdir.

SÜRÜCÜ BELGESİ ALINDIKTAN SONRA ÇEŞİTLİ SUÇLARDAN MAHKUM OLANLARIN SÜRÜCÜ BELGELERİNİN GERİ ALINMASI ESASLARI

Madde 168 - Sürücü belgesi alındıktan sonra çeşitli suçlardan mahkum olanların sürücü belgelerinin geri alınması esasları ile yapılacak işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Sürücü belgeleri mahkeme kararı ile geri alma işlemleri;

1) Belge sahibinin; Türk Ceza Kanununun 403, 404 üncü maddeleri ile 572/2-3 maddelerinden ikiden fazla ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun 28 ve 29 uncu maddeleri, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkında Kanunun 12 nci maddesinin 3 üncü ve takip eden fıkralarındaki suçlardan mahkumiyeti halinde süresiz olarak geri alınır.

2) Diğer suçlardan mahkumiyet halinde ise, ceza süresini geçmemek üzere geçici olarak geri alınabilir.

Mahkeme kararındaki geçici geri alma hükmünün uygulanması hürriyeti bağlayıcı ceza hükümlerinin infazından sonra yerine getirilir.

b) Geri alınma işlemlerinin yürütülmesi;

1) Geri alma işlemleri; belgenin verildiği ve belge sahibinin ikametgah ve işyerinin bulunduğu yerdeki mahalli zabita ile trafik zabıtası tarafından işbirliği halinde yürütülür.

2) Mahkeme kararını alan mahalli zabıta, karar örneğini veya özel bir bilgiyi trafik zabıtasına verir, trafik zabıtası da bu bilgiyi kayıtlarına alır, ilgililere duyurur ve bilgi işlem merkezine aktarır.

3) Geçici olarak geri alınacak sürücü belgeleri, geri alınırken ve süresi sonunda geri verilirken gerekli tutanakların trafik zabıtasınca düzenlenmesi zorunludur.

ONUNCU KISIM : TRAFİK EĞİTİMİ-SÜRÜCÜ KURSLARI-ÇOCUK TRAFİK EĞİTİM PARKLARI

BİRİNCİ BÖLÜM : TRAFİK EĞİTİMİ VE DENETİMİ

TRAFİK EĞİTİMİ VE DENETİMİNDE GENEL ESASLAR

Madde 169 - Öğretim kurumları dışında, gerçek ve tüzel kişilerin karayolunu kullananların eğitimi ile ilgili çalışmaları, konu ve kapsam yönünden tespiti ve uygulama yönünden denetlemeye, Emniyet Genel Müdürlüğünün koordinatörlüğünde, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Karayolları Genel Müdürlüğü yetkilidir.

KARAYOLU TRAFİK GÜNÜ VE HAFTASI

Madde 170 - Trafik düzeni ve güvenliği bakımından karayolunu kullananların eğitimindeki önemi vurgulamak, çeşitli kurum ve kuruluşların trafik eğitimine olan katkılarını artırmak amacı ile;

a) (Değişik bend 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/36.mad) Her yıl Mayıs ayının ilk Cumartesi günü "Karayolu Trafik Güvenliği Günü,"

b) Bu günü takip eden hafta ise "Karayolu Trafik Haftası", olarak değerlendirilir.

İKİNCİ BÖLÜM : SÜRÜCÜ KURSLARI VE ÇOCUK TRAFİK EĞİTİM PARKLARI

SÜRÜCÜ KURSLARI

Madde 171 - Motorlu taşıt sürücüsü yetiştirmek, yetişmiş olanlara sınav sonucu sertifika vermek, trafik ile ilgili öğretim ve eğitim yaptırmaya ilişkin esas ve usuller Milli Eğitim Bakanlığınca çıkarılan Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliği ile belirlenir.

ÇOCUK TRAFİK EĞİTİM PARKLARI

Madde 172 - Okul öncesi çocuklara ve ilköğretim öğrencilerine trafik bilgisi vermek ve kurallara uyma alışkanlığı kazandırmak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak "Çocuk Trafik Eğitim Parkları Yönetmeliği" esaslarına göre il özel idareleri ve belediyeler ücretsiz çocuk eğitim parkları yapar.

Belediyeler, gerçek ve tüzel kişilerin çocuk trafik eğitim parkı yapmasına da izin verir.

ONBİRİNCİ KISIM : ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

OLAĞANÜSTÜ HALLERDE VE SAVAŞTA KARAYOLU TRAFİĞİNİN DÜZENLENMESİ VE DENETİMİ

Madde 173 - Olağanüstü hal ve savaşta hazırlanmış planlara veya mevcut duruma göre, askeri trafik için kullanılacak karayolları Genelkurmay Başkanlığınca belirlenir.

Olağanüstü Hal ve Savaşta;

a) Askeri trafiğe ayrılan karayollarında trafiğin yönetimi, düzenlenmesi ve denetimi askeri kişilerce yerine getirilir.

b) Askeri ve sivil trafiğin kullandığı karayollarının kesiştiği, aktarma ve geçitlerin yapıldığı bölümlerde, görevli trafik zabıtası ve yetkili genel zabıta personeline, askeri görevlilerin isteklerine uyulur.

c) Askeri yönetimde olan karayolunda; karayolunu kullanan sivil kişiler asker görevlilerin, sivil yönetimde olan karayolunda da asker kişiler, trafik görevlilerin talimatlarına uymak zorundadırlar.

Olağanüstü hallerde ve savaşta uygulamak üzere hazırlanan planlarla ilgili olarak; yapılacak manevra ve tatbikatlarda, düzenleme ve yönetimi denemek üzere Genelkurmay Başkanlığınca uygulamalar yapılabilir.

Bu uygulamalar sırasında, personel ve araç seferberliği, yedek parça ve malzeme stoku, yapıların kullanılması ve komuta kademeleri konularındaki faaliyetler de değerlendirilebilir.

TERKEDİLEN, HASARA UĞRAYAN VEYA UZUN SÜRE PARK EDİLEN ARAÇLAR

Madde 174 - (Değişik madde : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/37.mad)

Karayolunu kullananları uzun süre etkileyecek şekilde park edilmiş, terk edilmiş veya hasara uğramış araçları, durumu bir tutanakla tespit ederek kaldırıp götürmeye ve trafikten men etmeye trafik zabıtası yetkilidir.

Men etme işlemi yapılırken;

a) Karayolları Trafik Kanununun ilgili maddeleri gereğince trafikten men edilen araç sahiplerine men işlemi sırasında Kanunun EK-14'üncü maddesi hükmü yazılı olarak tebliğ edilerek trafikten men tutanağı düzenlenir ve bu işlem Trafikten Men Edilen Araç Defterine kaydedilir.

b) Trafikten men edilerek alıkonulan araçlar ile buluntu araçlar resmi kurum veya özel otoparklarda muhafaza altına alınır.

c) Trafikten men işlemi sırasında, araç sahiplerine yapılan tebligat ile sahibine tebligat yapılamayan araçlar ve sahipleri hakkında varsa ayrıntılara ilişkin bilgi ve belgeler (trafikten men tutanağı, çekici tutanağı, otopark teslim tutanağı, araca ait trafik tescil kayıtları vb.) araçların trafikten men edildiği tarihten, buluntu araçlar için buluntu tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren 4 ay içinde Defterdarlık veya Mal Müdürlüğüne gönderilir.

ç) Bildirim tarihinden sonra sahipleri tarafından alınmak üzere başvuruda bulunulan araçlar olması halinde, bu araçlar hakkındaki bilgiler satış işleminden önce Defterdarlık veya Mal Müdürlüğüne bildirilir.

Yabancı plakalı araçların kaldırılması halinde, gerekli olanlar için gümrük mevzuatına göre işlem yapılır.

TRAFİK HİZMETLERİ GELİŞTİRME FONU

Madde 175 - (Mülga madde : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/43.mad)

BASILIK KAĞIT VE TESCİL PLAKALARININ BASIM VE DAĞITIMI

Madde 176 - Karayolları Trafik Kanununun 131 inci maddesi hükmü uyarınca;

a) Trafik şube veya bürolarında ve Milli Eğitim Bakanlığınca açılma izni verilmiş motorlu taşıt sürücüleri kurslarında iş sahipleri ve kursiyerler tarafından verilmesi ve kullanılması gereken basılı kağıt ve tescil plakalarının;

1) Cins ve çeşitleri; İçişleri, Milli Eğitim, Bayındırlık ve İskan Bakanlıklarınca,

2) Satış bedelleri; İçişleri, Bayındırlık ve İskan Bakanlıklarıyla Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca belirlenir.

b) Bunların cins, çeşit ve satış bedellerinin tespitinde, basım ve dağıtımında aşağıdaki esas ve usuller uygulanır.

1) Cins ve çeşitleri; bu Yönetmelikte ve diğer yönetmeliklerde gösterilenlerden gerekli görülerek seçilen yazışma, form, çizelge, cetvel ve benzeri kağıtlardan oluşur.

2) Satış bedelleri; maliyetleri ve dağıtım masrafları dikkate alınarak her biri için satış fiyatı belirlenir ve kağıtlar üzerinde gösterilir.

3) Basılı kağıtların ve tescil plakalarının basımı ve dağıtımı Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu tarafından yapılır.

c) Bunların belirlenen esaslara uygun şekilde bastırılmasından her an hizmete hazır şekilde bulundurularak dağıtımından Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu sorumludur.

d) Basılı kağıt ve tescil plakalarının basım ve dağıtımında uygulanacak diğer esas ve usuller ile ayrıntılar Emniyet Genel Müdürlüğü ile Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca bir protokolle düzenlenir.

e) Bunlardan kıymetli kağıt durumunda olan tescil belgesi, trafik belgesi ile sürücü çalışma belgesi, Maliye Bakanlığınca bastırılarak iş sahiplerine verilmek üzere dağıtımı sağlanır.

Sürücü belgeleri ise Emniyet Genel Müdürlüğünce bastırılarak dağıtılır.

ARAÇLARIN TRAFİĞE ÇIKARILMALARINDA KISITLAMA VE YASAKLAMALAR

Madde 177 - Trafiğin ve karayolu yapısının büyük ölçüde etkilendiği karayollarında İçişleri Bakanlığınca;

a) İkili veya çok taraflı anlaşma hükümleri ile karayoluyla uluslararası yolcu ve eşya taşıma esaslarına ait mevzuat hükümleri saklı tutulmak,

b) İlgili kuruluşların da katkısı ile inceleme, araştırma, etüt ve sayımlar yapılarak teşkil edilmek,

c) Zamanı, süresi, yeri, gün ve saatleri belirlemek,

d) (Değişik bent: 02/11/2000 - 24213 S. R.G. Yön/16. md.) Bayındırlık ve İskan ve Ulaştırma Bakanlıkları ile Gümrük Müsteşarlığının görüşü alınmak,

e) Yabancı ülke araçları için ilgili ülkelere duyurulmak üzere Dışişleri Bakanlığı, yurtiçi taşıma yapan araçlar içinde TRT ve basın-yayın organları aracılığı ile ilan edilmek, şartıyla uluslararası ve yurtiçi taşımalar kısıtlanabilir veya yasaklanabilir.

OKUL GEÇİDİ GÖREVLİSİ

Madde 178 - İlk ve orta dereceli okul öğrencilerinin okul önlerinde ve geçitlerinde güvenli şekilde okula giriş ve çıkışlarını sağlamak amacıyla, trafik zabıtasınca verilmiş belgesi bulunan ve özel kıyafet ve işaret taşıyan görevliler görevleri sırasında bu yerde sevk ve idare etmeye görevli ve yetkilidirler.

Okul geçidi görevlisinin seçimi, eğitimi, görev ve yetki ve sorumlulukları aşağıda gösterilmiştir.

a) Okul geçidi görevlisi olma şartları ve seçilme esasları;

1) İlk ve orta dereceli okullarda istekli öğretmenler, veliler ile 11 yaşını bitirmiş öğrenciler okul geçidi görevlisi olabilirler.

2) Okul geçidi görevlisi olma şartlarına haiz olan öğretmenler ile öğrenciler bu isteklerini mensup olduğu okul müdürlüklerine, veliler ise, il emniyet müdürlüklerine yazılı olarak bildirirler.

3) Okul müdürlerince tespit edilen araçların müracaatları bağlı oldukları il milli eğitim, müdürlükleri kanalıyla il emniyet müdürlüğüne bildirilir.

4) Müracaatta bulunan adaylar, il emniyet müdürlüğünün koordinatörlüğünde şehiriçi trafik denetleme şube müdürü, bölge trafik şube müdürü ile milli eğitim müdürlüğünün tayin edeceği iki eğitim uzmanından oluşan komisyonca seçilirler.

Seçim sırasında, adayların trafik hizmetlerine olan yakınlığı ile yetenek ve kabiliyetlerine bilhassa özen gösterilir.

5) Okul geçidi görevlisi olması uygun görülen adaylar, her iki kuruluşun uygun göreceği yer ve zamanda trafik zabıtasınca pratik ve uygulamalı eğitimden geçirilirler.

Eğitim sırasında trafik kuralları, trafik işaret, levha ve cihazları, trafiğin sevk ve idaresinde dikkat edilecek esas ve usuller, taşıtların durdurulması ve yönlendirilmesi sırasında can ve mal güvenliği açısından dikkat edilecek emniyet tedbirleri ile yayaların taşıtlara, taşıtların ise yayalara karşı geçiş önceliği hakkının nasıl ve ne şartlar altında kullanılabileceği konuları öğretilir.

Uygulamalı eğitim sırasında geçit görevlisinin vereceği işaret ve yön tayini esasları, görevlinin okul önlerinde veya geçitlerde kendi can güvenliğinin korunması amacıyla bulunabileceği yer ve noktalar yetkili bir memurun gözetiminde uygulamalı olarak yaptırılır.

6) Pratik ve uygulamalı eğitim sonucunda başarılı görülen ve müstakilen bu geçitlerde görev yapabileceği anlaşılan adaylara, eğitim görevlilerince, bir eğitim çizelgesi düzenlemek suretiyle bilgi ve yetenekleri dikkate alınarak, başarı durumları orta, iyi veya pekiyi olarak bildirilir ve imza edilir. Başarı belgeleri trafik şube müdürlüklerinde muhafaza altına alınır.

7) Başarılı olan adaylara Emniyet Genel Müdürlüğü adına il emniyet müdürü tarafından imzalanan ve esasları (Ek: 36)'da belirtilen "Okul Geçidi Trafik Görevlisi" belgesi verilir.

b) Okul geçidi görevlilerinin çalışma usul ve esasları;

1) Okul geçidi görevlileri ikamet etmiş olduğu il hudutları içerisinde, ikamet veya işyerine yakın olan okul önü veya geçitlerinde görev almaları esastır. Bunlardan, öğretmenler veya öğrenciler bulunduğu okul önlerinde görevlendirilirler. Kimlerin hangi okul önü veya geçitlerinde ve hangi saatlerde görev alacağı, öğrencilerin giriş ve çıkış saatleri dikkate alınarak okul müdürlükleri tarafından tespit edilmek suretiyle, trafik şube müdürlüklerine bildirilir.

Okul geçidi görevlilerinin görev yeri ve zamanı il trafik denetleme şube müdürlükleri ile okul müdürlükleri tarafından defter kayıtlarına geçirilir.

2) Okul geçidi görevlileri kendilerine tayin edilen bu görev yerleri dışında görev yapamazlar.

3) Okul geçidi görevlileri, görevli olduğu geçit veya okul önlerinde, öğrencilerin güvenli şekilde karşıdan karşıya geçişlerini veya okul giriş ve çıkışlarını sağlamak amacıyla taşıt trafiğini gerektiğinde durdurma yetkilerine sahiptirler.

Taşıt sürücüleri de görevlinin vereceği işaret ve talimata uymak zorundadırlar.

Verilen talimat veya işarete uymayan sürücülerin kullandığı taşıtların plakaları tespit edilmek suretiyle trafik zabıtası, suçun işlendiği yer, zaman ve işlenen suçun niteliğine göre işlem yapmak zorundadır.

Trafik zabıtası yapılan bu duyuru üzerine sürücünün eylemine uyan madde hükmüne göre işlem yapmak zorundadır.

4) Okul geçidi görevi fahri bir görev olup, bu hizmetin karşılığında ücret talep edilmez.

5) Görevliler önemli bir mazeretleri bulunmadığı sürece görev yerlerine zamanında gelmek zorundadırlar. Ancak, sağlık veya diğer mazeretleri sebebiyle geçici bir süre görev alamayacak olanlar bu mazeretlerini il trafik şube müdürlüklerine ve okul müdürlüklerine bildirirler.

6) Okuldan mezun olan öğrenciler veya zorunlu nedenlerle yer değiştiren öğretmenler ve öğrenci velileri, bu durumu ilgili trafik şube müdürlüklerine bildirmek zorundadırlar.

7) Tayin veya zorunlu nedenlerle başka il veya ilçelere ikametini nakleden görevliler istekleri halinde kendilerine verilen okul geçidi trafik görevlisi kartı ile bulunduğu il trafik denetleme şube müdürlüklerine müracaat etmek suretiyle görev alabilirler. Bu halde trafik şube müdürlükleri bu talebi yerine getirmek zorunda olup, bu Yönetmeliğin öngördüğü hükümler doğrultusunda işlem yaparlar.

8) Okul geçidi görevlilerinin görevleri sırasında karşılaşılabileceği güçlükler dikkate alınarak mahalli trafik zabıtasınca denetlenir ve gerektiğinde yardım edilir.

Görevlerini ifada yetersiz kalan veya görevine gelmemeyi itiyat haline getirenlere trafik zabıtasınca ihtar edilir, bu tutum ve davranışlarını devam ettirenlerin görevlerine il emniyet müdürünün onayı ile son verilir ve kendilerine verilen, Okul Geçidi Görevli Belgesi iptal edilir ve ilgili okul müdürlüğüne bilgi verilir.

c) Okul geçidi görevlilerinin kıyafetleri ve taşıyacağı işaretler aşağıda gösterilmiştir.

1) Okul geçidi görevlileri görevleri sırasında beyaz reflektif bantlı yelek ve şapka giyerler.

Reflektif yeleğin önünde ve arkasında trafik branşı işareti ve şapka alt kenarında kırmızı bezden üzerinde beyaz harflerle "TRAFİK" yazılı reflektif birer bant bulunur.

Okul geçidi görevlileri kışın, (mevsim şartları dikkate alınarak) palto veya pardösü ile üzerine reflektif bant giyerek görev yapabilirler.

2) Okul geçidi görevlileri; görevleri sırasında taşıt ve yaya trafiğini sevk ve idarede kullanmak üzere bir tarafı yeşil, diğer tarafı kırmızı renkte olan işaret çubuğu taşırlar.

İşaret çubuğunun yeşil zeminli olan tarafına büyük harflerle "GEÇ", kırmızı renkte olan tarafına "DUR" kelimeleri yazılır. "GEÇ" ve "DUR" kelimeleri beyaz harflerden oluşur.

İşaret çubuğunun her iki zemini yansıtıcı özelliğe sahip olabileceği gibi, ışıklı da olabilir.

İşaret çubuğunun "DUR" ve "GEÇ" kelimelerinin yazıldığı kısımları asgari 20 cm. çapında daire, elle tutulacak kısmı ise 30 cm. uzunluğunda ve beyaz renkte olur.

Okul geçidi görevlilerinin özel giysileri ile kullanacakları araç ve gereçler, görevi veren okul idaresi tarafından temin ve tevzi edilir.

ONİKİNCİ KISIM : KALDIRILAN VE SON HÜKÜMLER

EKLER

Madde 179 - Bu Yönetmelik ekinde yer alan ekler, Yönetmeliğe dahildir.

KALDIRILAN HÜKÜMLER

Madde 180 - 18/06/1985 tarihinde yürürlüğe giren Karayolları Trafik Yönetmeliği ile bu Yönetmelikteki ek ve değişiklikler yürürlükten kaldırılmıştır.

EK MADDELER

Ek Madde 1 - (Ek madde: 11/04/2003 - 25076 S. R.G. Yön./6. md.)

Avrupa Birliği mevzuatına uyum sürecinde, ülkemizde tescil edilmiş ve bu Yönetmeliğin 2, 3 ve 4 üncü maddesi ile düzenlenmiş motorlu araçlara hız sınırlayıcı cihazların takılmasına ilişkin esas ve usuller İçişleri Bakanlığınca belirlenir.

GEÇİCİ MADDELER

Geçici Madde 1 - 2918 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce edinilmiş ve çeşitli sebeplerle tescili yapılmamış olan tarımda kullanılan lastik tekerlekli traktörler ile varsa bunlara ait römork ve yarı römorklar ile

motorlu bisiklet ve motosikletlerin tescil işlemleri, bu Kanunda değişiklik yapan 4199 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde tamamlanır. Bu süre gerektiğinde İçişleri Bakanlığınca 1 yıla kadar uzatılabilir.

Geçici Madde 2 - 2918 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce satışı yapılmış olan araçların trafikte ve vergi kaydında malik olarak görülen eski sahiplerinin, bu Kanunda değişiklik yapan 4199 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde noterlikçe düzenlenen satış belgesi ile trafik şube veya bürolarına müracaatları halinde, önceki malik adına olan kayıt ve tescil işlemi silinerek son malik adına kayıt ve tescil işlemi yapılır. Ayrıca bu işlem, ilgili vergi dairesine bildirilir.

Geçici Madde 3 - 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 41 inci maddesinin 4199 sayılı Kanunla değişik (b) bendinde öngörülen A1, A2, B, C, D, E sınıfı sürücü belgesi alacak olanlarda aranan en az ortaokul veya sekiz yıllık temel eğitimi bitirmiş bulunmaları şartı 31/12/1999 tarihine kadar aranmaz. İlkokul mezunu olmaları yeterli sayılır.

Geçici Madde 4 - (Geçici madde : 18/05/2007 - 26526 S.R.G Yön/44.mad ; Değişik madde: 09/06/2008 - 26901 S.R.G Yön\5.mad)

Bu Yönetmeliğin 150 nci maddesinin beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu ve onbirinci fıkraları yürürlüğe girinceye kadar, taşıtlarda sürücü yanındaki ön koltukta 10 yaşından küçük çocukların taşınması yasaktır.

Geçici Madde 5 - (Ek madde: 25/01/2008 - 26767 S.R.G Yön\1.mad)

31/12/2009 tarihine kadar Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Hurda İşletmesi Müdürlüklerine teslim edilecek kamyon, otobüs, çekici ve tanker cinsi araçların hurdaya ayırma işlemleri, Hurda İşletmesi Müdürlüklerinin bulunduğu yerdeki trafik tescil kuruluşunca da yerine getirilebilir.

YÜRÜRLÜK

Madde 181 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

Madde 182 - Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri, Bayındırlık ve İskan ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

EKLER

EK:33 (Değişik ek: 17/03/2005-25758 S.R.G. Yön/2.mad)

T.C.

..... VALİLİĞİ

Emniyet Müdürlüğü

.....Şube Müdürlüğü

İzin Belge Sıra No :

.

İZİN BELGESİ

Aşağıda sahibi, sürücüsü, plakası, marka, model ve teknik eksiklikleri belirtilen araç, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun

. maddesi gereğince trafikten men edilmiş olup,

/

/2005 tarihine kadar, eksikliklerini tamamlamak/tamir edileceği yere kadar götürölüp getirilmek ve her türlü mali, hukuki sorumluluk araç sahibine/sürücüsüne ait olmak üzere trafiğe çıkarılmasına geçici olarak izin verilmiştir.

/

/2005

ARACIN

Sahibi : Trafikten Men Nedeni :

Sürücüsü : Trafikten Men Tarihi :

Tescil Plaka No : Trafikten Men Saati :

Markası : Sevk Edildiği Muayene İstasyonu :

Modeli :

Motor No :

Şase No :

İzin Belgesini Veren Yetkilinin Araç Sahibi/Sürücüsü

Adı Soyadı : Adı Soyadı :

Unvanı : İmzası :

Sicili :

İmzası :

NOT : İzin belgesi bizzat Şube Müdürleri, İstasyon Amirleri veya İlçelerde Trafik Büro Amirlerince imzalanıp verilecektir.